

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 41 (2640) 2000 SPALIS-OCTOBER 10

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Naudingų pokyčių belaukiant

Lietuvos piliečiai š.m. spalio 8 d. išsirinko naują seimą. Belieka sveikinti ir linkėti sėkmingo darbo siekiant visokeriopos gerovės tautai ir nepriklausomai tėvynei.

NĖRA abejonės, kad dauguma balsuotojų, nusivylusių netolima praeitimi, po rinkimų tikėsis ir lauks prašviesėjimų. Tai normalu. Bet kas tie prašviesėjimai? Ne paslaptis, kad ekonominio gyvenimo pagerėjimas ir būtų tie laukiami šviesuliai, kurie gal nuskaidrintų ir kitas aptamsėjusias vietas? Viltys veja viltis – gal jau nebereikės streikuoti ir badauti dėl negaunamų atlyginimų, gal bus rūpestingiau surenkami mokesčiai, kad valstybės išdas nebebūtų toks skurdus, gal bus padidinami atlyginimai, išbalansuotos pensijos, sudaromi tikrovišką padėtį atitinkantys biudžetai? Gal pagaliau valstybė sugebės išbristi iš tos visus žemyn traukiančios skolų klampynės? Gal išsipildys svajonės ir planavimai – valstybė taps Europos sąjungos nare, užsitikrins šalies saugumą Šiaurės Atlanto sąjungos (NATO) gretose? Gal, gal ir gal? Štai kiek daug klausimų, kiek lūkesčių, naujų viltų, naujų bandymų ir aibės palikusių senų uždavinių, kuriuos mėgins įveikti nauji Lietuvos tvarkytojai. Ir ar tik jie vieni? Ar ir vėl po rinkimų visuomenė lauks kokių nors stebuklų ar iš šalies geradarių, pati tik pro plyšius žiūrėdama, ką tie išrinktieji daro? O pagalvoti reikėtų štai apie ką – jei streikuojame ir piketuojame dėl nepriteklių ar negaunamų algų, jei sugebame žmones išvesti į gatves, kad viena politinė grupuotė šauktų prieš kitą – kodėl nereikalaujame, kad išrinkti seimo nariai, atstovaujantys atskiroms apylinkėms, daugiau jomis ir rūpintųsi, jas dažniau lankytų, atsakinėtų į jų klausimus, arčiau susipažintų su balsuotojų gyvenimu, jų vardu pirmiausia seime kalbėtų. Jei tai vieną kartą įvyktų, būtų tikrai juntamas visų dalyvavimas savojo krašto tvarkyme, kas panašėtų į užmojų įgyvendinti demokratiją ne vien žodžiais, bet ir konkrečia veikla.

GERINANT savo buitinius poreikius, stokojant lėšų ir vengiant paskolų, paprastai tenka arba ko nors nebūtinai atsakyti, ar ką parduoti, kad įsigijus reikalingesnį daiktą, ar daugiau dirbti ir uždirbti. Panašiai tai vyksta ir valstybiniame gyvenime. Kaip Lietuva toliau turėtų verstis? Gyventojus apklauskime, tikriausiai išgirstume įvairių nuomonių ir siūlymų. Vieni gal tartų, kad jau laikas kunkinti brangiai kainuojančią valstybės reprezentaciją, kiti saktų, kad būtina reikėtų mažinti biurokratų skaičių, kad būtina nukirsti neužsitarnautų premijų švaistymą, kad neatidėliojant reikėtų naikinti įsikerojusį „švogerizmą“, žodžiu, verkiant turėtume mažinti valstybės išlaidas. O ką galėtume parduoti? Vieniems atrodytų, kad žūt būt reikėtų šalies gaminius ir žemės ūkio produkciją skleisti plačiausioje pasaulio rinkoje atleidus politikavimų stabdžius, siekiant atstatyti prarastą pasitikėjimą savosios gamybos nauda. Nesinorėtų tikėti, kad kalbant apie pardavimą, kas nors imtų ir pašnibždomis siūlytų parduoti dalį nepriklausomybės, kad patiems nereikėtų viskuo rūpintis. O kaip su darbo našumo kėlimu, su sąžiningu prisiemtų pareigų atlikimu? Ar tik nebus šis klausimas vienas opiausių ir aktualiausių? Lietuviai nuo seno – darbšti tauta. Apie tai ilgai kalbėta, rašyta. Bet šandien vis tik kyla klausimas, ar ta geroji žymė tolydžio nenublyškusi. Kad kažkas jau nebe taip, kaip tikėtasi matyti – priežasčių ne viena. Bet tai būtų kitas klausimas. Šiandien iš arčiau turėtume žvelgti į savo gyvenimo būdą, į tą tikrovišką gyvenimą, nuo kurios daugiausia priklausoma, ką turime, ką turėsime, ką sukursime. Užtat kokią naują valdžią beįsireinktumė, turėtume ir po rinkimų tikėti, kad tik sąžiningas darbas, pasitikėjimas savimi daugiausia prisideda prie gyvenimo gerovės kilimo. O valdžia vieną kartą turėtų išdrįsti atsakyti ligi šiolei darytų klaidų, kurios būdavo ir kitais vardais pavadinamos. Netolima ateitis parodys, kaip toliau savo nepriklausomą gyvenimą tvarkysime. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Pierre Elliott Trudeau (1919-2000)

P. E. Trudeau, buvęs min. pirmininkas ir vienas žymiausių Kanados politikų, rugsėjo 28 mirė savo namuose Montrealyje, sulaukęs beveik 81 metų amžiaus. Jo mirtis buvo paminėta ne tik Otavos parlamente, visoje Kanados provincijose bei teritorijose, bet ir Jungtinėse tautose. Užuojausiojo dioms liksime sūnams, Justinui ir Sašai Trudeau, plaukė iš visų pasaulio kraštų. Įvairių Kanados miestų ir miestelių rotušėse žmonės galėjo pasirašyti Užuojausiojo knygoje; Internetu įrengta Užuojausiojo svetainė (<http://www.trudeau.gc.ca>). Rugsėjo 30 ir spalio 1 dienomis P. E. Trudeau buvo pašarvotas Otavoje, parlamento centrinių rūmų Garbės salėje, kur jį pagerbė dešimties tūkstančių kanadiečių, valdžios atstovų bei įvairių šalių diplomatai. Karstas buvo uždarytas, apdengtas Kanados vėliava. Taikos bokšto varpai sugaudė 81 sykį paminėdami jo atgyventus metus. Amžinosios ugnies aukuras prieš parlamento rūmus buvo nuklotas gėlėmis, daugiausia velionies mėgstamomis raudonomis rožėmis. Spalio 2 dieną karstas, palydėtas 19 salvių saviuotu, buvo pervežtas į Montrealo miesto rotušę, kur jį galėjo pagerbti jo gimtojo miesto gyventojai. Traukinys su jo palaikais pakeliui į Montrealį sulėto greitį įvairiose vietovėse, kur

traukinio stotelėse ar net kelių pervažose buvo susirinkę šimtai kanadiečių jo pagerbti ir su juo atsiveikinti. Spalio 3 dieną gėdulinės Mišios buvo atnaujamoms Montrealo senamiesčio Notre Dame bazilikoje. Laidotuvių apeigos buvo privačios dalyvaujant šeimai ir artimiesiems. P. E. Trudeau gimė Montrealyje 1919 metų spalio 18 dieną advokato Charles-Emile ir Grace Elliott Trudeau šeimoje. Mokėsi jėzuitų kolegijoje Jean de Brebeuf, Montrealo universitete, vėliau Harvardo universitete, Paryžiaus Ecole des sciences politiques ir Londono School of Economics. Politikoje pradėjo reikštis 1965 metais, laimėjęs rinkimus liberalų sąjunga, tapo min. pirmininku. Su vienerių metų pertrauka (1979-80), tose pareigose išbuvo 15 metų iki 1984 metų birželio 30 dienos.

P. E. Trudeau atkakliai laikėsi savo nubrėžtos politinės linijos ir nebuvo lankstus politiniams spaudimams. Mėgo savo neįmituojamą humorą „suminkštinti“ formalumus. Nors daug kas ir nesutiko su jo vedama politika, bet niekas nesuavo greitį įvairiose vietovėse, kur

(Nukelta į 8-tą psl.)

Kanados lietuvių bendruomenės atstovai, dalyvavę X-jame PLB seime Vilniuje š.m. rugpjūčio 15-20 dienomis. Nuotr. St. Daliaus

PLB seimo atstovai Vilniuje, baigę savo organizacinius darbus, pasodino ažuoliuką – simbolinį ženklą buvusio renginio. Nuotr. St. Daliaus

Vilniuje posėdžiavo užsienio lietuvių atstovai

Dešimtas Pasaulio lietuvių bendruomenės seimas, kuriame dalyvavo atstovai iš 31 valstybės

STASYS DALIUS, Hamiltonas

I šį PLB seimą Vilniuje, įvykusį rugpjūčio 15-19 dienomis, buvau pasiryžęs vykti, bet reikėjo įveikti nemažą kliūtį, nes iš Kanados buvo skirta 10 atstovų ir nebuvo daug šansų pakliūti į atstovų eilę. Tačiau kai buvo paskelbta, kad reikės visas išlaidas išrinktiems atstovams apmokėti patiems, tai kandidatų atsirado žymiai mažiau, ir man teko garbė būti iš Hamiltono išrinktam aklamacijos būdu.

Kelionė prasidėjo iš Toronto oro uosto vidurnaktį skrydžiu į Londoną Anglijoje, kur teko ilgai laukti Lietuvos oro linijos lėktuvo, taip kad į Vilnių atvykau rugpjūčio 15 d. vakare, kai jau vyko seimo narių susipažinimo vakaras, kuriame nebeteiko dalyvauti.

Vilniuje oro uoste pasitiko mane PLB atstovybės Lietuvoje narė su automobilio, atvežė į Pedagoginio universiteto viešbutį, kurį buvau užsisakęs per atstovybę iš anksto. Tame viešbutyje buvo apstoję dauguma atstovų iš Rytų ir Vakarų kraštų, nes buvo labai prieinama kaina už kambarį, kuris kainavo 65 litus parai. Viešbutyje yra kavinė, kur buvo galima gauti mažus užkandžius ir pusryčius.

Vėliavos iškėlimas

Sekancią dieną, rugpjūčio 16 prasidėjo seimo posėdžiai. Iš viešbučio visi atstovai buvom atvežti į Lietuvos seimo III-sius rūmus, kur vyko posėdžiai. Pirmiausia susirinkome prie Lietuvos seimo rūmų Nepriklausomybės aikštėje, kur buvo pašventinta ir pakelta PLB naujai sukurta vėliava. Iškilmės pradėjo PLB atstovybės Lietuvoje vadovas Gabrielius Žemkalnis. Vėliavai pakelti pakvietė jaunosios ir vidurinės kartos atstovus. Vėliavą pašventino kun. Antanas Saulaitis, SJ. Giedant Lietuvos himną vėliava pakilo į aukštą stiebą, kur ji plevėsav

per visą seimo laikotarpį. Suėjus į posėdžių salę 10 val. seimo atstovai susėdo pagal atstovaujamos krašto alfabeto tvarką, kur vietos buvo iš anksto sužymėtos. Seimą pradėjo PLB pirm. Vytautas Kamantas, pasveikindamas iš 29 kraštų susirinkusius atstovus pažymėdamas, kad esame broliai ir seserys visuose pasaulio kraštuose.

Prezidento žodis

Seimą pradedant jau buvo atvykę Lietuvos respublikos prezidentas Valdas Adamkus su Ponia, Lietuvos seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis su Ponia, premjerui atstovaujantis kanceliarijos šefas Petras Udrevičius, Vilniaus meras Rolandas Paksas, Vilniaus arkivyskupas Audrys Bačkis, išeivijos vyskupas Paulius Baltakis. Jie visi buvo paprašyti užimti vietas prezidiume. Prezidentas Adamkus liko sėdėti kartu su Bendruomenės atstovais. Maldą sukalbėjo išeivijos vyskupas Paulius Baltakis. Oficialiai X-ji PLB seimą pradėti pakviestas prezidentas Valdas Adamkus sveikinimo kalboje atstovams priminė, kad gvendami kitose šalyse su demokratine patirtimi ir lietuviška širdimi prisidėjume Lietuvoje savo patirtimi. Lietuva laukia iš išeivijos paramos mokykloms, ligoninėms. Svarbu jungti į savo gretas naująją emigracijos kartą. Baigdamas savo kalbą prezidentas apdovanojo Gedimino II laipsnio ordinu pirmininką Vytautą Kamantą ir PLB švietimo vadovę Reginę Kučienę.

Vilniaus arkivyskupas Audrys Bačkis sveikindamas pabrėžė, kad išeivija yra ne praieikimas, bet patyrimas, kuris naudingas lietuvių mokykloms, mokyklos reikšmę moraliniu ir tautiniu atžvilgiu. Kvietė užsienio lietuvius ypatingai padėti Lietuvos mokykloms, remti savųjų kraštų lietuvių mokyklas, kad išlaikytų lietuvišką ir krikščionišką tradicijas, dvasines vertybes.

Vicepirm. Milda Lenkauskienė pristatė kraštų delegacijas iš 31 valstybės, pažymėdama, kad pirmasis Lietuvių kongresas įvyko 1935 m. Kaune, kuriame dalyvavo lietuviai iš Latvijos, Prancūzijos, Amerikos, Urugvajaus, Brazilijos, Argentinos ir Kanados. Šiame seime dalyvauja iš 31 krašto atstovai. Alfabetiškai vardinama valstybės pirmąją pakvietė Argentinos 5-ias atstovus atstoti, kurių tarpe iš ankstesniųjų seimų pažįstamas Artūras Kaminskis; Gudijos 6 atstovus su pirmininke Virginija Tarnauskaite, kuri pakvietė seimo atstovus ekskursijon į Gudiją; Estijos – tik viena pirm. Rasa Unt, pažįstama iš IX-o seimo; didžiausios delegacijos iš JAV 34 atstovus su pirm. Regina Narušiene; Kanados su pirmininkais 12 atstovų. Jaunimo sąjungos pirmininkas Matas Stanevičius nedalyvavo ir savo atstovo iš valdybos neatsiuntė. Latvijai atstovavo 7-ni atstovai su pirm. Jovita Budzinskienė ir Latvijos lietuvių sąjungos pirmininku Augustinu Liepinu.

Šis kraštų pristatymas gan ilgai užtruko, nes apie kiekvieną kraštą buvo pasakojama, kada lietuviai ten įsikūrė, koks skaičius, ką nuveikė ir kt. Po to buvo įteiktos dovanos su padėka Respublikos prezidentui, seimo pirmininkui, ministeriui pirmininkui, arkiv. Tamkevičiui, arkiv. Bačkui, vysk. Baltakiui, merui Paksiui, seimo kancleriui Razmai už PLB globą, Tautinių mažumų gen. direktoriui Motiūzui, pirmosios PLB valdybos nariui iki šiol dirbančiam kanadiečiams Čuplinskiui, prof. dr. Vaskeliui, PLB atstovybės Lietuvoje vadovui Žemkalniui ir jo pagalbininkams, kurie organizavo šį seimą.

Pradiniai pranešimai

Po pertraukos prasidėjo darbo posėdžiai. Prezidiuman išrinkti Juozas Polikaitis, JAV, (Nukelta į 2-rą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Panaikintas įstatymas

Rugsėjo 12 d. Lietuvos seimas priėmė įstatymą, kuriuo 1941 m. birželio 23 d. Lietuvos laikinosios vyriausybės pareikšimas „Nepriklausomybės atstatymo deklaravimas“ pripažintas Lietuvos respublikos teisės aktu. Paplitus gausiems neigiamiems atsiliepimams, įstatymo iniciatorius ir teikėjas seimo narys Antanas Stasiškis paprašė seimo vadovybę jį sustabdyti ir išbraukti iš seime priiminėjamų dokumentų sąrašo.

Iš Lietuvos traukiantis okupacinei sovietų kariuomenei ir artėjant nacių Vokietijos daliniams, 1941 m. birželio 23 d. ginkluoti lietuviai sukilėliai Kaune paskelbė apie nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimą. Tomis dienomis Lietuvoje prasidėjo smurto akcijos prieš žydus – holokaustas.

Kaip rašo BNS/LGTC, Tarptautinė komisija nacių ir sovietų okupacijų pasekmėms įvertinti ir seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis prašė prezidentą Valdą Adamkų vetuoti šį įstatymą. Komisijos pirmininkas Emanuelis Zingeris bei kitos visuomeninės institucijos ir jų vadovai pareiškė rimtą susirūpinimą, kad įstatymas nesuderinamas su tautos interesais nė demokratine raida ir žlugdo Lietuvos pastangas jungtis į Vakarų pasaulį, nes pareikšimo įteisinimu prisiimama atsakomybė už tuo metu vykdytus nusikaltimus prieš žydus ir už bendradarbiavimą su okupantais.

Premjeras Švedijoje

Lietuvos ministeris pirmininkas Andrius Kubilius rugsėjo viduryje dalyvavo Malmėje, Švedijoje vykusiame Baltijos regiono plėtos susirinkime. Jis susitiko su Lietuvos garbės konsulais Švedijoje, dalyvavo susirinkimo atidaryme. Visuotinėje sesijoje A. Kubilius pasakė kalbą apie Europos sąjungos plėtrą. Kaip skelbia ELTA/LGTIV, suvažiavime taip pat buvo kalbama apie stipresnę Europos kūrimą, Šiaurės vaidmenį bei Europos sąjungos ir Rusijos santykius.

Sutartis su JAV

Rugsėjo 13 d. JAV Senato užsienio reikalų komiteto posėdyje buvo svarstomas dvišalis Lietuvos ir JAV investicijų apsaugos ir skatinimo sutarties ratifikavimo klausimas. Kaip praneša LR ambasada Vašingtone, posėdžiui vadovavo URK Tarpautinės ekonominės politikos, eksporto ir prekybos skatinimo pakomitečio pirmininkas Chuck Hagel. Be prieštaravimų buvo pritarta sutarties ratifikavimui. Galutiniai formalumai bus baigti bendrame JAV Senato posėdyje iki spalio 6 d.

Šiame numeryje

Naudingų pokyčių belaukiant

Valdžia turėtų išdrįsti atsakyti ligi šiolei darytų klaidų

Vilniuje posėdžiavo užsienio lietuvių atstovai

Lietuva laukia iš išeivijos paramos mokykloms, ligoninėms

Ką turėtų veikti naujasis seimas?

Vienas didžiųjų uždavinių – gelbėti Lietuvos kaimą ir ūkininką

Užmaskuota raudonoji jėga Lietuvoje

Nieko sau KGB žmogus – aukštyn kojom apvertė SSSR

Tarp didvyriškumo ir niekšybės

Įvedė karišką drausmę, nustatė pareigų ženklus

Bendravome kaip idėjinė šeima

Ten prie kiekvieno kryžiaus buvo skaitomos maldos

Lietuviškos mokyklos Vilniaus krašte

Moksleivių skaičius sparčiai didėja, bet problemų dar daug

Iškeliavimas

Vytautas dirbo ligoninės soduose ir gėrėjos vasaros saule

Plaukiant laivu Amazonės upe

Prakirstoje pakrantės aikštelėje stovėjo nedidelis kryžius

Lietuviška tautodailė pasmerkta mirčiai?

Šiuo metu kryžių ir koplytelių niekas nebeatato

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaiztūnė. Metinė prenumerata – \$43, pusmetinė – \$22, mėmė – \$53, garbės – \$63. Oro paštu į užjūrus – \$140, paprastu paštu – \$45. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TZ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$43.00, patron \$53.00, sponsor \$63.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Vytauto Didžiojo universitetas mokslo metus pradėjo Kauno arkikatedroje bazilikoje, kur Mišias aukėjo arkivyskupas S. Tamkevičius, vyskupas R. Norvila, V. Michelevičius ir keletas kunigų. Universiteto kapelionas kun. L. Zaremba, SJ, papokslė ragino visus atverti širdis Šventajai Dvasiai. Po pamaldų buvo pašventinta universiteto koplyčia ir kitos naujos patalpos. Rektoriaus prof. V. Kaminską pasveikino tūkstantinę pirmakursių, iš kurių teologijos studijas pradės 40, religijos mokslus – 24. Kretingoje šv. Antano religijos studijų institute mokslą pradėjo 32 jaunuoliai.

Marijonų gimnazija Marijampolėje iškilmingai atidaryta š.m. rugsėjo 1 d. Iškilmėje dalyvavo vysk. J. Žemaitis, miesto mero pavaduotojas V. Botyrius, kiti svečiai. Mokyklą remontavusios firmos direktorius G. Vilutis simbolinį mokyklos raktą įteikė gimnazijos direktoriui kun. R. Gaidžiui, MIC. Pastarasis savo žodyje priminė, kad šiemet sueina 250 metų nuo Marijonų vienuolių įsteigimo šioje vietovėje. Padėkojo Italijos vyskupams ir kitiems geradariams, padėjusiems atremontuoti mokyklą. Ją pašventino vysk. J. Žemaitis. Šiuo metu gimnazijoje veikia keturios klasės, kuriose mokosi apie 80 mokinių.

Misijų dienos Linkuvoje š.m. rugpjūčio 25-26 d.d. buvo pradėtos "Tikėjimo ir šviesos" bendruomenės. Pirmą dieną po Mišių jaunimui buvo surengtas Maldos vakaras, kuriame dalyvavo ir keletas kunigų. Kitą dieną vyko konferencijos, skatinančios pakelti tikėjimo žvilgsnį į naujus horizontus, atsiverti Kristui ir jį sekti. Konferencijų vadovas kun. T. Astrauskas priminė, kad keliaujant į Tėvo namus reikia atiduoti save pati. Sesele Ignė Marijošūtė ir "Gyvybių akmenų" bendruomenės narys A. Jonauskis vadovavo Jėzaus išpažinimo ir asmeninio užtarimo maldoms. Dienos baigtos Susitaikinimo pamaldomis ir Mišiomis.

Tradicinės rekolekcijos "Omnia instaurare in Christo" įvyko Viešniuose š.m. rugpjūčio 25-27 d.d. Pradėta Mišiomis, kurias aukėjo rekolekcijų vadovas kun. R.

Gudlinskis. Jaunimas, vadovaujamas katecheto P. Aurylos, atliko susikaupimo programą "Gyvasis ugnies kryžius". Juodeikių pušyne meldėsi, garbino Dievą, diskutavo būreliuose, vadovaujant kunigams, ėjo Kryžiaus kelius. Pabaigoje buvo aptarta rekolekcijų svarba, pasidalinta šio susitikimo įspūdžiais.

Kaišiadorių vyskupijos kunigų rekolekcijoms š.m. rugpjūčio 28-30 d.d. Birštone vadovavo kun. V. Aliulis, MIC. Gvildentos šių dienų sielovados ypatybės ir kunigo vaidmuo ieškant glaudesnių ryšių su pasauliečiais. Apmatytas švč. Mergelės Marijos vaidmuo kunigo gyvenime, apžvelgti liturgijos, celibato ir kiti svarbūs klausimai. Rekolekcijos baigėsi Mišiomis, kurias koncelebravo Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis, rekolekcijų vadovas ir 52 rekolekcijose dalyvavę kunigai.

Sielovados centre Kaišiadoryse š.m. rugsėjo 4 d. susitiko Katechetikos, Seimos, Jaunimo centrų, "Caritas" ir "Vilties tilto" organizacijų vadovai bei darbuotojai. Susipažinta su vykdomomis programomis, pasidalinta nauja informacija bei patirtimi. Vysk. J. Matulaitis pabrėžė šių organizacijų bendrą tikslą evangelizuoti, katechizuoti, teikti moralinę bei socialinę paramą. Į Sielovados centro darbuotojų šiemet įsijungė kun. G. Tamoliūnas ir kun. R. Bičkauskas.

Telšių vyskupas A. Vaičiūnas š.m. rugpjūčio 27 d. pašventino Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės šventovę. Šventės proga prisiminta kova su komunistine valdžia dėl tos šventovės uždarymo, toje kovoje nukentėję kunigai bei pasauliečiai. Prieš iškilmes Mišias vyskupas suteikė Sutvirtinimo sakramentą 1105 tikintiesiems. Rugsėjo 2 d. vysk. A. Vaičiūnas pašventino ir Kivilių švč. Mergelės Marijos ėmimo ir dangų šventovę, kur dalyvavo gausūs būrys tikinčiųjų, kurių daliai taipgi suteiktas Sutvirtinimo sakramentas. Rugsėjo 8 d. Telšių kunigų seminarijoje lankėsi jaunieji šaučiai, susitiko su vyskupu A. Vaičiūnu ir J. Kaunecku, seminarijos vadovybe bei klierikais.

Anglijos lietuvaitė - vienuolyno steigėja Lietuvoje

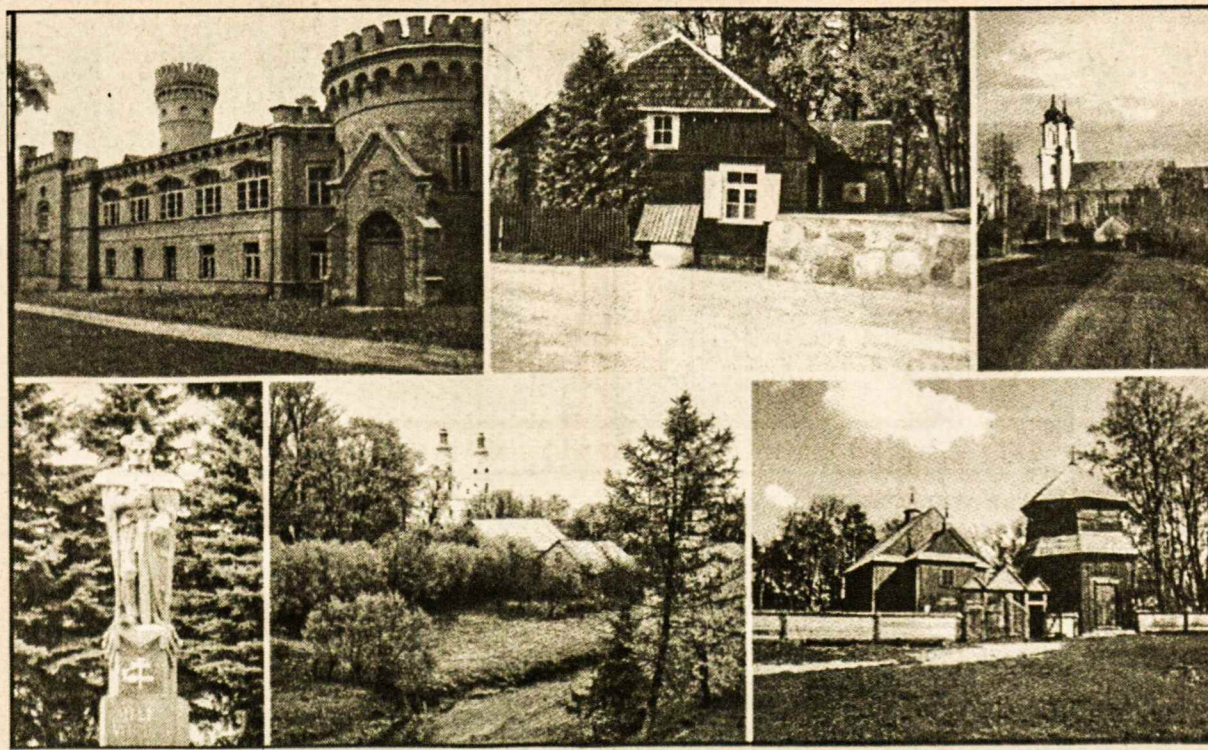
"The Universe", Didžiosios Britanijos ir Airijos katalikų laikraštis, leidžiamas Manchester, Anglijoje, š.m. rugpjūčio 27 d. išspausdino straipsnį apie seselių karmeličių naujai įsteigtą vienuolyną Lietuvoje, Paštuvoje. Seselė Mary Joseph, kurios seneliai buvo lietuviai imigravę Skotijon, Glasgow mieste 1967 m. įstojo į karmelites sužinojo apie komunistų vykdomas represijas Lietuvoje. Ji pradėjo rašyti lietuviams dvasiškams, kurių pavardės sugebėjo rasti, jiems pareikšdama savo dvasinę paramą ir maldas. Vienas jų buvo kun. Vincentas Sladkevičius, kuris vėliau tapo kardinolu ir prisiminė mažąją skotę, kuri jam suteikė vilties.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, jis seselę Mary Joseph (Šneiderytę) paprašė Lietuvoje įsteigti karmeličių vienuolyną. Kartu su sesele Mavis Therese iš šiaurinės Valijos ir sesele Mary iš Londono ji nuvyko į Paštuvą 1994 m. liepos mėnesį pradėti savo darbo. Jos šešerius metus darbavosi, vargo sename name, kol surinko lėšas vienuolyno statybai. Šių metų rugpjūčio viduryje, per Žolines, įvyko

Seselė karmelitė MARY JOSEPH ŠNEIDERYTĖ

nuojo, šv. Juozapo ir šv. Terešės vardo karmeličių vienuolyno pašventinimas, kuriam vadovavo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Dalyvavo maldininkai iš Jungtinės Karalystės ir daugiau kaip tūkstantis lietuvių. Tai buvo istorinis karmeličių sugrįžimas į Lietuvą po 130 metų, carui jas ištrėmus 1865 m. Nors a.a. kardinolas V. Sladkevičius nesulaukė šio šventinimo, jo "mažoji skotė" išlaikė savo pažadą jam. Inf.

Lietuvos vaizdai. Raudonė pilis, XVI-XVII š., Jurbarko raj.; Simono Daukanto muziejus Papilėje, Akmenės raj.; Dotnuvos šventovė, 1790; Vytauto Didžiojo paminklas Veliuonoje, 1930; Zemaičių Kalvarija, Plungės raj.; Palūšės šventovė, XVIII š., Ignalinos raj.

Vilniuje posėdžiavo užsienio lietuvių atstovai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Algimantas Gečys, JAV, ir Saulius Varnas iš Australijos. Sudarytas sekretoriatas, komisijos.

Perėmus pirmininkavimą Juozui Polikaičiui sekė įdomūs PLB valdybos narių pasisakymai dėl ateities veiklos. Vytautas Kamantas priminė, kad pagrindinis tikslas – išlaikyti lietuviškas mokyklas, "Pasaulio lietuvių", teikti jaunimo kongresui Australijoje paramą, tęsti kraštų pirmininkų suvažiavimus. Dabartinėje darbo komandoje buvo 13 valdybos žmonių.

Milda Lenkauskienė priminė, kad nuo pirmųjų dienų darbo jaunimo sąjungoje ir vėliau valdyboje. Iki Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 1990 m. Bendruomenė jungė 19 kraštų, o dabar jau 31. Sugestija – suvesti Rytų ir Vakarų kraštų bendruomenes suporuojant.

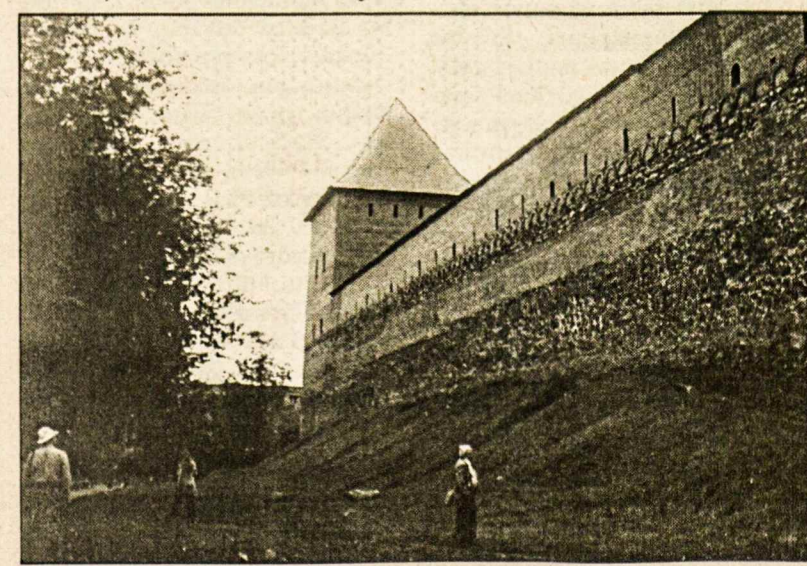
Algis Rugienius keičiasi pasaulis ir mes. Siūlė komunizmo teismo ir genocido bei ŠAS (NATO) klausimus statyti pirmoje vietoje. Lietuvai esam reikalingi ir mums Lietuva reikalinga. Regina Kučienė: švietimo reikalai pagrindinis ateities darbas. Danutė Čiornij: trūksta geresnės informacijos ir didesnio bendradarbiavimo tarp atskirų kraštų. Dr. Vytis Vilūnas: posėdžius daryti per internetą. Gabrielius Žemkalis: dar kai kuriuos kraštuose Bendruomenėje nėra sutarimo, kaip pvz. Karaliaučiaus krašte. Atstovybė pasirašė su Tautybių departamentu susitarimą dėl paramos Rytų kraštuose studijuojantiems. Laima Žliobienė: sekančiais metais vysk. M. Valančiaus 200 m. gimimo sukaktis, kurią reikėtų tinkamai paminėti.

Prezidiumas pranešė, kad seime dalyvauja 128 nariai iš galimų 149. Po klausimų ir diskusijų dėl PLB valdybos pranešimų tvirtinimo, kurie buvo išspausdinti atskiroje knygoje, kilo priešingi pasiūlymai, kur buvo daug kalbėtojų ir reikėjo kelis kartus balsuoti, kol galop buvo priimtas nutarimas popietinį posėdį pratęsti 2 val. ir tada valdybos pranešimus tvirtinti.

Pietus valgėme Lietuvos seimo valgykloje, kur greit aptarnaujami grakščiai padavėjų gavime trijų patiekalų pietus. Porcijos ne per didžiausios, bet skaniai pagamintos. Mums už tai reikėjo apsimokėti; susipažinimo vakaras, pietūs ir atsisveikinimo vakaras kainavo 400 litų arba 100 JAV dolerių.

Lietuviai Rytuose ir Vakaruose

Popietinėje sesijoje pirmininkavo Algimantas Gečys, kur išklausojo garbės teismo (bylų nebuvo) ir kontrolės komisijos

Lydos pilies atstatytas bokštas Gudijoje

išsamus pranešimas apie finansinę būklę. Po to sekė kraštų Bendruomenių ir Jaunimo sąjungų pirmininkų pranešimai ir siūlymai ateičiai.

Argentinos jaunimo atstovas kalbėjo labai stipriai lietuvišku akcentu ir dėkojo už jaunimui teikiamą paramą.

Australijos LB pirm. Vaboliene pažymėjo, kad jaunimas, nemokantis lietuvių kalbos, pradėjo domėtis ir mokytis kalbos. O jaunimo atstovas plačiau pasakojo apie ruošiamą X-ji Jaunimo kongresą Australijoje.

Vokietijos LB numato leisti žiniaraštį, rūpintis Vasario 16 gimnazijos išlaikymu. Vokietijoje dabar yra apie 25,000 lietuvių. Jaunimo atstovė labai gražiai pakalbėjo švaria tarsena apie jaunimo problemas.

Gudijos LB pirm. Tarnauskaitė energingai pranešė apie lietuvišką veiklą, o jaunimo atstovas – apie mokyklą ir tautinių šokių būrelius.

Danijos ir Vengrijos LB atstovų nebuvo.

D. Britanijos lietuvių sąjungos pirmininkas pažymėjo, kad daug lietuvių dabar yra jau trečiosios bangos ateiviai.

Estijos pirmininkė Rasa Unt priminė, kad LB šiemet minės 20 m. sukaktį. Karaliaučiaus srityje vyksta visokeriopa lietuviška veikla, o jaunimas aktyvus lietuviškame darbe mokyklose, organizacijose, Kazachstano pirmininkė Danutė Smagulova pranešė, kad lietuviai labai gerbiami tame krašte. Latvijos pirmininkė ir jaunimo atstovas pranešė, kad lietuvių jaunimo Lietuvoje yra apie 2,000.

Lenkijos pirmininkė pažymėjo, kad skiria didelę dėmesį asimiliacijos pavojui nesukeliant priešlietuviškų lenkų nuotaikų. Moldavos bendruomenė ir jaunimo atstovas mažai kuo gali pasirodyti. Prancūzijos bendruomenėje lietuvių apie 200, o prancūzų bičiulių 3,000. Rusijos pirmininkė ir jaunimo pirmininkė kalbėjo apie tolimus atstumus, kurie skiria vietas ir sunkumus susisiekti. Sibiro pirmininkas Bonaventūras Virbickas ir jaunimo pirmininkė priminė sunkią ir jautrią tremtį, kurių palikuonys ten yra pasilikę. Urugvajaus pirmininkas ir jaunimo pirm. atėjo su maža Urugvajaus vėliavėle. Ukrainos pirmininkė sakė, kad Ukrainoje gyvena apie 11,000 lietuvių. Uzbekijos bendruomenės pirm. ir jaunimo pirm. pranešė, kad kalbės rusiškai, bet pakalbėjo gan suprantamai su sunkiu akcentu lietuviškai. Venezuelos pirmininkė pranešė, kad veikla krašte prasidėjo 1947 m., didelį darbą

atliko kunigai ir ambasadorius Dambrava.

Pirmosios seimo dienos posėdžiai pasibaigė 6.25 v.v. Iš Lietuvos seimo rūmų buvome atgal nuvežti į viešbutį.

Vakare viešbučio kambariai skambėjo įvairių kraštų atstovų kalbomis ir dainomis. Teko vėl atnaujinti pažintį su Estijos pirm. Rasa Unt, Karaliaučiaus pirm. Sigitu Šamborskiu, Sibiro pirm. Virbicku ir kitais. Pasirodė, Rytų kraštų atstovai yra labai dainingi su stipriais balsais, tad dainos skambėjo iki vėlumo. Vyko stiprus judėjimas iš vieno aukšto iki kito lankant atstovus.

Jaunimas ir kariuomenė

Ketvirtadienio posėdžiai prasidėjo 9 v.r. Pirmasis kalbėjo PLB Jaunimo sąjungos pirm. Rimas Baliulis. Po jo buvo daug kalbėtojų, kurie reiškė nuomonę, kad jaunimo kongresus ir toliau reikia rengti užsienyje, bet ne Lietuvoje. Apie X-jo Jaunimo kongreso ruošą Australijoje kalbėjo Linas Šeikis.

Sesijai pirmininkavo Algimantas Gečys, kai vyko pranešimai apie ŠAS (NATO) ir Europos sąjungą. Krašto apsaugos viceministeris Kilikauskas kalbėjo apie Lietuvos kariuomenės paruošimą pagal NATO standartus. Dabar išleidžiama 116 litų vienam kareiviui išlaikyti, o alkoholiui 700 litų. Esą kalinama kariuomenės vadovybė, kad padarė sovietinių karininkų valymą, kad paliko tarnauti 24 pulkininkus, kurie dirba gerai ir sąžiningai. 1994 m. Lietuvos kariuomenėje buvo 9 generolai, 114 pulkininkų, 244 pulkininkai leitenantai, 524 majorai, jaunesniųjų karininkų 1,500. Kadrai buvo labai išpūsti – vienas karininkui teko vienas kareivis, o dabar 6 kareiviai 1 karininkui. Puskarininkis yra pats svarbiausias asmuo kariuomenėje. Mokykla Kaune ruošia juos. 1,200 karininkų ir puskarininkų yra paruošti užsienyje. Ginklams išleido praeitais metais tik 38 mil. litų, nes labai daug paramos gaunama iš užsienio. Danija apginklavo inžinerijos batalioną Kaune, Vokietija davė 2,000 kulkosvaizdžių, 100 šarvuotųjų, iš JAV gauta 18 mil. dol. paramos.

Apie Europos sąjungą kalbėjo viceministeris Ušackas, kuris veda derybas dėl įstojimo į tą sąjungą.

Po pranešimų buvo klausimų, į kuriuos atsakė vicemin. Kilikauskas. Ministerijoje dabar yra 287 etatai, o žiniasklaida skelbia padidintą skaičių arba labai neigiamai rašo. Jeigu kas negero, tai eina į pirmą laikraščio puslapį, o jei kas gero, tai nukiša kur nors į galą. Ministerija išleido 15,000 (NATO klausimų) brošiūrų Lietuvos žmonėms, o reikėtų per 100,000, bet nėra tam lėšų. Gauta iš JAV 40,000 šautuvų, kurių katalogo kaina po 1,000 dol. ir gauti nemokamai. Ginklų užtenka, nes nereikia mums stiprios aviacijos nei laivyno, tik trūksta priešlėktuvinių raketų, bet dėl to eina derybos. Kariuomenėje vyrai mokomi drausmės ir patriotizmo. Visa bėda, kad kariuomenės išvengia daug sveikų vyrų, o atėjusieji į kariuomenę jau randami nesveiki.

Trumpai kalbėjo ir sveikino kariuomenės vadas gen. Kronkaitis.

(Bus daugiau)

Ką turėtų veikti naujasis seimas?

HENRIKAS KUDREIKIS

Visų pirma jis turėtų sumažinti trečdaliu savo narių algas, uždrausti užsienio keliones, kurios kainuodavo milijonais litų. Vėliau turėtų sumažinti trečdaliu ir seimo narių skaičių.

Vienas didžiųjų seimo uždavinių – gelbėti Lietuvos kaimą ir Lietuvos ūkininką. Ūkininkams turi būti išmokama iš karto už parduotus javus, gyvulius ir pieną. Seimas pasirūpina daryti valstybės sienas, kad sustotų Lietuvon plaukė nelegalūs maisto gaminiai, ypač mėsa, nes Lietuvos ūkininkai negali parduoti kiaulių ir karvių. Ūkininkai gali padidinti javų produkciją (rugiai importuojami iš kitų valstybių). Yra galimybė iš javų gaminti benzino pakaitalą. Benzino kainos pasaulyje kyla nepaprastu greičiu. Greitai Lietuvos ūkininkui benzino kaina bus beveik neperinama.

Lietuvos seimo atstovai turėtų susirūpinti padėti Lietuvos mokyklose. Kaune dvi penkiolikmetės nužudė savo draugę, kuri atsisakė dalyvauti narkomanijos ir paleistuvavimo veiksmuose. Kauno mokyklose vyrauja gaujos, terorizuoja mokinius, kurie nesideda jų draugystėn. Pasiskundus mokyklų vadovams, atsakoma, kad jie bejėgiai, pataria persikelti į kitą mokyklą.

Lietuvos seimo atstovai turėtų pasirūpinti, kad būtų pašalinti tokie mokyklų vadovai, kurie viešai mokiniams aiškina, jog Lietuvos patriotai-partizanai buvo tik paprasti "banditai". Tokių vadovų dar yra daug.

Lietuvos seimo atstovai be svyravimų pasisako už Lietuvos kariuomenę, kuri reikalinga Lietuvos politiniam ir visuomeniniam pastovumui. Ji taip pat yra Lietuvos jaunų vyrų švietimo ir patriotizmo mokykla, jaunų vyrų viltis tapti lakūnais ir jūreiviais. Kariuomenė turi būti parengta partizaniniam karui.

Naujasis seimas turėtų parengti naują pensijų įstatymą, kuriame bolševikų nomenklatūrininkams, KGB aktyviui ir buvusiems stribams paskirtų žemausio laipsnio pensijas. Buvęs raudonųjų partizanų (iš tikrųjų teroristų) vadas, nužudęs lietuvių patriotą Mielagėnų viršaitį Janakauską ir Adutiškio ugniagesį Banį, gauna antro laipsnio nemalą pensiją. Tokių šimtai. Seimas turėtų pasirūpinti, kad būtų pašalinti buvę žymūs bolševikų nomenklatūrininkai – teisėjai. Dabartiniais teisėjams sumažinti nepaprastai dideles jų algas.

Buvusios valdžios Lietuvos didvyrių-partizanų pagerbimui iki šiol sugebėjo išleisti tik vieną pašto ženklą. Visos pokario valstybės savo patriotus pagerbė ženklų serijomis. Ypač meniškus ženklus išleido prancūzai. Kodėl tokių neišleisti Daumantui, Kazimieraičiui, Vanagai, Voveriui, Dzūkui ir kitiems pagerbti?

Naujasis seimas turėtų peržiūrėti įstojimui į Europos sąjungą sąlygas. Pastaroji įstato valstybę į ankštus rėmus – politinius ir ekonominius.

PADĖKA

MYLIMAI SESUTEI
ATA

GENOVAITEI SPRAINAITIENEI

iškeliajus pas Dievą...

Nuoširdžiai dėkojame prel. Jonui Staškevičiui, kun. E. Putrimui ir diak. V. Staškevičiui už aukotas Mišias Lietuvos kankinių šventovėje ir maldas laidotuvių koplyčioje. Ačiū D. Radtkienei ir M. Gabriui už giedojimą ir muziką šventovėje. Dėkojame karsto nešėjams.

Esame dėkingi giminiams, draugams, pažįstamiems ir visiems, dalyvavusiems laidotuvėse, už užprašytas Mišias, pareikštas užuojautas, už gėles ir dosnias aukas, skirtas "Vaiko tėviškės namams" ir "Kovai su vėžiu ir džiova Lietuvoje". Dėkojame B. Matulaitienei, M. Povilaitienei už aukų rinkimą ir B. Stanulienę už paruoštus pietus bei ponioms už suneštus pyragus.

Jūsų nuoširdumas liks visados mūsų atmintyje.

Liidintys: sesuo J. Valiulienė,
brolis P. Besasparis

Lietuvos prezidentas ir seimas vokiečių spaudoje

KAZYS BARONAS, Vokietija

“Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus rūsčiai reagavo į Lietuvos parlamento konservatorių daugumos nutarimą tokioje pačioje teisinėje plotmėje laikyti 1941 m. paskelbtą nepriklausomybę kaip ir 1918 ar 1990 m.” – rašė “Sueddeutsche Zeitung” atstovas Varšuvoje Tomas Urban. Jis pažymėjo, kad šis nutarimas susilaukė jau protesto tarptautinių žydų organizacijų ir lietuviškų partijų, kadangi 1941 m. sudaryta laikinoji vyriausybė beveik neparodė jokio pasipriešinimo nacionalistams, nusiteikusiems prieš žydus.

Buvęs JAV pilietis Valdas Adamkus viešėdamas olimpiadoje pareiškė, kad ne tik jis vetuosiąs šį nutarimą, bet ir reikalaus parlamentą šį nutarimą laikyti klaida.

Lietuvos seimo pirm. Vytauto Landsbergio tėvas taip pat priklausė laikinajai vyriausybei ir siuntęs telegramą Adolfui Hitleriui, dėkodamas už “išlaisvinimą”. Vokiško dienraščio atstovas priminė 1940 m. sovietų suklaidytus rinkimus, įvykdytą Lietuvos okupaciją. Pasekmės buvusios labai liūdnos: NKVD daliniai žudė inteligentiją, ūkininkus, trėmė lietuvius į Sibirą.

Pabaigoje vokiečiai pažymėjo, kad V. Landsbergis trumpai prieš balsavimą suprato, kokią platų atgarsį pasaulyje sukels šis nutarimas. Laikinoji vyriausybė gražino nuosavybes, tačiau žydai buvo išskirti. Tiesa, dalis vyriausybės narių buvo priešingi vokiečių okupantams, tačiau 1943 m. (?) ji buvo pašalinta.

Užmaskuota raudonoji jėga Lietuvoje

VILIUS BRAŽENAS

Šėtonas turėtų stebėtis žmonių sukurta šėtoniška sistema – komunizmu. Jis galėtų sakyti: “Net aš pats negalėčiau sugalvoti nieko geresnio”. Teroras, masiniai kapai, Sibire išbarstyti kaulai, kankinių kancijos, našlių ir našlaičių ašarų jūros yra tik dalis komunizmo apraiškų. Komunizmas gali “didžiulioti” brutalia jėga naikinti žmogaus dvasią, jo savigarbą, garbės jausmą, paleidimu žmogaus žvėries nuo moralinės grandinės. Prieš tas komunizmo apraiškas šiandien stovi nustebs pasaulis, įskaitant ir lietuvius.

Žmonės, įpratę neišsiskirti iš bandos, ir laisvėje nepakenčia bandančių tai daryti. Sunku atsiskratyti įprasto įtariamumo, nepasitikėjimo, skundimo bei šmeižimo. Šmeižtai, kaip ir griaustinis, trenkia į aukščiausius girus medžius. Tai ypač pastebima pabuvojus Lietuvoje.

Net iš užsienio stebint sunku nepastebėti “raudonosios šmeižtisklaidos”. Štai Floridos dienraščio “St. Petersburg Times” rugpjūčio 6 d. laidoje rašo apie “kontroversiją” Lenkijos prezidento rinkimuose: du pirmaują kandidatus – prez. Aleksander Kwasniewski ir buvęs prezidentas Lech Wałęsa “gali būti priversti pasitraukti, jei būtų rasti kaltai šnipinėjimu”, atseit, bendradarbiaus su lenkiška KGB. Ir atskirk, kad gudrus, kur didžiojo melo migloje yra rūkas ir kur seno melo kamino dūmai. Ypač kai žinai, jog senojo melo meistrai tebesėdė ir naujojo melo virtuvėje. Net ir “dokumentai”, kurie buvo klastojami tada, yra tų pačių “rašytojų” rankose. Jie ir dabar turi patirtį pareiduoti, patirštinti bei pabalinti. Tad nebandyk prasikišti iš minios, nebent tu įtvirtinti senus virėjus naujoje virtuvėje.

Vos pradėjus Lietuvos atgimimo sąjūdžiui judėti, užsienio spaudoje pasirodė “dokumentai”, kur “juodu ant balto” parašyta, kad prof. Vytautas Landsbergis yra KGB žmogus. Nieko sau “KGB žmogus”: apstatė Gorbi, aukštyn kojom apvertė SSSR, nedavė progos Margaret Thatcher ir George Bush’ui pratęsti vergų imperijos gyvybę ir gal

• Jau taip gyvenime esti – jei žmogus negalvoja apie laimę ar nelaimę, o tik stengiasi stropiai atlikti savo pareigą, laimė ateina savaime, nors žmogui priseina gyventi vargė ir neturte. (Humboldt)

Didžiausias Vokietijos dienraštis “SZ” (jo tiražas savaitgaliais siekia 770,000) pranešimą pavadino “Vilniaus (“Wilna”) parlamentas supykino prezidentą”.

Dviejų Vokietijos opozicinių partijų – CDV ir Bavarijos CSU (krikščionių demokratų ir krikščionių socialinė s-ga) partijų pasitarime Miunchene buvo nagrinėtas Europos s-gos plėtros klausimas. Buvęs Vokietijos krašto apsaugos min. (CDU valdybos narys) spaudai pareiškė, kad Lenkija, Vengrija, Čekija bei trys Baltijos valstybės turi būti į ES įjungtos jau 2003 sausio mėn. Jo pasiūlymas opozicinių partijų pasitarime buvo atmetas, nenustatant datos, tačiau numatant 2004 m. Visiškai atmetas Turkijos narystės klausimas.

“64 milj. dol. JAV loterijoje laimėjo 63 Aleksas Selenius (Selenis?). Jis turi nedidelę autotdirbtuvę Čikagoje. Laimėtus pinigų Selenius numato padalinti tarp vaikų ir vaikaičių, bei dalį skirti labdarinėms draugijoms. Keturiolikmetis Selenius su tėvais atvyko iš Lietuvos.” Kaip didžiausią sensaciją pranešė vokiška spauda, radijas ir televizija, pažymėdama jo gimtinę.

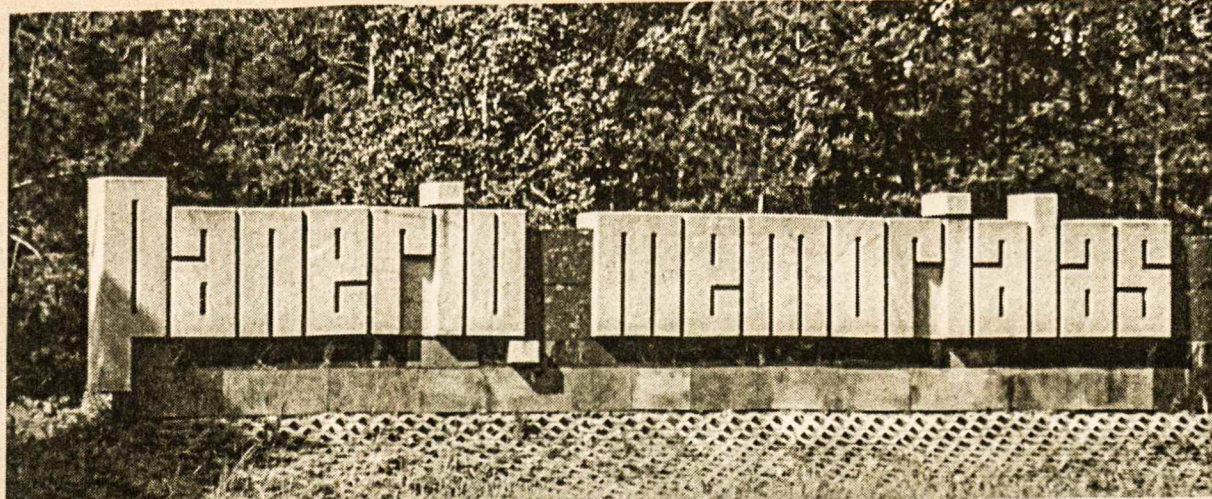
Vykdamas iš atostogų Italijoje Miuncheno-Sturgarto greitkelyje sutikau du Lietuvos sunkvežimius. Vienoje poilsio aikštėje teko trumpai pasikalbėti. Jaunas šviesiaplaukis lietuvis važiavo iš Italijos į Bremeną, veždamas obuolius. Bremene jam bus pakrautos prekės į Lietuvą. Uždarbis labai geras, pažintis su kitais kraštais.

išgelbėti ją nuo subyrėjimo. Kad būtų daugiau tokių “parsidavėlių”! V. Landsbergis privėdė prie Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, prie okupacinių kariuomenės išvedimo ir pagaliau net prie prez. Bush’o Lietuvos pripažinimo. Tad neuostabu, kad jis nepatinka nei Maskvos, nei Vašingtono nomenklaturoms – komunistinėms ir globalistinėms. Ką jau bekalbėti apie vietinius “buvusius”. Ir dabar dar, Tribunolo metu einant į seimą, negali išvengti gan profesionaliai atrodančių piketuotojų prieš Landsbergį. Anot piketuojančių, jis “išpardavė”, ir “išvogė” Lietuvą. Ir norėdamas jis negalėtų nieko pavogti, kai komunistai buvo viską išvogę.

Būnant Lietuvoje arčiau “raudonosios šmeižtisklaidos”, net ir neieškodamas susiduri su jos padariais. Su antinacionalistu, globalistu George Soros parama išleistoje (lietuviškame vertime) knygoje “Pabaltijo revoliucijų” užtinkti dailiai įpintus išpuolius prieš “antisovietinį elementą” – prieš rezistentus. Žinoma, tokiu atveju sunku apieiti dvasinius rezistentus, kaip mons. Alfonsas Svarinskas bei seselė Nijolė Sadūnaitė. Siems gal per daug sunku būtų pareiduoti “dokumentus”. Tad tai komas komunistų ir jų ginkla-nešijų “liberalų” išbandytas terminas “ekstremistai”. Įdomiausia, kad jiems primetamas valdžios ir net pinigų siekimas. Ap linkinių (per Estiją) keliu netiesiogiai daroma užuomina apie psichines problemas... (Tikriausiai Tarptautinis visuomeninis tribunolas išgirs liudijimų apie NKVD psichiatrinės ligoninės gydyti sergantiems tikėjimu į Dievą ir tautinių patriotizmu).

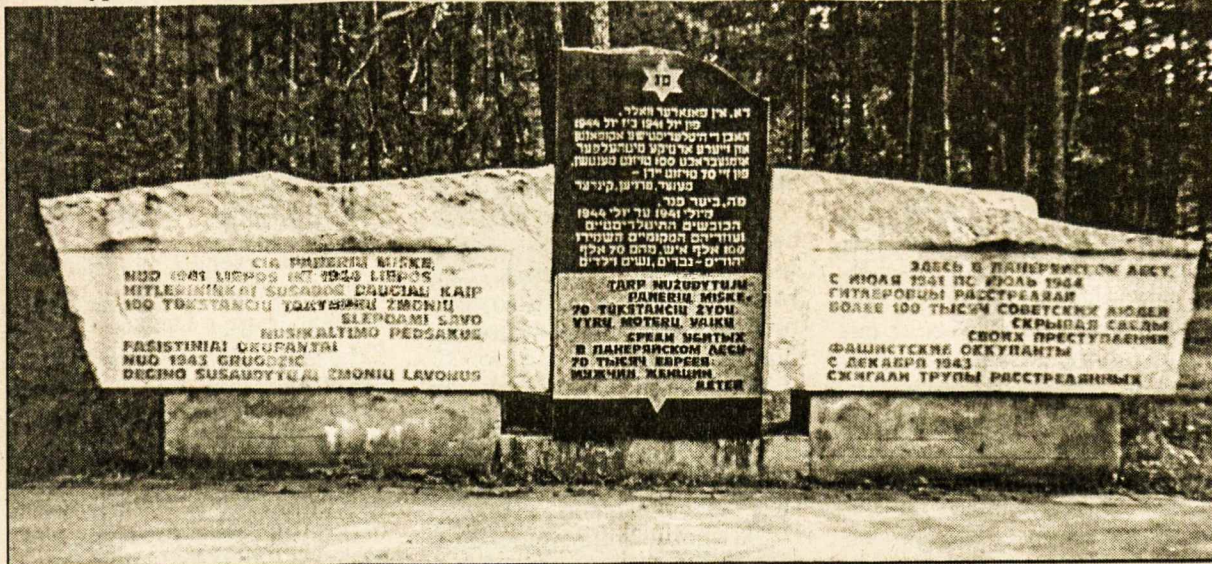
Ryšium su ŠAS (NATO) narystės klausimu ir šiaip Lietuvos saugumo svarstymuose vis prasikiša nuotaikos prieš ginklavimąsi ir kariuomenę apskritai. Pasirodo būta sunkumų net su patriotizmo skiepimu karių paruošime. Kai su tais klausimais žiniasklaidoje susidūrė KAM viceministeris Edmundas Simanaitis ir žiniasklaidą pavadino “purvasklaida”, neteko ilgai laukti ir šmeižtisklaidos nuodugų garų. Prieš jį buvo išritinta “sunkioji artilerija”.

Visa tai rodo, kad Lietuvoje tebeviečia užmaskuota “raudonoji” jėga, pasireiškianti ypač prieš seimo rinkimus ir kitomis progomis.

Panerių paminklas nacių aukoms

Nuotr. G. Kurpio

Paminklas Paneriuose, kur nacių laikais buvo nužudyta labai daug žydų ir kitų tautybių žmonių

Nuotr. G. Kurpio

Tarp didvyriškumo ir niekšybės

Suvalkiečių “Tauro” apygardos laisvės kovotojų vadai, organizatoriai ir išdavikai

KAZYS BLAŽEVIČIUS

Kaunas

Oficiali “Tauro” apygardos įsteigimo data – 1945 m. rugpjūčio 15 d. Tą dieną Skardupių klebonijoje buvo sukvietas Suvalkių partizanų grupės, būrių ir junginių vadų pasitarimas. Jame dalyvavo kpt. Leonas Tau-nys-Kovas, Vytautas Gavėnas-Vampynas, Jonas Pileckis-Broka-s, Albinas Ratkelis-Oželis, ltn. Vytautas Bacevičius-Vygau-das, vet. gyd. Kazys Lapinskas-Berzelis, kpt. Vaclovas Navickas-Perkūnas, Vincas Radzevičius-Vaidila, Juozas Kulboka-Vytėnis, sportininkas Stasys Sačkus-Uosis, plk. Liudvikas Butkevičius-Luobas ir kun. Antanas Ylius-Vilkas.

Tame pasitarime buvo įsteigta “Tauro” apygarda, apibrėžtos jos veiklos ribos (vėliau jos kito), sudarytas apygardos štabas, suformuotos rinktinės, nutarta parengti “Tauro” apygardos partizanų statutą.

Paskiri būriai

Iki apygardos įsteigimo ir partizaninio judėjimo centralizavimo Suvalkijoje tas judėjimas buvo labai aktyvus. Marijampolės rajone Palių miškuose veikė kpt. Sergijaus Staniškio-Antanaičio, Lazdijų apylinkėse – kpt. Vaclovo Navicko-Perkūno, Šilavoto, Prienų, Balbieriškio apylinkėse – Vinco Senavaičio-Žaliavėlio, Prienų apylinkėse – ltn. Martyno Kuzmicko-Briedžio, Kazlų Rūdos miškuose – j. ltn. Broniaus Abromaičio-Spyglio, Marijampolės ir Kalvarijos apylinkėse – Vytauto Gavėno-Vampyno ir kt. vadų vadovaujami partizanų būriai.

Šie būriai veikė aktyviai, tačiau savo veiksmų nekoordinavo. Partizaninės kovos patirties stoka, sąveikos tarp atskirų būrių nebuvimas neišvengiamai vedė prie skaudžių netekčių.

Organizacinės pastangos

1945 m. birželio 17 d. Skardupių klebono kun. Antano Yliaus ir Jono Pileckio iniciatyva Marijampolės apylinkėse buvo suorganizuotas Algimanto partizanų I skyrius. Skyriaus vadu išrinktas J. Pileckis, pasirinkęs Broko slapyvardį. Kun. A. Ylius prisaikdino pirmuosius aštuonis partizanus. Tą pačią dieną

buvo sudaryta “Tauro” apylinkės Marijampolės apskrities ribose.

Liepos 19 d. Skardupių klebonijoje įvyko “Tauro” apylinkės štabo steigiamasis posėdis. Štabo viršininku išrinktas aviacijos kpt. Leonas Tau-nys-Kovas.

Rugpjūčio 5 d. klebonijoje įvyko dar vienas posėdis, kuriam buvo įsteigta “Tauro” apygardos štabas, o rugpjūčio 15 d. “Tauro” apygarda. Pirmuoju apygardos vadu išrinktas kpt. L. Tau-nys-Kovas.

Apygardos sudėtis

“Tauro” apygardai priklausė Marijampolės, Vilkaviškio, Šakių ir Lazdijų apskritys, Alytaus ir Kauno apskričių dalys, esančios kairiajame Nemuno krante. Apygardoje buvo penkios rinktinės: Šiūnos (vėliau Žalgirio), Geležinio vilko, Vytauto, Perkūno (vėliau Gedimino) ir Vytenio – Patrimpo (veikė Marijampolės mieste). Lai-kui bėgant rinktiniai skaičiai ir pavadinimai keitėsi. Nuo 1949 m. kovo mėn. rinktinėse buvo įsteigtos tėvūnijos. “Tauro” apygardos veiklos pabaigoje joje buvo trys rinktinės: Vytauto, Žalgirio ir Geležinio vilko. Jose buvo 8 tėvūnijos.

Išlaisvinimo komitetas

Įsteigus “Tauro” apygardą, buvo nutarta organizuoti Lietuvos išlaisvinimo komitetą (LIK), kuris turėtų tęsti VLIKo darbą ir suvienyti Lietuvos pogrindį. 1945 m. rugpjūčio 16 d. Skardupių klebonijoje įvyko steigiamasis LIK posėdis, kuriam dalyvavo A. Ylius, L. Tau-nys, J. Pileckis, L. Butkevičius ir V. Bacevičius. Buvo numatyta 1945 m. lapkričio 11 d. Kaune, Marijonų vienuolyno požemiuose, surengti visuotinę suvažiavimą, kuris turėtų pasiūlyti Parižiuje posėdžia-vusiems didžiųjų valstybių ministrams memorandumą skelbiantį, kad Lietuva nepripažįsta okupacijos ir siekia susigrąžinti nepriklausomybę. Deja, prasidėję areštai suardė visus planus...

Išdavystės

“Tauro” apygardos netektys prasidėjo nuo išdavysčių. Paaš-kejo, kad apygardos štabo viršininkas J. Bacevičius-Baltrušaitis, Vygaudas buvo NKVD už-verbuotas.

L. Tau-nys-Kovas apygardai vadovavo vos du mėnesius. Šta-

bo viršininko išduotas 1945 m. spalio 22 d. Kalvarijos valsč. Pasūduonių km. jis buvo suimtas, o 1946 m. liepos 20 d. nuteistas sušaudyti. Tą pačią naktį buvo suimti kun. A. Ylius, plk. L. But-kevičius ir kt. – 17 asmenų.

Kiti vadai

Antruoju apygardos vadu buvo išrinktas aviacijos mjr. Zigmas Drunga-Sernas, pasirinkęs Mykolo Jono slapyvardį. Vado pareigas pradėjo eiti 1945 m. spalio pabaigoje.

Tai buvo sumanus ir ener-gingas vadas. Jo iniciatyva buvo įsteigta Pietų Lietuvos partizanų organizacija. Deja, apygardai vadovavo neilgai. 1946 m. birželio 12 d. miške, prie Agurkiškės km. (Lukšių vlsč.), Z. Drungą su 11 partizanų apsupo baudė-jai. Z. Drunga buvo sužeistas ir pats susisprogdino. Palaikų li-kučius žmonės palaidojo žūties vietoje.

1950 m. Z. Drunga apdovano-tas Laisvės kovos kryžiumi visų laipsnių (su kardais). Apy-gardai jis vadovavo 7,5 mėnesio.

Žuvus Z. Drungai, laikinai apygardos vado pareigas ėjo Vaclovas Navickas-Auksutis, va-do pavaduotojas, Gedimino rinktinės vadas.

1946 m. liepos 4 d. apygardos vadu išrinktas štabo virši-ninkas ltn. Antanas Baltūsis-Žvejys. Partizanauti pradėjo 1945 m., buvo “Tauro” apygardos “Laisvės žvalgo” laikraščio redaktorius.

Tai buvo gabus ir ryžtingas organizatorius. Partizanų gretose įvedė karišką drausmę, Lie-tuvos kariuomenės uniformas, nustatė pareigų ženklus, organi-zavo kursus puskarininkų ir viršilų laipsniams gauti, įsteigė prokuratūrą ir karo lauko teis-mą, organizavo du Juozo Lukšos žygius į Vakarų ir kt.

1948 m. vasario 2 d. gimta-jame Gulbiniškių km. A. Baltūšį ir du štabo partizanus apsupo enkavedistai. Po susišaudymo visi trys patys nusišovė.

Palaidojimo vieta nežino-ma. 1950 m. A. Baltūsis apdovano-tas Laisvės kovų kryžiumi vi-sų laipsnių (su kardais). Apy-gardai vadovavo 19 mėnesių.

1948 m. balandžio 4 d. ket-virtuoju apygardos vadu išrink-tas Birutės rinktinės (vėliau įsteigtos) vadas ltn. Jonas Ale-sčikas-Gediminas, Rymantas. 1948 m. rugpjūčio 10 d. jis žuvo Jo-nučių km. Prie Garliavos. Apy-gardai vadovavo vos 4 mėnesius.

Laisvės kovų sąjūdis

Penktuoju apygardos vadu 1948 m. spalio 8 d. išrinktas Aleksandras Grybinas-Faustas. Vokiečių okupacijos metais jis buvo Vietinės rinktinės kariūnas. Į partizanus išėjo 1945 m. pavasarį. Jis buvo “Žalgirio” rinktinės vado adjutantas, žval-gybos, vėliau spaudos ir infor-macijos skyriaus viršininkas.

1949 m. vasario 2 – 22 d. A. Grybinas, kaip “Tauro” apygardos atstovas, dalyvavo visos Lie-tuvos partizanų vadų suvažiavi-

Žalgirio mūšio minėjimas

Straipsnis vokiečių laikraštyje “Das Ostpreussenblatt”, kuriame iškeliamas Lenkijos-Lietuvos bendradarbiavimas

JUOZAS VITĖNAS

Praejusią vasarą Lenkijoje buvo paminėta Žalgirio mūšio 590 metų sukaktis. Apie ją “Ostpreussenblatt” laikraštyje pasirodė Brigitte Jäger-Dabek straipsnis (VIII.26.). Jame auto-rė rašo, kad ne tik Vokietija, bet ir Lenkija turi savo mitus apie šį mūšį, kuris yra tapęs lemtingu posūkiu šios srities istorijoje.

Didysis Lietuvos kunigaikštis Jogaila 1383 m. priėmė krikščionybę ir, jį vainikavus Lenkijos karalium Vladislavu II, Lenkija ir Lietuva buvo su-jungtos į vieną didžiulę valstybę, kuri tapo galingu vokiečių ordi-no priešu ir sulaukė jo veržimasi į rytus bei kryžiaus karą prieš Lietuvą.

Taip pat ir vadaus rūpesčiai kaupėsi ordino valstybėje. Jos valdžios santvarka pasirodė ne-betinkama tiems laikams. Tokiu būdu ordinas susilpnėjo. Jo žlu-gimas buvo neišvengiamas. Mūšyje žuvo didysis magistras Ulrich von Jungingen ir dauguma jo riterių. Tik likimo dėka kom-tūras Heinrich von Plauen išsi-laikė Marienburge. Tokiu būdu ordino karinė galia buvo pa-laužta ir jo politinė reikšmė žlug.

Ši neabejotinai reikšminga pergalė, pasak straipsnio auto-rės, nuo XIX amžiaus pabaigos lenkų yra vaizduojama kaip svarbus įvykis kuriant lenkų istorinę tapatybę likiminėje ko-voje tarp germanų ir slavų. Jau 1910 m. minint Žalgirio mūšio 500 metų sukaktį, Paderevskio fondo lėšomis Krokuvoje buvo pastatytas pirmas paminklas.

1960 m., minint 550 metų sukaktį, buvo mūšio vieta su muziejumi pašventinta, ir ji ta-po lenkų tautinė šventovė. Anot straipsnio autorės, Žalgirio mūšis tapo svarbaus lenkų laimėji-mo prisiminimu, su kuriuo už-augo naujos lenkų kartos, ta-čiau ji neigiamai paveikė politi-niai pasikeitimai ir Europos jungiamasis. Šiandien tie meti-niai minėjimai yra arčiau istori-jos ir net tapę visuomenine švente.

Trečią kartą minint šią su-kaktį praėjusią vasarą buvo at-liktas aiškiai priešvokiškas vai-dinimas pagal H. Sienkiewicz romaną “Kryžiuočiai”. Beveik tūkstantis “Riterių brolijos” na-

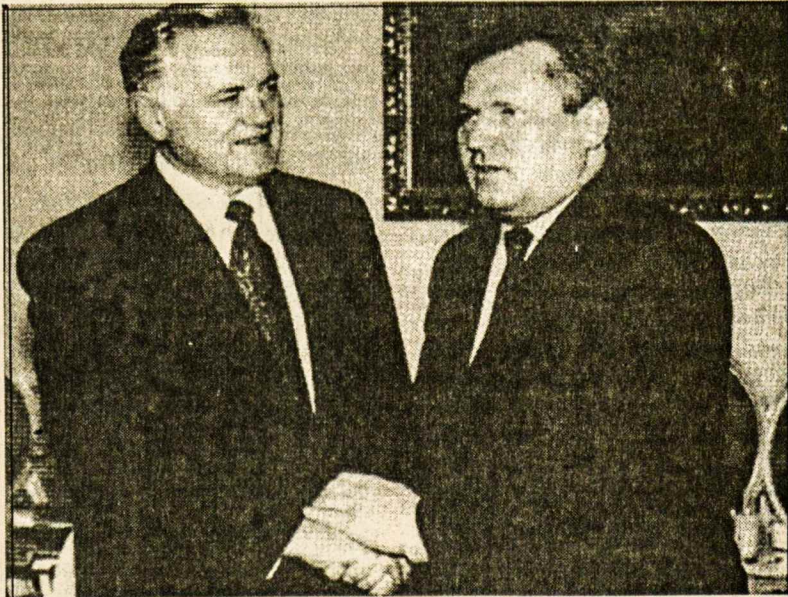
rių iš Lenkijos, Lietuvos, Gudi-jos, Rusijos, D. Britanijos, Vo-kietijos ir Italijos su pilna ap-ranga dalyvavo šiame vaidini-me, kuris truko septynias valan-das. Jį stebėjo apie 50,000 žmo-nių. Karalių Jogailą vaidino Ja-cek Szymanski. Tačiau iniršo metu Jogailos arklys pasibaidė ir numetė raitelį. Nuvežus jį į li-goninę, buvo rastas jo peties kaulo lūžis. Tačiau mūšis buvo laimėtas, nors ir be vado.

Straipsnio autorė rašo, kad lenkų pranešime apie šį vaidini-mą buvo aiškiai pastebimas isto-rinio požiūrio pasikeitimas. Centre buvo ne tautinis pasidi-džiavimas, bet istorinio vaidini-mo spektaklis. Taip pat šis vai-dinimas šiemet buvo visai kitaip suplanuotas dėl Lenkijos ir Lie-tuvos prezidentų dalyvavimo.

Šį rudenį Lenkijoje vyksta prezidento, o Lietuvoje seimo rinkimai. Todėl iš šio preziden-tų susitikimo daug ko svarbaus nereikėjo tikėtis. Tai buvo, pa-sak straipsnio autorės, jų viešas pasirodymas: jie padėjo vaini-ku prie žuvusiems paminklo ir pasakė kalbas be ankščiau įprastų kaltinimų vokiečiams. Kaip partnerystės pavyzdį prez. Kwasniewski paminėjo Žalgirio pergalę. Tai yra lenkams ir lie-tuviams svarbus įvykis, sakė ji-sai, garbės ir vienybės simbolis. Prieš 590 metų mūsų tautos ranka ranson gynė mūsų šalių laisvę ir suverenumą. Nors prie-šas buvo galingesnis, pergalė nulėmė mūsų karių nepaprastą narsą, likimas, bendradarbiavi-mas ir patriotizmas.

Prez. V. Adamkus iškėlė draugystės svarbą. Jis sakė: nors mes šiandien esame toli nuo anų istorinių dienų, tikri faktai niekuomet nepasikeičia. Šiandien gyvenimas iš mūsų reika-lauja tokios veiklos, kaip ir anuomet prieš šimtus metų. Jei mes surasime bendrą kalbą, tai reikš, kad mes ir šiandieninėje Europoje taip pat galėsime bendradarbiauti.

Baigdamą straipsnio autorė pastebi, kad vienintelis ryšys tarp abiejų istorijų prisimenan-čių tautų yra Žalgirio bendra pergalė ir A. Mickiewicz parašytas lenkų tautinis epas “Pan Ta-deusz”, kuris prasideda žodžiais: “Lietuva, mano tėvyne”. (Vokiečių laikraštį atsiuntė LeKro)

Lietuvos prezidentas VALDAS ADAMKUS ir Lenkijos prezidentas ALEXANDER KWASNIEWSKI, dalyvavę Žalgirio mūšio 590 metų su-kakties minėjime mūšio vietoje

Iš “Ostpreussenblatt”

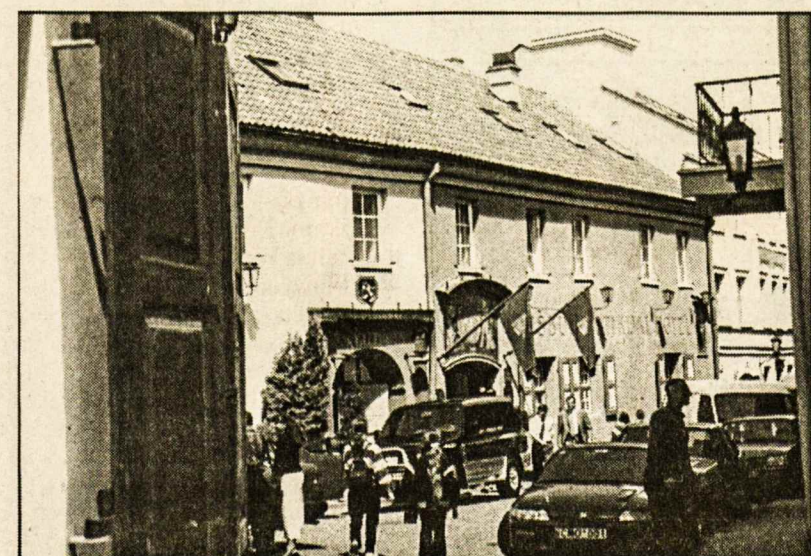
Paskutinė išdavystė

1951 m. balandžio mėnesį apygardos vadu išrinktas “Žal-girio” rinktinės vadas Juozas Jankauskas-Demonas. 1952 m. birželio 7 d. žmonos tėviškėje Barzdų vlsč., Baltrušių km., arti-mo žmogaus išduotas, J. Jan-kauskas buvo suimtas ir saugu-mo užverbuotas. Jam padedant, buvo sunaikinta nemažai parti-zanų. “Tauro” apygarda nustojo egzistuoti. Apygardai jis vado-vavo 14 mėnesių.

1954 m. vasario 22 d. J. Jan-kauskas buvo antrą kartą suim-tas, tų pačių metų liepos 27 d. nuteistas mirti ir 1955 m. sausio 26 d. sušaudytas.

Taip baigėsi heroiškas Su-valkijos partizanų pasipriešini-mas paverčėjams, pareikalavęs apie 7,000 Tėvynės laisvės gy-nėjų gyvybių.

Ilgose ir dramatiškoje pasi-priešinimo kovoje būta heroiz-mo ir niekšybės, pasiaukojimo tautai ir jos išdavysčių, būta ne-kaltų ir bereikalingų aukų. Visa tai įvertins istorija. Svarbu, kad tauta niekad neužmirštų savo laisvės ir garbės gynėjų.

Stiklių viešbutis ir restoranas Vilniaus senamiestyje

Nuotr. G. Kurpio

LAISVOJE TĖVYNĖJE

INFORMACIJOS CENTRAS

Rugsėjo 15 d. Šiaulių apskritys P. Višinskio viešojoje bibliotekoje įvyko naujo Europos informacijos centro atidarymas. Centrą padėjo įrengti Vokietijos vyriausybė, rašo ELTA/LGTIC. Jo tikslas – geriau informuoti Lietuvos visuomenę apie krašto įsijungimą į Europos sąjungą. Tai ketvirtas centras iš dešimties, steigiamų Lietuvos apskrityse. Jau veikia centrai Kauno, Klaipėdos ir Tauragės apskrityse. Europos komitetas numato juos įrengti Panevėžio, Utenos, Marijampolės, Telšių, bei Alytaus apskrityse. Šiaulių apskritys centro atidarymu prasidėjo Šiaulių miesto dienos – 2000.

KORUPCIJOS LAIPSNIS

BNS/LGTIC žiniomis, tarptautinė organizacija "Transparency International" rugsėjo 13 d. paskelbė rezultatus tyrimo, kuriuo skaičiuojamas korupcijos rodiklis 90-ties pasaulio valstybių. Atviros Lietuvos fondo įsteigtos organizacijos tikslas – skatinti bei organizuoti pilietines antikorupcines iniciatyvas Lietuvoje, rinkti ir platinti antikorupcinio pobūdžio informaciją. Paskutinėje, 90-oje pozicijoje yra Nigerija, kurios korupcijos rodiklis yra 1,2 taško. Mažiausiai korupcijos paliesta yra Suomija, kuri užsitarnavo 10 taškų, po jos Danija, Naujoji Zelandija, Švedija, Kanada, Islandija, Norvegija ir Singapūras, gavę nuo 9,8 iki 9,1 taško. Lietuva pagal korupcijos lygį, 43-47 vietomis dalijasi su kaimynėmis Lenkija, Gudija bei Salvadoru ir Malaviu. Praėjusiais metais ji buvo 51-je vietoje, o jos korupcijos rodiklis šiemet yra 4,1 taško. Estija įvertinta 5,7 taško (27 vietoje pasaulyje), Latvija – 3,4 taško (57-58 vietas kartu su Zambija).

VAJUS "BŪK ŽMOGUS"

BNS/LGTIC praneša, kad rugsėjo 11-21 d.d. šešių Lietuvos miestų merai ir kelių policija surengė vaju "Būk žmogus – nebūk kiaušė". Tomis dienomis buvo sustiprintas Viešosios tvarkos ir kelių policijos budėjimas Vilniuje, Klaipėdoje, Palangoje, Plungėje, Kaišiadoryse ir Visaginė. Pirmomis dviem dienomis buvo sustiprintas patrulijavimas ir kreipiamas dėmesys į neteisingą automobilių pastatymą, automobilių kamščius, kelio ženklų pažeidimus. Rugsėjo 13 ir 14 buvo tikrinama, kaip paisoma gyvūnų laikymo taisyklių, 15-16 dienomis dėmesio centre buvo šiukslinimas, triukšmavimas ir girtavimas viešosiose vietose, 17-18 dienomis – specialus dėmesys jaunimui, 19-20 – senų automobilių palikimas kiemuose, kelio ženklų nepaisymas, 20-21 dienomis – nekultūringas elgesys keliuose ir pėsčiųjų perėjose. Apie vaju eigą informavo dienraštis "Lietuvos žinios", radijo stotis "Radiocentras", TV3 laida "Be tabu". Vajaus tikslas buvo ne bausti, bet priminti kultūringos visuomenės bendravimo taisykles.

MIESTAI BENDRADARIAUJA

Rugsėjo 19-21 d.d. Vilniuje lankėsi Skotijos sostinės Edinbur-

go delegacija, su kuria buvo pasirašyta atnaujinta bendradarbiavimo sutartis. Pirmoji buvo pasirašyta 1994 metais. Naujojoje sutartyje numatomas bendradarbiavimas verslo srityje, iniciatyvų derinimas abiem šalims stengiantis įsijungti į Europos sąjungą. Delegacija taip pat dalyvavo Kultūros renginių vadybos seminare, kuriame vadovavo Edinburgo miesto tarybos narys David Hume.

TARPTAUTINIS KONGRESAS

Vilniuje rugsėjo 19 d. prasidėjo tarptautinis kongresas "Narkomanija ir AIDS – vienykime atsaką", vienas iš renginių Sveikatos apsaugos ministerijos organizuojamojo savaitėje "Lietuvos ateitis: XXI amžius be narkomanijos ir AIDS". Kongresu siekiama suburti visuomenę, valstybės institucijas, jaunimo, nevyriausybines organizacijas kovojanti su narkomanija ir AIDS. Renginio atidaryme dalyvavo ministeris pirmininkas Andrius Kubilius, savo sveikinime pabrėžęs svarbą visų valstybės institucijų skubių ir ryžtingų veiksmų šioje srityje. Pranešimus skaitė specialistai iš Danijos, Švedijos, Rusijos, Gudijos ir Latvijos. Kongrese dalyvavo sveikatos apsaugos ministeris Raimundas Alekna, švietimo ir mokslo ministeris Kornelijus Platelis, vidaus reikalų ministeris Česlovas Blažys, Vilniaus meras Rolandas Paksas.

ŠVEDIJOS DIENOS

Trijuose Lietuvos miestuose Utenoje, Kaune ir Klaipėdoje rugsėjo-spalio mėnesiais švenčiamos "Švedijos dienos 2000", praneša BNS/LGTIC. Šie miestai bendradarbiauja su Švedijos regionais ir dalyvauja susigiminiavusių miestų programoje. "Švedijos dienos" yra dalis programos, kuria to krašto vyriausybė siekia plėsti Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojų žinias apie narystę Europos sąjungoje. Švedija paskelbė 2000-ųjų Baltijos valstybių metais.

RUSŲ KULTŪROS CENTRAS

BNS/LGTIC skelbia, kad rugsėjo 25 d. pasirašyta viešosios įstaigos Rusų kultūros ir švietimo centro steigimo sutartis. Centras steigiamas Vilniuje, Mstislavo Dobužinskio mokykloje. Maskvos vyriausybė perduoda centrui panaudos pagrindais garso, vaizdo aparatūrą bei įstaigos reikmenis, mokykloje, metodinės ir grožinės literatūros knygas. Lietuva pagal pasirašytą sutartį išpareigojo suteikti centrui patalpas, tačiau nesustartar, kas centrą finansuos.

JAV DOMĖJOSI PRODUKTAIS

Rugsėjo pabaigoje Lietuvos žemės ūkio viceministeris Vytautas Grušauskas lankėsi JAV Ohio valstijoje, kur jis susitiko su gubernatoriumi Bob Taft ir kitais pareigūnais. Su jais buvo aptarta įvairių Lietuvos ekologiško žemės ūkio produktų pirkimas dideliais kiekiais, praneša ELTA/LGTIC. Su verslininkais buvo tartasi dėl pieno produktų ir grūdų eksporto be svetimų tarpininkų. Dabar AB "Rokiškio sūris" per olandų firmą į JAV siunčia apie 10,000 tonų sūrio per metus. Taip pat į JAV eksportuojamas ir lietuviškas medus.

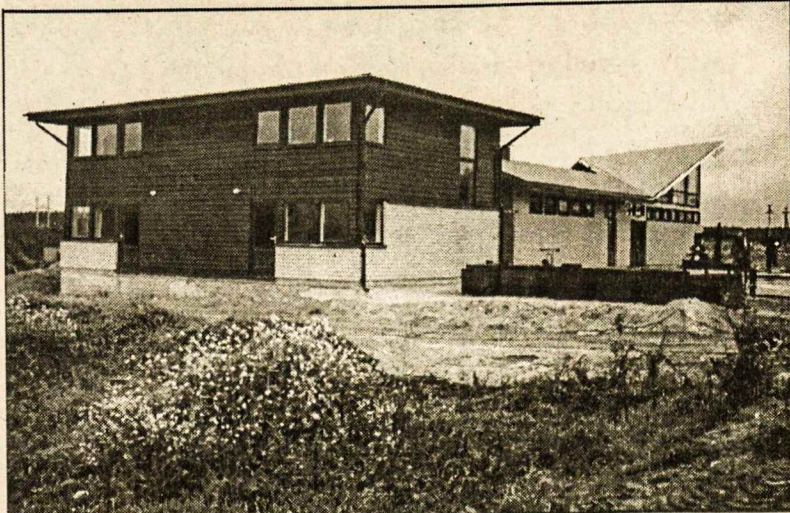
FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton
540-8877

Viktoras Remesat,

BSc. Phm

- 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
- Nemokamas vaistų pristatymas
- Sveikatos priežiūros įrankiai

Baigiama statyti Lavoriškių mokykla Vilniaus krašte. Nuotraukoje – kairioji pastato pusė

Sukaktuvinis koncertas

Detroito lietuvių Šv. Antano parapijos choro sukaktuvinis 20 metų koncertas įvyko š.m. rugpjūčio 24 d. Iškilmė prasidėjo giedotinėmis Mišiomis ir baigėsi su koncertu. Mišias už mirusių choristus aukojė klebonas kun. Alfonsas Babonas, kuris įsteigė chorą ką tik atėjęs vadovauti parapijai. Choro vadovu pakeistas muzikas Stasys Slizys, kuris buvo baigęs Detroito muzikos konservatoriją, dainavęs Detroito simfonijos ir Mičigano operos choruose, organizavęs įvairius chorų, pasireiškęs kaip kompozitorius ir muzikologas.

Salėje įvyko koncertas. Moterų kvartetas, koncertavęs Čikagoje, Klyviande, Daytone, Kanados Londone ir susidedąs iš C. Plūrienės, N. Slizienės, A. Tamulionienės ir E. Žebertvienės, atliko keletą muz. Slizio kūrinų.

Žodį tarė klebonas kun. Alfonsas Babonas, kuris palygino chorą su senu smuiku patyrusio muziko rankose, išduodančiu nuostabų garsą. Stefa Kaunelienė trumpai papasakojo choro istoriją. Choras ne vien tik puoselė parapijos gyvenimą, bet ją išgelbėjo nuo uždarymo, kai Detroito buvo uždaromos šventovės dėl žmonių sumažėjimo. Žodžiu sveikino Vytautas Kutkus ir Lietuvos dukterų draugijos pirm. Irena Alantienė. Raštu buvo 12 sveikinimų. Kardinalas Adam Maida prisiminė apie savo atsilankymą šventovėje ir mielą nusteimą choro muzikalumu bei pajėgumu. Lietuvių muzikų vardu sveikino Faustas

KLKM draugijos Hamiltono skyriaus narės po išvykos į Port Dover, ON, prie Aušros Vartų šventovės

KRAINIAN POST VALSTYBES

2985 Bloor St. W., Etobicoke (Šalia "Paramos" kredito kooperatyvo skyriaus)

- ❖ siunčiame siuntinius lėktuvu ar laivu
- ❖ pinigų pervedimas (money transfer)
- ❖ pristatymo patarnavimai (courier service)
- ❖ maisto siuntiniai
- ❖ jokių sverio apribojimų
- ❖ nemokamas siuntinių paėmimas iš jūsų namų
- ❖ kiekvienas siuntinys yra pristatomas į adresato namus ir patvirtinamas gavėjo nuotrauka

MŪSŲ KAINOS VISADA ŽEMESNĖS UŽ KITŲ

Teiraukitės mūsų įstaigoje tel. 416 237-1435 arba pas agentus:
TORONTO: "Via Baltica" 416-767-6210
HAMILTONE: Beatas Brasas Import-Export 905-518-1867, 905-545-8868

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ
- ♦ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- ♦ PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILIUS ĮRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

X ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
X HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
X HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Lavoriškių mokykla savose patalpose

1998-99 m. Tautos fondas atsiuntė pradinį įnašą Lavoriškių (Vilniaus kraštas) lietuviškai mokyklai statyti. Darbai tęsiasi beveik metus ir buvo užtrūkę, nes vyriausybė tik liepos mėnesį galėjo statybininkams pervesti visus trūkstantus pinigus. Dabar mokykla įrengiama žaibiškai, per dieną vaizdas smarkiai pasikeičia.

Mokykla jau turi ne tik gerą stogą, geltonų plytų sienas, bet ir vidus greitai tvarkomas. Nuomojamame mediniame name lyje 32 mokiniai vienoje pamainoje nebetelpa, ten jiems sąlygos nebepavydėtinos. Jeigu ne Tautos fondo Kanadoje aukotojų toliaregiška politika ir dosnumas, mokyklos padėtis dabar būtų apgailėtina.

Spalio mėnesį mokiniai jau bus perėję į naujosios mokyklos kairiąją pusę. Dešinioji pusė bus visiškai įrengta iki gruodžio mėnesio, o apie Kalėdas turėtų būti iškilmingas mokyklos atidarymas. Šios šventės tuo smagesnės, kad Vilniaus krašto lietuvių sąjungos išievojimo steigėja ir narė Gražutė Šlapelytė-Sirutienė mokyklą įdulkina, skirdama 6000 litų! Tai padaryta pačiu laiku, nes mokyklai labai daug ko trūko. Greitai 50 mokyklos vietų bus užpildyta ir teks žvalgytis papildomų patalpų.

Taigi mokinių, tėvų, mokytojų, aukotojų, rėmėjų vilts pagaliau išsipildė. Garbingiausioje mokyklos vietoje pritvirtintas Tautos fondo tarybos pirmininko Jurgio Valaičio sveikinimas su rugsėjo 1-ąja, greitai bus įmažinti ir aukotojai.

Kazimieras Garšva

Hamilton, Ont.

ATEITININKAI, pilni entuziazmo po vasaros atostogų, pradeda veiklos metus su "Seimos švente" šeštadienį, spalio 21. Šv. Mišios ir moksleivių įžodis – Aušros Vartų šventovėje 4 val. p.p. Po Mišių parapijos salėje vaivšės ir programėlė. Nuosirdžiai kviečiame visus narius ir svečius.

Ateitininkai

KLKM DR-JOS HAMILTONO SKYRIAUS narių visuotinis susirinkimas įvyko rugsėjo 24 d. parapijos salėje. Susirinko gausus būrys narių ir parapijiečių. Susirinkimo pradžioje skyriaus pirm. M. Vaitonienė. Trumpai pakalbėjusi apie skyriaus veiklą, pristatė svečią advokatą J. Chrolavičių, kuris mielai sutiko paaiškinti tuos teisinius klausimus, kurie ypač aktualūs vyresnio amžiaus žmonėms. Svečias labai išsamiai paaiškino apie testamentą ir abiejų rūšių "Power of Attorney" sudarymą. Baigęs pranešimą advokatas atsakinėjo į klausimus kurių nemažai buvo pateikta žodžiu ir raštu. Pirmininkė visų vardu padėkojo J. Chrolavičiui už labai reikalingų žinių suteikimą.

Toliau vyko kuklios vaivšės ir pokalbiai malonioje aplinkoje.
D. Garkūnienė

BPL Import/Export

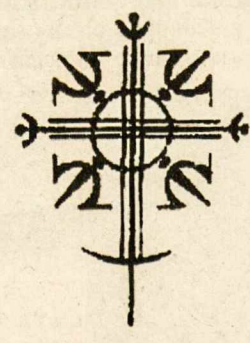
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR LENKIJĄ

\$1.99 už kilogramą + \$20 už pristatymą SKAMBINTI

905 545-8868 – Asta arba Beatas Brasai

Siuntiniai paaimami iš namų nemokamai. Perduodame pinigus.

Adresas: 23 Springer Ave., Hamilton, Ont. L8M 2W7

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Evangelikų Liuteronų Bendrijos Lietuvoje vyskupas Jonas Kalvanas su 14 kunigų ir pasauliečių rugsėjo 2-4 d.d. lankėsi Ziono evangelikų liuteronų ir "Tėviškės" parapijose Čikagoje. Jie atvyko iš Concordia teologijos seminarijos Ft. Wayne vietovės, kur nuo rugpjūčio 27 d. iki rugsėjo 15 d. dalyvavo jiems surengtame seminare apie evangelikų misijas pasaulyje. Lietuvos evangelikų liuteronų sinodas yra nutaręs suartėti su Misurio liuteronų sinodu Amerikoje, kurio seminarijoje ir lankėsi didelė Lietuvos evangelikų dvasininkų bei pasauliečių grupė. Vysk. J. Kalvanas rugsėjo 3, sekmadienį, sakė pamokslą Ziono evangelikų liuteronų šventovėje, kuri švenčia 90-ties metų įsteigimo jubiliejų. Tą patį sekmadienį "Tėviškės" parapijos šventovėje pamokslą sakė kun. Darius Petkūnas, Lietuvos evangelikų liuteronų konsistorijos narys, taipgi aptarnaujantis Kretingos ir Priekulės parapijas bei dėstantis teologijos katedroje, Klaipėdos universitete. Abiejose parapijose po pamaldų moterų draugijos paruošė vaivšes, kuriose svečiai iš Lietuvos galėjo arčiau susitikti su šių parapijų kunigais bei darbuotojais. Taipgi svečiai buvo supažindinti su parapijų gyvenimu ir Čikagos įžymybėmis.

Britanija

A. a. Kazimieras Kamarasauskas, 80 m. amžiaus, mirė liepos 11 d. Stoke-on-Trent vietovėje. Iš Vokietijos jis 1947 m. atvyko į Angliją ir apsigyveno Stoke-on-Trent mieste. Daug metų darbovis anglių kasyklose. Buvo ramaus būdo, priklausė Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos Stoke-on-Trent skyriui, rėmė lietuvių spaudą, dalyvavo lietuviškuose renginiuose. Su žmona Ema, mirusia prieš 3-jus metus, išaugino dukterį ir du sūnus, kuriais jis labai didžiavosi. Mėgdavo šventes praleisti su savo vaikų šeima, džiaugdamasis septyniais vaikaičiais. Velionis palaidotas iš St. Wulstano šventovės Newcastle kapinėse. ("Europos lietuvis" 2000 m. 17 nr.).

Vokietija

Prel. Antanas Bunga, prieš išvykdamas į Lietuvą, savo namuose, Meierhofen mieste Bavarijoje, kvietė Vokietijos ateitininkus ir tradicinę Sekminį šventę. Pastarieji turėjo progą su prelatu atsivieškinti ir jam padėkoti už ilgalaikę globą. Šeštadienio vakare, birželio 10, vyko vakarienė, po kurios paskaitą skaitė studentas A. Karčiauskas tema – "Globalizacija ir kultūra – ar būsimas suvienodinti". Vyko diskusijos. Sekmadienį Meierhofen šventovėje Mišias atnaušo prel. A. Bunga. Po pamaldų Vasario 16-tojos gimnazijos kapelionas kun. A. Kelmelis supažindino su įvairiomis žmonių teorijomis antgamtinio pasaulio tema. Popiet vyko iškyla į Alpių papėdę. Grįžus, po prelato pagamintos garsiosios "cepelinų" vakarienės, moksleiviai atliko progra-

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr. Hamilton, Ontario L9C 2M3

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 40 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki.....	2.50%
santapus.....	2.75%
kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%

INDĖLIAI:		
90 dienų indėlius.....	4.10%	
180 dienų indėlius.....	4.25%	
1 m. term. indėlius.....	5.25%	
2 m. term. indėlius.....	5.45%	
3 m. term. indėlius.....	5.60%	
4 m. term. indėlius.....	5.75%	
5 m. term. indėlius.....	5.80%	
RRSP ir RRIF (Variable).....	2.50%	
1 m. ind.	5.25%	
2 m. ind.	5.55%	
3 m. ind.	5.85%	
4 m. ind.	6.05%	
5 m. ind.	6.30%	

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
- Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu \$3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Member Broker, 67 First Street Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angele Salvaityte, B.A., pirkimo ir pardavimo atstovė. Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. 705-445-8500 Namų tel. 705-429-6428

Elektroninis paštas: salvaity@lynx.org Tinklavietė: www.fourseasonproperties.com

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario, Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

Siuntiniai į Baltijos valstybes • Prieš atvažiuodami ar norėdami daugiau informacijos prašom skambinti

Genei Kairienei (905) 643-3334

PRIMU SIUNTINIUS:

TREČIADIENIAIS 4-6 v.v., KETVIRTADIENIAIS 10 v.r-1 v.p.p.

Petras Šturmas (Toronto raj.) (905) 271-8781
Algis Trumpickas (Wasagos raj.) (705) 429-2156
Bernardas Mačys (905) 632-4558

Naujai pastatytas Dainavos stovyklavietėje kryžius. Pašventintas Ateitininkų studijų savaitgalio metu

Bendravome kaip idėjinė šeima

Ateitininkų studijų savaitgalis Dainavoje prie Detroito

VINCAS KOLYČIUS,
Toronto

Jau tradicija tapęs ateitininkų studijų savaitgalis Dainavos stovyklavietėje šiais metais įvyko rugsėjo 1–4 dienomis. Pagrindinis savaitgalio organizatorius jau antri metai iš eilės buvo dr. Vainis Aleksa. Šiais metais jis neturėjo daug pagalbinių, tai visa registracija ir kiti pasiruošimo darbai teko jam vienam.

Šiais metais didesnės programos dalis buvo skirta 2000 jubiliejaus paminėjimui. Dalyviai pradėjo rinktis penktadienio popietėje, nors dauguma atsirado tik šeštadienio rytą. Penktadienio vakare visi žiūrėjome vaizdajuostę „Sibiro Lietuva“ ir kitas. Sibiro vaizdai ir temtinių liudijimai vėl visiems priminė lietuvių išeitą Golgotą okupacijos metais.

Šeštadienį pradėjome Mišiomis, kurias aukėjo kun. Kęstutis Kėvalas, naujai įšventintas Lietuvoje ir šiuo metu studijuojąs Baltimorėje. Jis buvo savaitgalio kapelionu.

Po pusryčių klausėmės dr. Dailos Kuizininienės paskaitos „Religinis motyvas išeivijos poezijoje“. Kalbėtoja palietė įvairių kartų poetus, ištraukdama iš jų poezijos religinius motyvus ir vaizdžiai juos komentuojo. Pradėjo nuo B. Brazdžionio, K. Bradūno, D. Sadūnaitės ir perėjo į kitos kartos poetus – Alg. Markų, Eglę Juodvalkę, Julij Kelerą ir Vainių Aleksą.

Jubiliejiniai metai Lietuvoje

Tai buvo ses. Ignės tema, kuri ir nuspalvino visą savaitgalį jubiliejinių metų spalvomis. Kalbėtoja pradėjo apibūdindama jubiliejinių metų reikšmę Senajame Testamente, pabrėždama, kad tai buvo permaldavimo bei malonės metai: skelbti laisvę visiems vergijoje, sugrįžti prie savo nuosavybės, žemę grąžinti, dovanoti skolas, nesiskriausti, džiaugsmingai švęsti jubiliejų.

To paties Dievas nori iš mūsų šiais jubiliejinais metais. Jis kviečia išsilaisvinti iš dvasinės vergijos, kviečia konkrečioms darbams, kviečia atstatyti santykius, teisingumą, darną, atsistiekti už padarytas skriaudas. Esame kviečiami grįžti prie Jėzaus, atpažinti Dievo pėdsakus mūsų laikais. Jubiliejinių metų centras turi būti Jėzus, kuris skelbia Gerąją naująją vargdeniam, išvaduoja, sutaiko, atitaiso skriaudą, sugrąžina. Mums reikia atpažinti Dievo planą, nes visas gyvenimas yra kvietimas gyventi Dievo plane.

Ses. Ignė, kuri yra pakviesta Lietuvos vyskupų konferencijos koordinuoti jubiliejinių metų šventimą Lietuvoje, visus supažindino, kaip šis jubiliejus yra švenčiamas Lietuvoje atskiros parapijos ir kaip yra ruošiamos specialios misijos jubiliejinei

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Prima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus prima
pacientus ir vakarais

Netekome tauroso idealisto

Palaidotas buvusio nepriklausomos Lietuvos švietimo ministerio Konstantino Šakenio sūnus

HENRIKAS PAULASKAS,
Vilnius

Vilniuje, eidamas 69-tuosius metus, mirė du kartus Sibiro tremtinys, nepriklausomos Lietuvos ministerio ir seimo pirmininko Konstantino Šakenio (1881-1959) sūnus Romualdas Marius Šakenis, nepaprastai savo Tėvyne ir tėvo idealus mylėjęs, retu šiais laikais idealizmu degęs žmogus.

Velionis gimė Kaune 1932 m. gegužės 17 d. jo mama buvo Stasė Giedraitytė-Šakenienė, gydytoja, pirmoji Lietuvos moteris chirurgė. Iki 1940-jų m. Romualdas mokėsi Kaune, o bolševikams okupavus Lietuvą, kai tėvas buvo atleistas iš visų valstybinių pareigų ir apsigyveno tėviškėje Veleniškių k., Vabalninko valsčiuje, savo ūkyje, ir berniukas mokėsi Vabalninko pradžios mokykloje. 1941 m. birželio 14 d. Šakenių šeima su vaikais Romualdu ir sesute

Rita buvo ištremti į Sibirą, į Tomsko srities Pargbio rajoną. Tėvas buvo atskirtas nuo šeimos ir įkalintas atskirai.

1947 m. Romualdas su sesute grįžo į Lietuvą ir, giminių globojami, gyveno Žagarėje; mokėsi vidurinėje mokykloje. Baigęs mokyklą 1952 m., Romualdas Šakenis įstojo į Leningrado geležinkelio transporto inžinierių elektrotechnikos institutą, bet netrukus vėl buvo suimtas ir ištremtas antrą kartą į Sibirą. Sovietų valdžios represijas galėjo išvengti tik Romualdo 1951 m. kelionė pas tremtyje gyvenantį tėvą Krasnojarsko krašto Jerzovkos kaimelyje, kur jis buvo visiškai paliejęs.

Net ir būdamas Sibiro tremtyje Romualdas Šakenis neatsisakė minties siekti mokslo. 1953 m. įstojo į Tomsko politechnikos instituto elektrotechnikos institutą. Tais metais ir jo tėvelis Konstantinas gavo leidimą išvažiuoti pas savo šeimą Sibire. 1956 m. šeima buvo reabilituota ir grįžo į Lietuvą. Tėvai apsigyveno Troškūnuose, o Romualdas tęsė mokslus Kaune politechnikos institute, kurį baigė 1958 m. Paskirtas į Vilniaus „Elfos“ gamyklos konstravimo biurą gabus inžinierius greitai tapo laboratorijos viršininku, o reorganizuojant šią įstaigą į mokslinio tyrimo institutą dirbo moksliniu bendradarbiu, skyriaus vadovu.

1992 m. Romualdas Šakenis išėjo į pensiją ir visas savo jėgas paskyrė tėvo atminimo įamžinimui, jo idėjų įgyvendinimui. Romualdas labai aktyviai dalyvavo Sąjūdžio veikloje, siekė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Deja, bėkompromisizmas, nesavanaudiškas idealistas nebuvo iškeltas į politines vadovų aukštumas, o įgimtas kuklumas ir tėvų įskiepytas padorumas neleidė jam grumtis.

Šių eilučių autorių su velioniu rišo ilgų metų pažintis, mastymo bendrumas, giminių šaknis Vabalninke, net garažų kaimynystė. Su nuostaba ir pasigėrėjimu žvelgiau, kaip tikslingai Romualdas rūpinosi savo tėvo atminimu, kokius didžius pa-

minklus savo giminei pastatė. Jis surinko unikaliausią medžiagą apie tėvą, kaip pedagogo, inžinieriaus ir literato veiklą ir kūrybą, išsifravo ant beržo tošių ir popieriaus skiautelių Konstantino Šakenio tremties poeziją, nepaprastai įdomius ir vertingus eiliuotų atsiminimų posmus ir šiais sunkiais Lietuvai ekonominės krizės laikais išleido dvi knygas: „Konstantinas Šakenis. Vaizdai ir mintys nelaisvėje“, kurių bendra apimtis – net 827 puslapiai. Deja, vienas tomas išėjo tik 300, o kitas – 800 egzempliorių tiražu. Tai labai įdomios ir vertingos knygos, kurių puslapiai atspindi gyviausią ir tragiškiausią mūsų gyvenimo istoriją.

Romualdai ir to nepakako – jis ėmė atstatinėti tėvo gimtinę Veleniškių kaime, kuri sovietiniais metais buvo iki pamatų sunaikinta. Š. m. liepos 6 d. švenčiant Valstybės dieną Šakenių sodyboje buvo iškilmingai pašventinta atstatyta kletis, joje įrengtas memorialinis muziejus.

Romualdas, nors jau sunkiai sirgdamas, labai džiaugėsi tėvo sodybos atstatymu, turėjo daug kūrybinių sumanymų. Jis džiaugėsi išlikusiais senais sodybos medžiais, švintiniais Vabalninko šventovės bokštais; pats savo rankomis virš kleties išklė trispalvę vėliavą. Jis labai noriai dalyvaudavo mano ruoštoje televizijos laidoje. Liko vertingos vaizdajuostės, dar ir eterio nematę kadrai.

Mirtis, deja, negailestinga, ir Romualdas užgeso tikrai per anksti, palikęs skausmą žmonų, dukrų ir sūnų. Netekome tauroso patrioto, nepaprasto idealisto, o dvi tremtyje į Sibirą, aišku, sveikatos jam nepridėjo, o tik gyvenimą sutrumpino. Romualdas daug padarė kūriant Tremtinių bendriją, dalyvavo Tautininkų sąjungos veikloje.

Velionis buvo pašarvotas atsiveikininimui Palaimintojo Matulaučio šventovės šarvojimo salėje Vilniuje. Baltų rožių vainiką jam paskyrė ir Vytautas Landsbergis. Palaidotas Vabalninke šalia savo tėvo Konstantino Šakenio.

Lietuviškos mokyklos Vilniaus krašte

Vilniaus apskrities viršininio administracija šiais mokslo metais įsteigė 2 naujas lietuviškas pradinės mokyklas – Vilniaus rajono Dailidžių ir Taronių gyvenvietėse. Į naują pastatą iš mažo klebonijos kambarelė, kur glaudėsi 2 metus, persikėlė Karvio pradinė mokykla, ji reorganizuota į pagrindinę. Moksleivių skaičius per 3 metus išaugo nuo 6 iki 28. Į naujai rekonstruotą pastatą perkelta ir Kalesninkų pagrindinė mokykla. Iš pradinės į pagrindinę reorganizuotos Lavoriškių ir Čiužiakampio pradinės.

Lavoriškių mokyklą, kurios pastato statybą remia ir globoja Tautos fondas, reorganizavus į pagrindinę, moksleivių skaičius išaugo. Dabar yra parengiamosiose klasėse – 6, 1–4 klasėse – 14, 5–8 klasėse – 12. Šios mokyklos statyba dėl lėšų trūkumo metų viduryje buvo sulėtėjusi. Iki metų galo darbai tikrai bus baigti, reikalingos lėšos darbų baigimui jau pilnai gautos. Visiškas persikėlimas į naują pastatą numatytas ne vėliau gruodžio mėnesio.

Lavoriškių mokyklai perduotas Tautos fondo sveikinimo

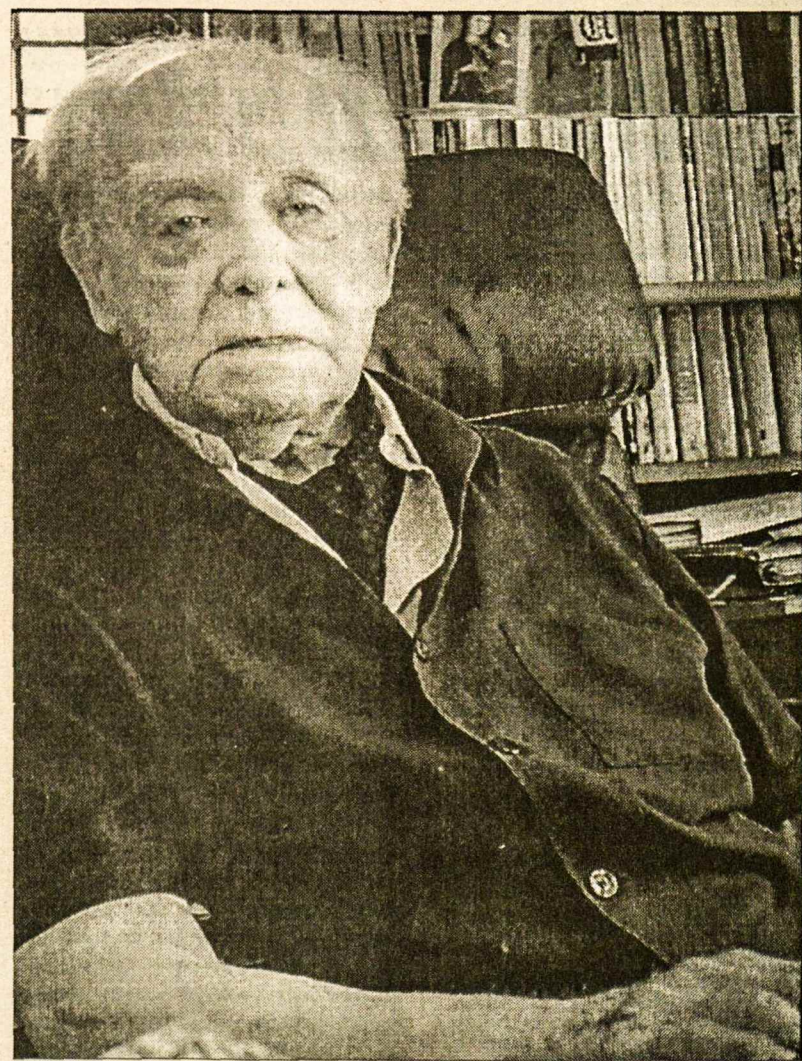
raštas, už kurį mokytojai ir moksleiviai dėkoja. Jis puoš ir naujojo mokyklos pastato sieną garbingoje vietoje.

Švietimo ir mokslo ministerija rado galimybę Vilniaus krašto mokykloms skirti papildomai vadovėlių, tarp kurių yra ir nauji istorijos vadovėliai. Deja, mokykloms labai trūksta pinigų tų vadovėlių įsigijimui. Daugelio Vilniaus krašto vaikų tėvai yra bedarbiai. Būtime labai dėkingi, jei Fondas galėtų skirti lėšų vadovėlių, pratybių sąsiuvinų, spalvinių knygių ir kt. priemonių įsigijimui naujai besikuriančioms mokykloms.

Atkreipiame taip pat dėmesį dėl padėties darželiuose – tėvai į juos nori leisti vaikus, kad jie iki mokyklos išmokyti lietuvių kalbą. Patys tuo metu galėtų dirbti ir toliau nuo namų. Bet už darželį reikia mokėti apie 70 Lt. Lenkų darželiuose ši suma daugeliui padengia labdara iš Lenkijos, kur šiuo metu pradėta aštri, pikta kampanija, raginti remti badaujančius lenkų vaikus Lietuvoje. Ta kampanija, žinoma, sustiprinta, politizuota. Bet lietuviškiems darželiams sunku išlaikyti konkurenciją su lenkų. Čia taip pat norėtume nors minimalios pagalbos.

Vilniaus apskrities viršininio administracija jau įsteigė 32 lietuviškas mokyklas. Jose moksleivių skaičius sparčiai didėja. Daugėja moksleivių ir lietuviškose rajonų savivaldybių mokyklose, mišrių mokyklų lietuviškose klasėse. Bet problemų dar daug. Malonu, kad jas spręsti padeda užsienio lietuviai, Tautos fondas. Kiekvienas Jūsų apsilankymas, visi paramos atvejai stiprina mūsų pasiryžimą. Sužiba vis nauji ir nauji žiburėliai, degantys vis labiau ir labiau įsiliepsnoja. Bet skersvėjų daug. Užstokime tuos žibūrelius nuo svetimų vėjų.

J. Endriukaitis,
Vilniaus apskrities viršininio patarėjas

A.A. JERZY GIEDROYC (Giedraitis), Lietuvos bičiulis, miręs Paryžiuje

Lietuva neteko savo bičiulio

Paryžiuje mirė Lietuvos bičiulis Jerzy Giedroyc (Giedraitis) mėnesinio žurnalo „Kultura“ (Istorijos sąsiuviniai) redaktorius.

J. Giedroyc gimė prieš 94 metus Minske, Gudijoje, buvusioje Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės teritorijoje. Giedroyc yra kilęs iš Lietuvos kunigaikščių Giedraičių, tačiau jie jau XIX š. šio titulo dėl finansinių priežasčių atsisakė. Jų šeima visiškaui sulenkėjo.

Gyvendamas tarpkarinio metais Varšuvoje, jis baigė teisę jos universitete ir jau tada leido žurnalą „Bunt Młodych“ („Jaunųjų maištas“). Karo metu jis tarnavo Sirijoje Karpatų brigadoje, kuri priklausė gen. Anders'o antrajam korpusui. 1947 m. Romoje jis pradėjo leisti žurnalą „Kultura“ ir tais pačiais metais persikėlė į Paryžių, kur ligi mirties redagavo abu savo žurnalus.

J. Giedroyc buvo pirmas žymus išeivijos lenkas, kuris sutiko su mintimi, kad Vilnius turi priklausyti Lietuvai, o Lvosas Ukrainai. Jo bendradarbis J. Mieroszewski 1973 m. žurnale „Kultura“ taip rašė: „Pirmu Lenkijos rytų politikos punktu turėtų būti apsisprendimo teisės ir valstybinės nepriklausomybės pripažinimas visoms Sov. Sąjungos pavergtomis tautomis. Iš Lenkijos interesų taško žvelgiant, tai liečia ypač ukrainiečius, gudus ir lietuvius. Kadangi taika ir vienagas pavergtų tautų frontas yra pagrindinė sąlyga, kad esant palankioms aplinkybėms galima būtų likviduoti rusų imperializmą, mes turime užtikrinti ukrainiečius ir lietuvius, kad ne tik neturime jokių pretenzijų į Vilnių ir Lvovą, bet ir netgi esant palankioms sąlygoms tų miestų ginklų paimti nesiekime“.

Toks pasisakymas nepatiko agresyviau nusiteikusiems lenkams, ir kai kurie jų atsisakė žurnalo „Kultura“ prenumeros. Palaipsniui karingų lenkų nusistatymas Lietuvos atžvilgiu švelnėjo ir dabar beveik visai išnyko.

Kilus lietuvių-lenkų nesuipratimams J.G. dažniausiai rėmė lietuvius, ginčė dėl sargybinių Punske, Šalčininkų autonomijų byloje bei lenkų universiteto Vilniuje registravimo klausimu jis žurnalo „Kultura“ redaktorius pastabų skyriuje aiškiai palaikė lietuvių pusę.

Pagal J. Giedroyc pageidavimą spalio viduryje išeis paskutinė žurnalo „Kultura“ laida, kurioje bus išspausdintas miru-

siojo nekrologas jo paties ranka prieš keletą metų parašytas.

A. a. Jerzy Giedroyc, lenkų laisvės kovotojas ir žurnalistas, lietuvių bičiulis, savo tolimos pračios lietuvišką kilmę visuo met pripažinęs, širdies smūgio ištiktas staiga mirė Paryžiaus priemiestyje, Maisons-Laffitte, š.m. rugsėjo 14 d. Velionis ten daugelį metų gyveno – jo namai nuo 1947 metų buvo tapę spaudos leidykla, kur buvo leidžiamas plačiai skaitomas kultūros ir politikos žurnalas „Kultura“, mainais siunčiamas ir „Tėviškės žiburiams“, kurių redaktorius prieš keliolika metų turėjo su velioniu raštišką pokalbį lietuvių ir lenkų santykių klausimais. Buvo išgirstas velionies palankumas lietuviams, kritikuojantis lenkų laikyseną Vilniaus ir lietuviškų pamaldų Seinų bazilikoje klausimais. Apskritai nevengė kritiškai pasisakyti apie Lenkijos vedamą politiką Lietuvos ir Ukrainos atžvilgiu.

„The Globe and Mail“ 2000 m. rugsėjo 18 d. laidoje apie velionį paskelbė platoką straipsnį, įsidėjo jo nuotrauką. Jau vien straipsnio antraštė „Emigrantas redaktorius leido lenkų disidentų raštus Šaltjojo karo metu“ atkreipia plačiosios visuomenės dėmesį į netektį žmogaus, praktiškai paskyrusio visą savo gyvenimą tos leidybos reikalam. Kaip toliau straipsnyje pažymiama, Šaltajam karui pasibaigus ir Lenkijai atgavus nepriklausomybę, laisvasis balsas, kalbantis už kitus nustojo savo ypatingosios misijos, bet kas padaryta, tapo nebeapkartojamos reikšmės įnašu į laisvojo žodžio aruodą. Sovietmečio dešimtmečiais velionies vadovaujamos leidyklos raštai įvairiais keliais pasiekdavo visas komunistinės imperijos šalis. Pažymėtini leidiniai – Solženycino „Gulagas Archipelagas“, A. Koestlerio „Vidurinio amžių“ – sujungė laisvąjį pasaulį, kuris mažai težiėjo apie komunistinės sistemos žiaurumus. Nobelio premijos laureatas Cz. Milosz (Č. Mišas) pažymėjo, kad velionies literatūra nebuvo literatūra tik sau – ji buvo politinis įrankis. Ne kartą velionies leidykla buvo mėginta uždaryti, kad negadintų Lenkijos ir Prancūzijos santykių, bet daugiausia tam priešinosi generolas Charles de Gaulle. Velionis visą savo gyvenimą rūpinėsi, kad Lenkijos santykiai su Lietuva ir Ukraina normalizuotųsi. Sykį paklaustas, kuo iš tikrųjų jis save laiko, atsakė, kad jaučiasi lenku, bet daugiau Rytų europiečiu.

J.B ir Snk.

Dalis jaunimo Ateitininkų studijų savaitgalį Dainavos stovyklavietėje

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

Minėtinas iškilus jubiliejus

M. K. Čiurlionio 125-tasis gimtadienis

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Šiais metais sukanka 125 metai nuo mūsų genijaus Mikalojaus Konstantino Čiurlionio gimimo. Jis gimė 1875 m. rugsėjo 10 d. Varėnoje ir mirė 1911 m. kovo 28 d. Pustelninko sanatorijoje.

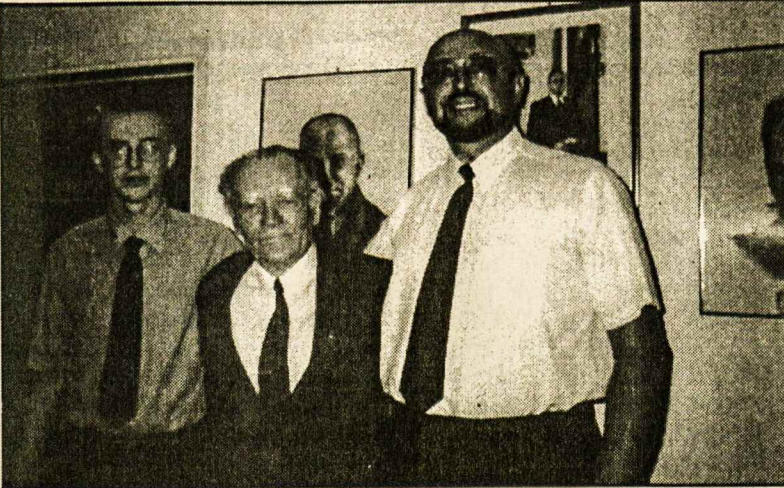
Tai daugiau negu vieno talento genialus kūrėjas, sukūręs muzikines kompozicijas ir nuostabius tapybos kūrinius. Jo kompozicijos, specialiai sukurtas fortepijonui, sudaro sonatas, fugos, preludijos, noktiurnai, kanonai ir dar daugelis kitų. Savo tapybos kūrinius jis derino su muzika, jiems taip pat suteikdamas muzikinius pavadinimus, kaip „Jūros sonata“, „Žalčių sonata“ ir ypatingai simbolišką „Bičiulystę“.

Dar būdamas vos penkerių metų berniukas, jis iš klausos be gaidų skambino pianinu, o nuo septynių gyvenimo metų pradėjo skambinti iš gaidų. Sukakęs 13 metų, jis buvo priimtas į kunigaikščio Oginskio orkestro mokyklą Plungėje. Joje jis pradėjo savo pirmus muzikines kompozicijas bandymus ir su jais pasirodė per Oginskio var-

dadienio pokylį. Kunigaikštis buvo taip sužavėtas jaunojo Konstantino talentu, kad pažadėjo jį finansiškai remti jo tolimesnėse muzikos studijose.

M. K. Čiurlionis įstojo į Varšuvos muzikos konservatoriją ir mokėsi fortepijono bei kompozicijos klase. O visoje muzikinėje karjeroje buvo jaučiama stipri Šopeno įtaka, ypač klausantis „De profundis“ ar „Agnus Dei“. Baigęs konservatoriją, jis Varšuvoje vertėsi privačiomis pamokomis ir 1900 m. dalyvavo simfoninio kūrinių konkurse, kuriame laimėjo pirmą premiją, tačiau patyrus, kad jis ne lenkas, jam toji premija nebuvo įteikta. Žodžiu, jo muzikinė kūryba apima kelias muzikos sritis – ir fortepioną, ir orkestrą, ir chorą.

Šalia natūralaus palinkimo į muziką, Konstantinas taip pat didelį dėmesį skyrė tapybai, kuriai jis irgi turėjo neabejotiną talentą. Dar būdamas Oginskio globioje, jis šikavo jo rūmus, o vėliau įstojo į Varšuvos meno mokyklą. Susidarius palankioms sąlygoms, jis keliavo į Prahą, Dresdeną, Vieną, Niurnbergą ir kitus Europos miestus, kuriuose

Ansamblio „Girių aidas“ ir „Tremtinio“ choro vadovas kompozitorius AN-TANAS PAULAVICIUS ne kartą koncertavo JAV su lietuvišais dainininkais – tremtiniais. St. Petersburge (FL) kompoz. A. Paulavičius susitiko po koncerto su savo buvusiu mokiniu sol. E. Mažintu ir jo sūnumi Gediminu

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, Bičiulystė (1906-1907)

galėjo matyti daugybę meno klasikų kūrinių.

Po kelionių apsigyvenęs Vilniuje, jis suorganizavo meno parodą, vadovavo „Rūtos“ chorui ir 1909 m. vedė Sofiją Ky-mantaitę.

Jis intensyviai įsitraukė į tapybą. Sukūręs „Jūros“, „Žalčio“ ir kitas „nutapytas“ sonatas 1909 m. rudenį išvyko į Petrapilį aplankyti dailininko Sanislavskio. Deja, jis ten susirgo psichine liga ir buvo pergabentas į Druskininkus, o iš ten į Pustelninko sanatoriją Varšuvoje. Nors buvo vilčių, kad pasveiks, bet kartą jis pabėgo iš sanatorijos, persiėmė ir mirė... Taip lietuvių prarado savo genijų, dar nesulaukęs rimto amžiaus.

JAV lietuviai intensyviai rengiasi M. K. Čiurlionio gimtadienio sukakties minėjimui. Čikagoje jau yra suplanuota ištisa eilė renginių, o Kilylande lietuvių rengia turiningą minėjimo programą, kurią suplanavo specialus komitetas. Jam vadovauja Remigijus Bistrickas ir aktyviai

talkina „Tėvynės garsų“ radijo valandėlės vedėja ir solistė Aldona Stempuzienė. Š.m. lapkričio 12 d. vakare garsioje Kilylando „Severance“ salėje įvyks Čiurlionio ir kitų Lietuvos kompozitorių muzikos koncertas, kuriame programą atliks pianistas, Čiurlionio provaikais Rokas Zubovas, jo žmona pianistė Sonata Zubovienė, taip pat dalyvaus Vilniaus stygų orkestras su muzikos solistais iš Lietuvos.

Šalia Čiurlionio preliudijų ir kitų kompozicijų, girdėsime Vytauto Barkausko, Mindaugo Urbaičio ir Remigijaus Merkelio kūrinius.

Žodžiu, tas iškilus mūsų genijaus gimtadienio jubiliejus atgaivins estetinius jausmus ir paskatins didžiulius lietuviškos kultūros ir muzikos turtais. Rengėjai tikisi sulaukti gausių koncerto klausytojų, o bilietus ir koncertą jau galima įsigyti Dievo Motino parapijos svetainėje po sekmadieninių pamaldų. Tikimės, kad į tą iškilų koncertą apsilankys ir mūsų kaimynai iš Kanados.

Iškeliavimas

Vokietijoje

– Tai dabar, brangi Mile, – kreipėsi į ją Vytautas, – jau Lietuvos ilgai nepamatysime. Rusai baigia užimti beveik visą Lietuvą, o kas juos išvis.

– Juos iš Lietuvos išvis anglai ir amerikiečiai, kai laimės karą, – atsakė Milė. Vytautas nieko ir tai neatsakė, tik žiūrėjo pro traukinio langą, kaip per gražias Vokietijos lygumas lėkė traukinys, o jį mosavo rankomis sustojusios vokiečių, galbūt manydamos, kad važiuoja jų tautiečiai, o ne pabėgėliai iš Lietuvos.

Pagaliau traukinys sustojo viename Vokietijos mieste, netoli Hamburgo. Naktį atskrido anglų lėktuvai ir ėmė bombarduoti netoli esantį miestą. Vytautas su Mile įėjo bunkerį, bet jame ilgai neišbuvo, nes anglų lėktuvai nuskrido tolyn. Sekantį rytą jie atvyko į miestą Heide. Tai buvo ne per daug didelis miestas, bet labai gražus, panašus į Kauną. Ten Vytautas susitiko ir keletą lietuvių pabėgėlių ir su vienu gimnazistu šiek tiek susidraugavo. Jo tėvas buvo gydytojas, ir jo sūnus, su kuriuo Vytautas dažnai pasikalbėdavo, nustebo savo parsiškimu, kad žmogus yra kilęs iš beždžionės.

Vytautas su Mile šiame mieste išbuvo keletą dienų. Buvo užėję į kiną, su raudono apmūšalo kėdėmis, o išėję iš kino grožėjosi nepaprastai gražiais miesto namais, kurie dar nebuvo bombarduoti. Kitą dieną traukinys pajudėjo į Neumiunsterį, kur prie jo netoliese esančioje Thoensheides ligoninėje sesuo Milė gavo darbą kaip medicinos slaugė. Drauge atvyko ir gydytoja Matiukaitė ir jos sesuo Elena. Ligoninėje juos pasitiko vokiečių matrona: aukšta, liekana, juodais plaukais, pailgo veido, rimta veido išraiška.

– Ar jūs esate iš Olandijos,

– paklausė matrona.

– Mes iš Lietuvos, – atsakė Milė, kuri gerai kalbėjo vokiškai. Taip Milė gavo darbą dirbti slaugė operacijų salėje. Doktorė Matiukaitė, kuri buvo baigusi Kauno universiteto medicinos fakultetą, gavo darbą ligoninėje kaip gydytoja, o jos sesuo buvo paskirta dirbti laboratorijoje. Vytautas turėjo dirbti ligoninės sode arba darže, prižiūrimas vienanarkio vokiečio daržininko.

Gražios buvo Vokietijos dienos rugpjūčio mėnesį 1944 metais. Vytautas dirbo ligoninės soduose ir gėrėsi šilta vasaros saule. Thoensheides soduose bei daržuose dirbo ir ukrainiečių grupė, o su jais ir Vytautas. Po kelių savičių Vytautas jau galėjo suprasti ukrainiečių kalbą ir su jais susikalbėti. Pagaliau susipažino su vienu ukrainiečių gydytoju ir dažnai ginčydavosi, kuris yra geresnis poetas – Goethe ar Puškinas? Ukrainietis tvirtindavo, jog didžiausias poetas yra Puškinas, o Vytautas, kad didžiausias poetas yra Goethe. Pagaliau vieną saulėtą vasaros dieną ir Neumiunsterį atskrido amerikiečių lėktuvai ir miestą žiauriai subombardavo.

Spalio mėnesį Milė gavo įsakymą vykti į Liubeką, kur gavo darbą kaip vertėja viename tarptautiniame lageryje. Vytautas prigludė viena vokiečių šeima, o pats Vytautas gavo darbą ginklų fabrike kaip pasiuntinys ir kortelių štampuotojas. Vokiečių Frau Stein, pas kurią Vytautas su Mile gyveno, kiekvieną vakarą įdėdavo jam šešerių riekių suvožtinių, kuriuos jis kiekvieną rytą su savim pasiimdavo, vykdamas į darbą.

Atėjo balandžio mėnuo, ir Vytautas nustojo ejęs į darbą. Vėliau Liubeką užėmė britų armija, kurią Vytautas ir Milė sutiko su džiaugsmu.

Vytautas po kelių savičių

ČESLOVAS VALDAS OBCARSKAS

persikėlė į pabėgėliams skirtas vokiečių karių apieštas kareivines. Jis gyveno viename kambaryje su vienu lietuvių inžinierium. Būdamas jau beveik 16 metų, pradėjo dirbti kelnieri viename Liubeko restorane, į kurį susirinkdavo apie šimtą lietuvių. Tuo laiku Liubeko buvo daug lietuvių, ir jie turėdavo ten savo pobūvius. Doktoras Vyšniauskas per lietuvių susirinkimus aiškino, kad anglai lietuvių pabėgėlių rusams neatiduos.

Tuo laiku dar vasarą atsidarė lietuvių gimnazija Liubeko, ir Vytautas, pasirodęs iš algebros pas vieną lietuvių abiturientą, įstojo į trečią gimnazijos klasę, išlaikęs stojamuosius egzaminus iš lietuvių ir vokiečių kalbų, ir matematikos. Gimnazijoje Vytautui ypač patiko lotynų kalba, ir jos tekstus jis išmokdavo atmintinai. Gaudamas iš lotynų kalbos vien penketukus. Taip pat jam patiko ir anglų kalba, o vokiečių kalboje jis ginčydavosi su vokiečių kalbos mokytoja.

Žiemai atėjus, apie Kalėdas gimnazija persikėlė į Fišbeką, kur Vytautas pasireiškė kaip gabus gimnazistas kalbose ir matematikoje. Todėl artėjant 1946 metų pavasariui, jis išlaikė egzaminus į penktą gimnazijos klasę. Vėliau gimnazija persikėlė į Špakenbergą, netoli Hamburgo, kur Vytautas penktąją klasę buvo pirmiausias mokinių ir išlaikė egzaminus į septintą gimnazijos klasę. Iš Špakenbergo jis išvyko į Angliją 1947 metais gegužės 20 dieną.

(Iš rašomo memuarinio romano)

(Bus daugiau)

Knygų iškykla
“SAMOGITIA”
meniška įrūša
knygas bei žurnalus

A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

KELIONĖS NUOTYKIAI

Plaukiant laivu Amazonės upe

STASYS DALIUS, Hamiltonas
(Tęsinsys iš praėjusio nr.)

Į Santarem miestą

Nuo Manaus iki Santarem miesto Amazonės rajone yra dar likę 400 km. kelio, kuris buvo numatytas plaukti laivu, bet dabar kelionę turim atlikti lėktuvu. Paliekam „Tropicana“ viešbutį, kur nakvojom dvi naktis. Čia keitėme ir pinigų – gavome už Amerikos dolerį 1.62 reais orausti, o banke – 1.70.

Kai atvykom į Manaus oraustų ankštų rytmetį, radom dar tuščią. Netrukus lagaminus perleidžia per Rentgeno mašinas, todėl nereikėjo atidarinėti ir rankomis tikrinti. Skridimas – 9.20 v.r. Lėktuvas atskrido laiku. Tai nedidelis propelerinis, bet mus visus paima. Greit paklyme virš džiunglių miškų ir daugybės upių išraižyto rajono. Rio Negro vingiuoja su plačiais intakais, toliau Amazonė su apsemtais plotais ir uždarais ežerais.

Skridimas – pusantros valandos ir jau leidžiamės Santarem vietovėje. Čia jau laukia mūsų didelis autobusas, kurin susėdę važiuojam į miestą Tapajos upės pakrantėje prie Amazonės santakos. Apylinkėse jau skirtinga augmenija – ne džiunglės, bet savanos su mažais medžiais ir krūmais.

Atvykstam į Santarem uostą, kur jau stovi „Santarem“ laivas. Kadangi tai krizininis laivas, tai dabar iš laivo iškraunamos į sunkvežimius atvežtos prekės: krovėjų ant pečių nešami maišai, kitų prekių įvairios dėžės, dideli buteliai geriamo vandens. Laivas išplauks tik vėlyvą popietę, kai viską iškraus ir vėl pakraus.

Be prekių, transporto laivas „Santarem“ turi 20 kajučių keleiviams ir dvi sales žmonėms su hamakais, kur kiekvienoje telpa po šimtą keleivių. Mums atveda į laivą, paskirsto kajutes. Tų kajučių nedaug antrame ir trečiame denyje, kur mūsų grupę sutalpina. Kajutės labai mažos, lovos bunkerio tipo viena ant kitos. Nei kėdės ar staliukai čia vietos nėra, o ir lagaminai mažai erdvės. Šone yra mažytis tualetas su prausykla.

Apžiūrėję kajutes ir gavę atvežtus lagaminus, vėl sėdam į tą laukiantį autobusą, skirtą Santarem miestui apžiūrėti. Pirmiausia vykstam į restoraną pietums, kur gauname įvairios mėsos, keptos ant iešmo. Po to pėsti einame per miesto gatves, turgų ir suvenyrų krautuves. Uoliausios pirkėjos – moterys. Iš vyrų didžiausias pirkėjas mano kambario draugas dr. Mariano. Jis perka įvairius indėnų dirbinius kiekvienoje vietoje, kur tik užteina.

Ketvirtą valandą, prisivaikščioję miesto gatvėmis, saulės apdegti, sušilę grįžtam į autobusą ir į „Santarem“ laivą. Iš-krovimo darbas dar nebaigtas. Mes pasilipę aukštesniaame denyje stebime iš viršaus, kaip krovėjai nenutrukstama grandine neša maišus į sunkvežimius. Baigę iškrovimą tie suprakaitavę, pašini krovėjai sulipa čia pat pakrantėje į upės vandenį ir prausiasi, valosi, panerdamai į tą murziną vandenį.

Paskutinis ruožas Amazone

„Santarem“ laivas pajuda kelionei 5.30 v.p.p. Amazonės upę paskutiniam kelio ruožui – 457 km į Belem miestą. Pradžioje plaukiam Tapajos upės plukdomu juodu vandeniu ir įsijungiam į Amazonės santaką su rausvu vandeniu. Ilgokai užtrunka, kol tie skirtingos spalvos vandenys galutinai susimaišo, susijungia. Netrukus pradeda temti ir smarkiai žaibuoti. Žaibai raizo padangę iš visų pusių. Sėdime ant viršutinio denio ir

stebime aplinką, kol pasidaro visai tamsu.

Vakariene prasideda 7 val. Mūsų grupė einame pirmiausia, nes esame paskirstyti į dvi grupes. Mat valgomasis kambarys pirmame denyje nedidelis ir visų keleivių iš karto nesutalpina. Vakariene – bufeto stiliaus, patiemis pasitarnaujant. Pasirinkimo nėra – vienas patiekalas, kuris pirmą vakarą buvo jautiena, bet tokia kieta, kad ją visi palikome lėkštėse, valgomie tik ryčius ir daržoves.

Staiga audra

Ir po vakarienos vis stipriai žaibuuoja. Daug jaunimo plaukia šiuo laivu, tai po vakarienos su triukšmu jie renkasi ant viršutinio atviro denio. Prieš vakariene dauguma mūsų sėdėjome ten, tai jie per daug neužsibūdavę, o po vakarienos jie šį denį okupavo su radijo aparatais ir triukšminga muzika. Mums skirtas prie viršutinio denio kambarys su staliukais ir kėdėmis prie atviro denio, kur vistiek girdisi ta triukšminga muzika. O mūsų kajutės yra antrame denyje šoniniu su lauko praėjimu, kur susėdę jaunimas irgi triukšmauja.

Mums besėdint staiga triukšmas nutyla, ir atviras denis ištuštėja – visi dingę. Netikėtai užėjęs tropikinis lietus staiga visus nuvijo nuo atviro denio. Nors kiek vėliau lietus apstojo, bet visas denis, kėdės ir praėjimai šlapai, niekas tenai nebevaikščioja ir nebando sėdėti. Nutyla visur. Tik dviejuose de-

niuose, kur sukabinti hamakai keliaujančių dar 200 žmonių, vyksta judėjimas, vaikai ir suaugę vieni guli, kiti jau miega, o judrieji dar bėgioja aplinkui. Šie keleiviai atvyksta su savo hamakais ir gauna laive vietą su numeriu jį pasikabinti. Apačioje hamakų sukrauta jų manta – lagaminai, krepšiai.

Vadinamame mūsų salone pradžioje sėdėjom beveik visa grupė: vieni kortomis lošė, kiti skaitė arba šnekučiausi. Tik vėliau dauguma pradėjo skirstytis eiti į savo kajutes. Pabaigoje likome tik mudu su gydytoju Marianu. Turėjau knygą, kurią skačiau, o jis snūduliavo.

Varganoje kajutėje

Grįžus į kajutę mažai vietos, sunku apsisukti ir lagaminus išsikrauti. O man dar sunkiau užsirašyti į viršutinį gulą, nes Marianas sunkiai vaikščioja, o dar sunkiau jam būtų ten lipti. Jis apačioje greičiau susitvarko, bet as viršuje turėjau keisti galvos gulėjimo vietą, nes tiesiai į veidą putė stiprus vėsinimas. Rangydamasis pakeičiau poziciją, ištiesiau kojas į vėsinimo pusę. Per pusvalandį susirangiau siaurame gulime miegui vis bijodamas, kad užmigęs nenukristčiau žemyn. Taip besimigdam prisidėjau vėl stiprus tropikinis lietus ir didelė perkūnija: šaudė kaip iš patrankų su tokiu trenksmu, kad net baisu. Tačiau vėliau perkūnija nutyla ir lietuvi čezant bandau užmigti.

Rytmetyje jau 6 v. šviesu. Laivas pūskuoja žemyn. Einame pusryčiauti. Gauname virtą kiaušinių, bulktę ir labai užsaldytą kavą. Rytas apsiniaukęs, debesuota ir priedo dar migla.

Prie didelio miestelio

8.20 val. laivas sustoja pakrantėje gan didelio miestelio Almeirim, turinčio 20,000 gyventojų. Iš laivo išlipa keletas keleivių, ateina nauji ir taip pat iškraunama dalis prekių. Kol laivas stovi, galime išeiti į krantinę, kur vyksta savotiškas turgus. Čia pardavinėja iš didelio balto gabalo sūrį, kurio atpovė gabaliuką siūlo visiems paragauti ir pirkti.

Neilgai ten stovime – laivas nuo krantinės plaukia viduriu upės tolesnei kelionei. Plaukiant toliau vienoje Amazonės kranto pusėje išskyla kalnagūb-

riai, apaugę medžiais, o kitoje pusėje lygumos, žemumos. Toliau vėl dunkso nesibaigiantys džiunglių miškai abiejose upės pusėse kiek tik gali užmatyti.

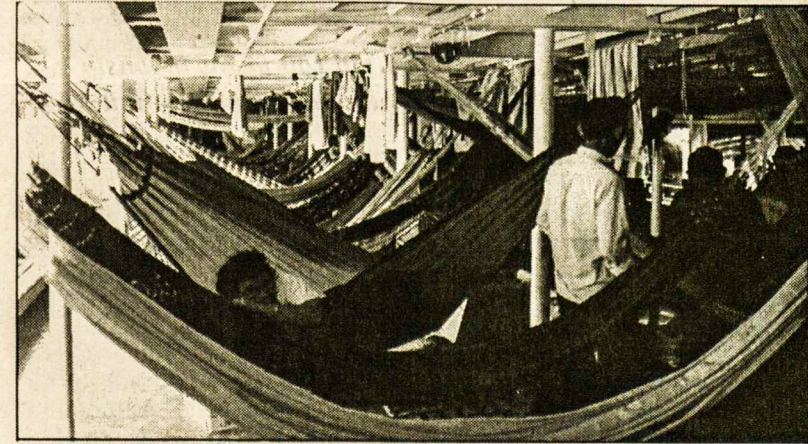
Kapitono kajutėje

Amazonė šiame ruože, artėjant prie Belem, yra labai plati su daugybe salų, kurias praplaukiame. Antrame denyje yra kapitono kajutė. Mus, stovincius netoli jos, pakvietė į vidų pasižiūrėti. Kapitonas baltai apsirengęs viduramžių parodo didelius žemėlapius, kur smulkiai sužymėtas plaukimo kelias su upės gilumu bei intakais, kanalais. Parodo ant žemėlapių kur Amazonė daro didelį vingį, o tiesiai einant kita vaga yra daug tiesesnė, kuria dabar laivas plaukia. Ši išgražta vaga daug siauresnė. Padeda instrumentas, kurio ekranas visą laiką rodo upės gylį metrtais. Tuo laiku kaip tik plaukė šonine siauresne vaga, kur vandens gylį rodė 12-15 metrų. Kapitonas labai malonus ir paslaugus, bet angliškai nežodžio, tad nepaprastai sunku susikalbėti. Kajutėje yra ir daugiau įvairių instrumentų, vairavimo ratas, prie kurio stovėjo kitas jūreivis.

Pamatęs čia visą laivo valdymo sistemą ir instrumentus, prisiminiau kaip atrodė „Marcelito“ valdymo kajutė. Ten buvo mažytė vietelė laivo priešakyje su kėde atsistėti prie valdymo rato ir mašinų greičiui keisti rankena ir nieko daugiau. Todėl visą laiką ir plaukė tik Amazonėje netoli kranto. Labai primitiviai buvo valdomas ir nepajėgė numatyti kelionės atlikti.

Elgetaujantys laiveliai

Plaukiame šoninėm upėm. Vienos jų pakrantėse matėsi stovinciu trobelių. Tarp jų ant vandens polių stovėjo nedidelės šventovės. O toliau prakirstoje pakrantės miško aikštelėje stovėjo nedidelis kryžius. Laivui plaukiant pro tokias gyvenvietes, prie atplaukiančio laivo atskuba maži laiveliai, varomi vietiniu. Kartais pasipildavo keiliška laivelė vis su vienu ar dviem žmonėmis. Kaip vadovas sakė, jie tikisi ką nors gauti iš praplaukiančio laivo keleivių. Ir dabar viena moteriškė numėtė rūsulį suvyniotų baltinių, kurį per sukeltas bangas priplaukęs laivelis greit išgriebė. Kiti skubėję laiveliai jau nebesusėjo.

Brazilija. „Santarem“ laive hemakų salė, kur vietiniai nakvoja

Nieko daugiau iš laivo nesulaukė visi laiveliai grįžo į krantą.

Po paskutinės nakvynės

Paskutinę naktį laive nusibodo gulėti siauram viršutiniame gulite nuolatos vartantis, tad atsiečiau anksti rytą. Apsitvarkęs išėjau ant denio. Ten mums jau buvo paruošta kava smarkiai užsaldyta. Čia jau kavą gėrė kai kurie iš mūsų grupės, kurie visados anksti keldavo ir rytmetyje pirmieji pasirodydavo.

Laivas pūskuoja be galo plačia Amazone. Kito kranto nesimato – vis dengia didelės salos. Didžiulė masė plaukiančio vandens, kad net sunku įsivaizduoti, kaip tokia masė išsitiesenka Atlanto vandenynė. Arčiau vandenyno srovėje žymiai mažiau plaukiančių miško nuolaužų.

Laivų kelias upėje jau vietomis pažymėtas iškilusiomis iš vandens buojomis. Labai daug salų, pro kurias plaukiame ir vis naujos matosi prieš akis.

Per pusryčius, nors valgome pirmieji, kepti kiaušiniai jau atšalę. Bulktė, biskvitas, marmeladas, vaisiai papaja su arbūzu. Kava vis tiek smarkiai užsaldyta, nors buvo prašyta, kad nesusaldytų. Valgant pusryčius praneša, kad už 3-4 valandų pasieksime kelionės Amazonės upę galą – Belem uostą.

Išėję ant viršutinio denio stebime paskutinius vaizdus Amazonės pakrančių, kai laivas skrodžia tuos plačius upės vandenius, palikdamas sukeltas bangas. O salų, salelių prisėta visa upės platum. Augmenija tose salose yra tanki, susipynusi. Dažnai plaukiam visai siauru tarp Amazonės salų išsišakojimu, tada aiškiai matome abu krantus, nes praplaukimas nėra platus.

Brazilija. „Santarem“ laivas, kuriuo plaukėm Amazonę nuo Santarem iki Belem miesto

Lietuviška tautodaile pasmerkta mirčiai?

Kiekviena šalis turistus stengiasi pritraukti savita krašto kultūra ir unikaliais papročiais. Protėvių verslai, praeityje buvę bene vieninteliu pragyvenimo šaltiniu, lietuviams atrodo nuobodūs. Tautodaile užsiminėjantys žmonės jau šneka apie senovinių amatų žlugimą ir sunkių menininkų dalią

REDA ULINSKAITĖ Šiauliai

Aukso amžius tautodailei baigėsi

„Išsaugoti kultūrinės tradicijas galima tik per tautodaile. Jaunimas savo prosenelių amatais beveik nesidomi, tad ir dirbiniai jiems neįdomūs“, – sakė juvelyras Kostas Urbanaitis. Pasak jo, Šiauliuose itin kritiška tautodailininkų būklė, nėra jokios prekybos. Paklausa turi tik smulkūs ir pigūs dirbiniai. Tačiau gaminy, padarytas iš pigių medžiagų, neturi meninės vertės. „Kiekvieną gaminį darantis tautodailininkas negali nukrypti nuo etnokultūros. Mūsų dirbiniai turi tikrą meninę vertę. Gaila, bet šiauliečiai labiau žavisi auksiniais papuošalais, nei gintaru“, – teigė juvelyras.

Kryželių siuvinėjanti paveikslus ir staltieses Jadvyga Urbanaitienė sako: sunkus rankų darbas nėra vertinamas. Parduotuvėse jai pavyksta parduoti tik pigius gaminius. Pigūs gaminiai reikalauja didelio kruopštumo, bet jų vertė žymiai mažesnė. Dažniausiai per mėnesį parduodama viena keturkampė servetėlė, kainuojanti apie 40 – 50 litų.

Šnekintos tautodailininkės teigė, kad dažniausiai siuvinėja, mezga paprašytos pažįstamų ar gimtadienio progą norinčios pamaloninti draugus. „Turtų per savo gyvenimą nesusikroviau. Tik anūkėlius išpuošiau. Žinoma, buvo galima nelegaliai dirbant ir štampuojant kokias nors liemenes užsidirbti nemažai pinigų. Tokio verslo negalime vadinti tautodaile ir menu. Tai – ne kūryba, o pinigų darymas“ – samprotavo tekstilininkė Janina Baniulienė.

Joana Rudauskienė visą gyvenimą pina iš vytelių krepšius, dėžutes ar kitokius suvenyrus. Moteris sakėsi, kad vyteles rink-

ti ir tinkamai paruošti dabar nebeapsimoka, geriau pirkti paruoštas. Pynėjai išgyvena ne geriausius laikus, prekyboje susidarė savotiškas vakuumas. Anksčiau per metus prekiaujantis namudinėmis apyrankėmis nusipirkdavo automobilį ir gerai gyvendavo. Dabar žmonės nori pirkti šiuos gaminius, bet neturi pinigų.

Vienas iš seniausių lietuvių amatų – kalvystė šiek tiek pradedama atsigausti. Prieš keletą metų kalviai gyveno labai gerai. Jų darbus noriai pirkto namų savininkai. Dabar norinčių susikurti jaukų būstą ir turinčių pinigų akys krypta į naujesnius kalvių dirbinius. „Gauname nemažai užsakymų iš privačių firmų. Džiugu, kad kalvių darbas yra deramai vertinamas.

Lietuviška tautodaile mūsų kiam tapo nuobodi. Tačiau galime sudominti užsienio svečius. Manau, Vilniuje prekyba klesti žymiai geriau nei kituose šalies miestuose. Atvykėliams mūsų tautodaile yra įdomi, tik reikia daugiau reklamos“, – šnekojo Pranas Kontrimas, nepriklausomas dailininkas, projektuoja, užsiminėjantis kalvyste.

Žlugdo konkurencija ir valdžia

Šnekinti tautodailininkai pasakojo, kad tautodaile verslas dabar žlunga. Anksčiau tai buvo pelningas amatas. Lietuvių meistrų gaminius labiau pirkdavo ir vietiniai, ir užsienio svečiai. Šiuo metu pagrindinis tautodailininkų pragyvenimo šaltinis yra Lietuvoje vykstančios mugės ir parodos, kuriose nuperkama šiek tiek daugiau gaminių. Kartais ir ten jų gaminius nukonkuruoja iš svetur atvežti pirkiniai.

Ne visi gaminantys suvenyrus pravyena tik iš tautodailes dirbinių. Tautodailininkai dirba ir kitus darbus, o gautas pelnas už parduotus gaminius atneša

papildomų lėšų pragyvenimui.

Visą savo gyvenimą tautodaile užsiminėjantys, dabar jau pagyvenusio amžiaus žmonės, sakė, jog i muges sunku važiuoti. Brangiai kainuoja degalas ir reikia mokėti už stovėjimo vietą. Dažniausiai į kitus miestus važiuoja jaunoji tautodailininkų karta. Šiauliečiai piktinosi miesto savivaldybės nutarimu, jog šventėje „ant rubėžiaus“ prekyvusiems tautodailininkams reikėjo mokėti penkiolikos litų mokesčių. Pasak jų, močiutė, miesto bulvare pardavus tris nertas kepuraites, uždirbo žymiai mažiau, nei sumokėjo už stovėjimo vietą.

Daugiausia mums gerai žinomus suvenyrus kuria pensinio amžiaus žmonės, šių tradicinių amatų išmokę iš savo tėvų ar senelių. Kartais suvenyrus kuria visa šeima. Šis verslas būna pagrindinis šeimos pragyvenimo šaltinis.

Mieste buvo pora parduotuvių, prekiaujančių tautodaile dirbiniais. Viena parduotuvė, subankrotavus Kauno Dailės kombinatui, jau užsidarė. Dėvinių brolių parduotuvė prekiauja Šiaulių miesto tautodailininkų dirbiniais. „Neseniai mūsų parduotuvėje apsilankė svečiai iš Jungtinių Amerikos Valstijų, pavyko parduoti prekių už 800 litų. Turistai pirkto austas juosteles, medinį verpimo ratelį, suvenyrus su Šiauliais. Miestiečiai perka pigius gaminius, kai nuojančių tik keletą litų: varpelius, žaislus, keramiką. Jei bus priimtas įstatymas, apkraunantis tautodailininkus mokesčiais, dirbti galės ne visi“, – šnekojo Dėvinių brolių parduotuvės konsultantė – pardavėja.

Kūryba ir prekyba

Nemažai tautodailininkų buriasi į Šiaulių miesto tautodailininkų sąjungą. Ji gyvuoja 33-ji metai. Ši organizacija daugiausia užsiima kultūrine veikla. Nepelno organizacija, neturinti didelių pradinų investicijų, negali rasti naujų rinkų, išskyrus dailės parduotuves, mugės ir privačius užsakymus. Tautodailininkus neramina, kad iki šiol nėra įstatymų, nustatančių socialines garantijas menininkams. „Jau dešimt metų prekyba tautodaile dirbiniais neklesti. Dar anksčiau tokie dirbiniai buvo populiari, nes nebuvo didelio pasirinkimo. Reikia pripažinti, kad prekyba beveik neegzistuoja. Gal tautodaile kiek ir pabodusi. Nemačiau, kad suvenyrai neperkami dėl jų nekokybiškumo. Prastais gaminiiais prekiaujama turguose. Tokius gaminius kuria ne tautodailininkai. Mes turime daug jaunų ir kūrybingų asmenų, dirbančių pagal naujas technologijas. Žmonės turi šiek tiek užsakymų ir pragyvena iš tautodailes. Dabar reikia derinti kūrybą su komercija. Atgimimo laikotarpiu daug darbo turėjo drožinėtojai. Šiuo metu kryžių ir koplytelių niekas nebestato. Ne taip seniai pradėjo klestėti kalvystės amatas. Kalviai užsidirba pragyvenimui ir kuria meninius dirbinius“, – kalbėjo tautodailininkų sąjungos pirmininkė Laima Kelmelienė. Pasak jos, sunkiai gyvena visi Lietuvos tautodailininkai. Padėtis gerės tik tada, kai stabilizuosis šalies ekonominė būklė.

Atsiųsta paminėti

ATEITIS, 2000 m. 2-3 nr. Leidžia Ateitininkų federacija. Redakcija: vyr. redaktorė Irena Petaitienė, redaktorius kun. dr. Arvydas Žygas, atsak. sekretorė Aušra Kazlauskaitė, dailininkė Violeta Sapjanskienė. Redakcijos adresas: Laisvės al. 13, LT-3000 Kaunas. Tiražas – 1000 egz.

PENSININKAS, 2000 m. 5 nr. Leidžia JAV LB socialinių reikalų taryba (2711 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA). Redaktorius – Karolis Milkovaitis. Išeina 8 kartus per metus.

Kan. Petras Rauda, NESUPRANTAMI MUMS TAVO, VIEŠPATIE, KELIAI. Atsiminimai. Lietuvių katalikų mokslo akademija. Redakcinė kolegija: vysk. dr. Jonas Boruta, SJ, dr. Antanė Kučinskaitė, habil. dr. Antanas Tyla, habil. dr. Zigmas Zinkevičius. Išeido Katalikų akademija (A. Jakšto 9, Vilnius). Redagavo dr. Antanė Kučinskaitė, spaudai parengė vysk. dr. Jonas Boruta, SJ, dr. Elena Neišikytė, Algimantas Katilius. Tiražas – 500 egz. Vilnius, 2000 m., 522 psl.

Punsko apylinkės Valinčių kaimo paminklas

Nuotr. P. Vitkausko iš š.m. 17 nr. „Aušros“

Aukštaitija - poetų žemė

Antano Gasperaičio „Drevėje Dievulis budi“

ALĖ RŪTA

Sakoma, kad knyga jau nebloga, jei atsiranda ten bent 2-3 geri eilėraščiai. Antano Gasperaičio antroje eilėraščių knygoje ne tiek daug tobulų forma eilėraščių (vietomis kokia eilutė primena Antaną Miškinį ar net Nyką Niliūną...) Visoje knygoje nemažai poetinio jausmo, kilnių minčių, o išraiška sklandi; yra įdomių įvaizdžių, senų ir gražių kalbinių išsireiškimų, būdingų kaimui.

*Kai saulė leisis, pažūrėk į dangų
Žvaigždžių akim melsvom, mieloji,
nuvargusi budynėse prie lango,
vienumoję, šunims belojant –
Tu daug gražių dienų šiai žemei
skyrėi,
tad nors minutę pažūrėk į dangų* (120 psl.)

Didžiama temų ir vaizdų – tėviškos gamta, trobos, medžiai, klevai, motinos langas, kapinių kalnelis...

*Aukšti kryžiai Aukštaitijoje,
ir giesmė po jais gaudži,
Lyg gelmė akių skaidri
Šioje Dievo viešpatijoje,
Koks gražus žmogus čia būna
su vydūnišku vidum:
Prie pat Baltijos bangų
Su slapta širdies didybe
ir su laisvės seikimu.
Vargo kryžių šalyje –
Aukštaitijoje, Žemaitijoje.*

Kaip Dievulis čia amžinai budi, taip, atrodo, budėdamas poetas savo tėviškę nebemato pasiklydusio žmogaus, o tik besilgintį ir kenčiantį.

Knyga iliustruota autoriaus brolio, neseniai iš Kalifornijos grįžusio į tėviškę prie Utenos, dail. Prano Gasparonio. Pastarasis Amerikoj duoną pelnė kaip inžinierius, o laisvu laiku lankė meno mokyklą, studijavo skulptūrą. Kalifornijoje (Los Angeles) ir kituose miestuose jis yra turėjęs sėkmingų parodų; su darbų reprodukcijomis pasiro-

Antanas Gasperaitis, DRĖVĖJE DIEVULIS BUDI. Eilėraščiai. Išeido ir spausdino UAB „Utenos Indra“ (Maironio g. 12, LT 4910, Utena). Iliustruota dailininko-skulptoriaus Prano Gasparonio darbų reprodukcijomis. Tiražas – 350 egz.

KUN. K. J. AMBRASAS

Ateik, Ateik!

*Per ošiančias bangas,
Per bombų išmuštas duobes,
Per revoliucijų ir maisto
Sugriautų židinius, šeimas...*

*Ateik, kol plaka dar širdis,
Kol soduos žydi obelis,
Ateik per žydinčias lankas,
Per sutemas, gūdžias naktis...*

*Ateik, kad susitaikytų tėvai,
Kad nežudytų jų vaikai,
Kad duonos būtų tau, man,
Ir milijonai nemirtų alkani...*

*Ateik – išrauki melą iš teismų,
Apgink teisybę nuo vilkų,
Kurie jau staugia ne vien miške,
Bet parlamentuose ir seime...*

*Ateik užlyginti plyšių,
Granito sienoj ir širdy, -
Juk juos paliko svetimi,
Pasiraitoję kruvinas rankas...*

*Ateik per mitingų aikštes,
Per snaudžiančių karių gretas,
Ateik, kad saulė šviestų
Mums šiandien ir rytoj...*

*Ateik! Dar siaučia pūgos,
Žiema sušaldžius meilę
Ir dienas. Ateik – prailgo
Jau naktis. Tavęs mes
ilgimės visi...*

*Ištįrsta sniegas po žiemos.
Pražysta gėlės parugiuos.
Mes tikime – Tavim. Ateik!
Sutaikyk partijas, tautas...*

*Ateik per vargą ir kančias,
Per pasimetusias minias,
Kurios apako nuo kalbų, -
Tu būk mums SAULĖ ir
TIESA!...*

*Ateik! Nusivylus Lietuva.
Pažadink ją, į priekį vesk,
Kad mūs vaikai neklaidžiotų
daugiau –
Parodyk kelią, mokyk, šviesk...*

*Ateik greičiau, kad žara,
Kuri lyg rytmečio viltis,
Mums šviestų dieną ir naktį.
Ateik greičiau – tedingsta
prieblandų ganda.*

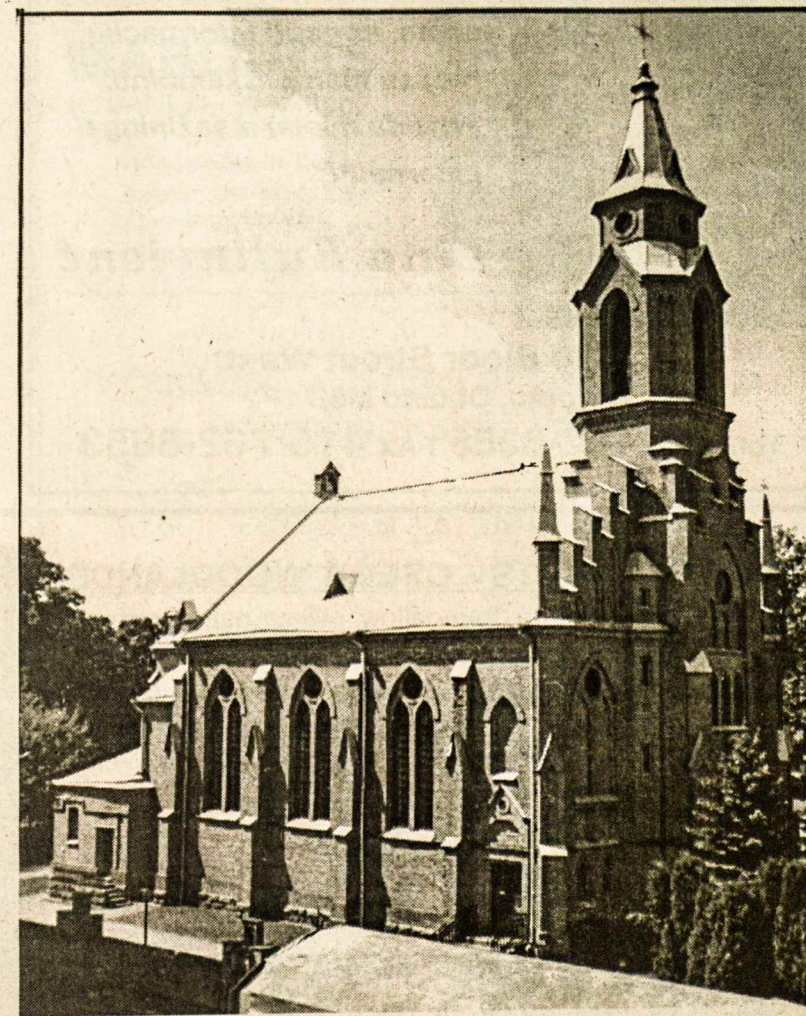
KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Tarptautinis akordeono muzikos festivalis, pradėtas koncertu Lietuvos muzikos akademijos salėje, Vilniuje, š.m. rugsėjo 20 d. ir trukęs keturias dienas sukėlė nemažą susidomėjimą. Kaip ELTA praneša, dalyvavo akordeonistų ansambliai bei pavieniai muzikantai iš Latvijos, Rusijos, Suomijos, Vokietijos ir Lietuvos. Kasdien vyko du ar trys koncertai Muzikos akademijos, Mokytojų namų bei Rotušės salėse. Festivalį globojo ir rėmė Vilniaus savivaldybės kultūros ir meno skyrius.

„XXI Amžius“, kriščiūniškos minties, kultūros ir visuomenės laikraštis, leidžiamas Kaune nuo 1990 metų rugsėjo 6 d. 10.000 egz. tiražu, išeinantis trečiadieniais ir penktadieniais, šiuo metu redaguojamas Edvardo Šiugždos, įvadinio straipsniu „Mūsų jubiliejus“ š.m. rugsėjo 8 d. laidoje paminėjo savo darbo dešimtmetį. Straipsnyje, pasirašytame redakcijos, nurodoma, kad „tokio laikraščio pasirodymas buvo ištis reikalingas ir reikšmingas“. Leisti katalikišką laikraštį nebuvę paprasta ir lengva, reikėję surasti kryptį, patrauklią tematiką formą. Laikraščio kūrimo iniciatoriai ir entuziastai vieni nuėję į politiką, kiti užėmė valstybines pareigas, kai kurie tapę pensininkais, dar kiti net priešininkais. Reikėję atlaikyti ir finansinius, ir kitokius sunkumus. Nuo 1997 m. laikraštis leidžiamas 16 psl. Šališki Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo sprendimai, laikraščio leidėjus privertę ieškoti kitų kelių ir nepalūžti konkurencinėje kovoje. Pagelbėję kai kurie išeivijos lietuviai, rinkdami aukas užsienyje. Gerinant finansinę būklę, buvę imtasi ir knygų leidybos darbų. Laikraštis sustiprėjęs ir jau laukiamas daugelio žmonių. Adresas: a.d.211, LT-3000 Kaunas; redakcijos buveinė – Papilio 5, Kaunas, tel. ir faksas 22-11-54; ELpašto adresas: xxi@lcn.lt

Lietuvos operos primadona Irena Milkevičiūtė ir baritonas Mindaugas Žemaitis įsijungė į Lietuvos ambasados Vašingtono kultūrinio renginių programą, š.m. spalio 1 d. ambasadoje surengtu koncertu, kuriame dainininkai atliko visiems labiau žinomų operų („Traviata“, „Trubadūrai“, „Don Carlo“) arijas. Jiems akompanavo pianistė Sonata Zubovienė iš Čikagos. Koncerto klausėsi diplomatinio korpuso, JAV administracijos bei lietuvių organizacijų atstovai. Koncertą rengė ambasada ir JAV LB Kultūros taryba. Ta proga pastebėta, kad Lietuvos menininkai tampa savotišku tiltu, jungiančiu abipus Atlanto gyvenančius tautiečius. Rugsėjo mėnesį ambasadoje buvo surengtas M. K. Čiurlionio 125-tųjų gimimo metų minėjimas, sol. Juditos Leitaitės ir pianisto Gijčio Cinausko koncertas, Mindaugo Kavaliausko fotografijų paroda bei vaikų „Trijų tigriukų“ pasirodymas. Spalio 28 d. ambasadoje koncertuos klarnetistas Algirdas Budrius ir lietuvių kilmės amerikietė pianistė Roseta Senkus Bacon.

Snk.

Kernavės šventovė

Nuotr. G. Kurpio

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 4.20%	Asmeninės paskolas nuo 8.50%
180-364 d. term. ind. 4.70%	Sutarties paskolas nuo 8.50%
1 metų term. indėlius 4.85%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų term. indėlius 5.10%	1 metų 7.70%
3 metų term. indėlius 5.15%	2 metų 7.75%
4 metų term. indėlius 5.20%	3 metų 7.85%
5 metų term. indėlius 5.30%	4 metų 7.95%
1 metų GIC-mėn. palūk. 4.60%	5 metų 8.00%
1 metų GIC-met. palūk. 5.10%	Su keičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-met. palūk. 5.35%	1, 2, 3 metų 6.75%
3 metų GIC-met. palūk. 5.40%	
4 metų GIC-met. palūk. 5.65%	
5 metų GIC-met. palūk. 5.70%	
RRSP, RRIF ir OHOSP	
"Variable" 3.80%	
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind. 5.10%	
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind. 5.35%	
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind. 5.40%	
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind. 5.65%	
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind. 5.70%	
Taupomąją sąskaitą iki 2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC-PLUS" kortelė**
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER

27 John Street, Toronto

- MLS skelbimas
- Komisija 3 1/2%
- Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS

Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto,
Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave.W.
ir Weston Road)

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemos, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

kambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RUŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(I PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE

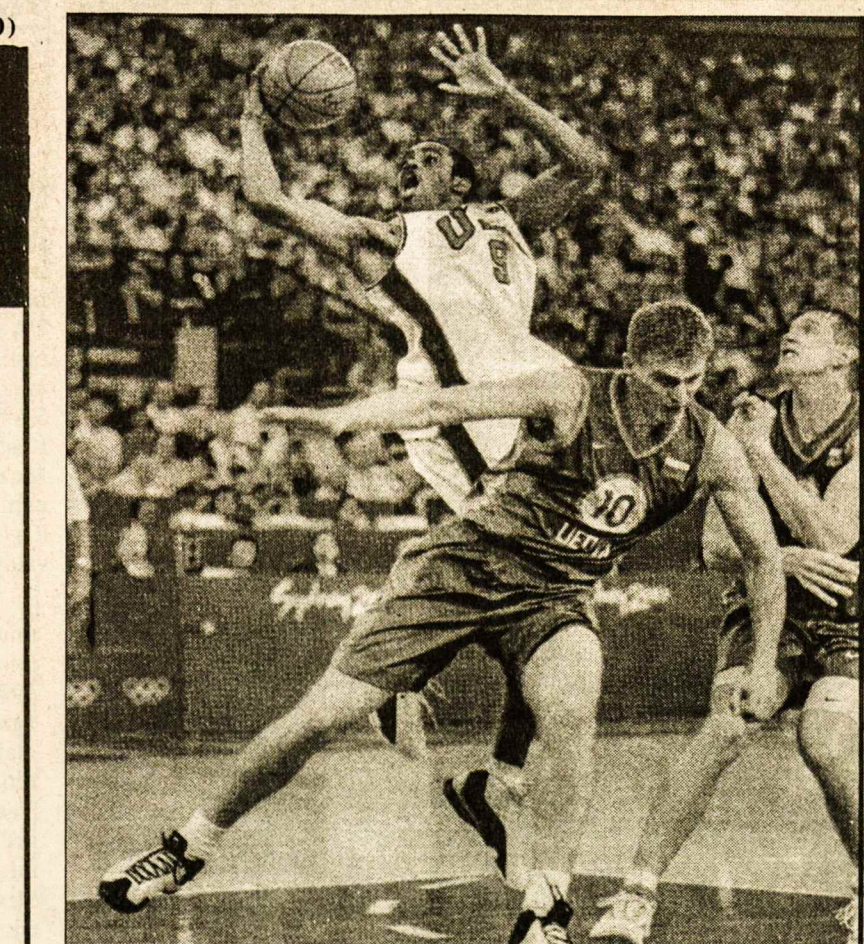
Jeji norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

CREDIT HEIGHTS – CREDIT WOODLANDS
(Mississauga). 6 kamb. "bungalow" stiliaus namas ramioje išlenktoje gatvėje su gražiai apsidintu kiemu (61x124 pėdų) bei darželiu; netoli Erindale kolegijos, Erindale parko ir Erindale "GO" stoties; 2 židiniai; dvigubas garažas; užbaigtas rūsys; 10 minučių iki Lietuvos kankinių šventovės. Prašo \$279,900.

SKAMBINKITE
TEODORUI STANULIUI,
RE/MAX WEST REALTY Inc.,
416 769-1616, namų 416-231-4937

XXVII-toje Pasaulinėje olimpiadoje Lietuvos krepšininkai vos neįveikė garsiosios JAV "Dream Team" komandos. Pirmame susitikime pralaimėjo 85:76 santykiu; antrame – 85:83. Lietuviai, nugalėję Australijos rinktinę 89:71, laimėjo bronzos medali. Nuotraukoje – Dainius Adomaitis dengia amerikietį Vince Carter'į

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

bejojo, kad P. E. Trudeau yra nuosirdus patriotas ir išmintingas valstybės vadovas, ypač sunkiu ne tik Kanadoje, bet ir visame pasaulyje laikotarpiu. Tai liudija jo atlikti darbai: 1982 metais perkėlimas Kanados konstitucijos iš D. Britanijos su Piličių laisvų ir teisių čarteriu; įvedimas dvikalbystės Kanadoje; ryžtingas sustabdymas Kvebeko teroristų 1970 metais bei 1980 metų Kvebeko referendumas, kuriuo nubalsuota pasilikti Kanadoje. Netapi gerai jam sekėsi su ekonominiais planais, ypač valstybinės energijos politika, bet niekas negali paneigti, kad Pierre E. Trudeau paliko gilius pėdsakus Kanados istorijoje ir daugelio kanadiečių širdyse. Pasitraukęs iš politinės arenos, dirbo Montrealyje ir buvo rūpestingas savo trijų sūnų tėvas (vienas sūnus neseniai žuvo sniego lavinoje Kanados vakaruose).

Olimpinėse žaidynėse Kanada laimėjo 14 medalių. Trys iš jų aukšniai: antrąją dieną vyrų triatlone netikėtai ir dramatiškai laimėjo Simon Whitfield; vyrų teniso dvejetainio laimėtojai buvo irgi netikėtai nugalėję aukščiau vertintus australiečius – Daniel Nestor ir Sebastian Lareau; trečią auksinį medalį laimėjo, kaip jau iš anksto buvo tikėtasi, laisvo stiliaus imtynės Daniel Igali, prieš šešetą metų iš Nigerijos į Kanadą imigravęs sportininkas. Tris sidabro medalius pelnė: vienviečių kanojų moterų 500 m lenktynėse Caroline Brunet (kuri tikėjosi šiose žaidynėse laimėti auksinį, bet smarkus vėjas ir lenktynių atidėliojimas sumaišė planus); džiudo pusiau-sunkiasvorių (100 kg) vyrų klasėje Nicolas Gill; moterų suderintuose šuoliuose į vandenį nuo 10 m bokšto Emilie Heymans ir Anne Montminy. Likusieji 8 bronziniai medaliai teko: vyrų kanojų 1000 m lenktynėse Steve Giles; moterų šuoliuose į vandenį nuo 10 m bokšto Anne Montminy; suderinto dailiojo plaukiojimo moterų aštuoniukių; moterų aštuonių vietės valtys su vairininke igulai; vyrų 400 m įvairiais stiliais plaukimo varžybose Curtis Myden; trampolino pratybose vyrų klasėje Mathew Turgeon ir moterų klasėje Karen Cockburn; naujai įvestose Taekwondo (kaip atrodė TV ekrane, tai

atletiškas apsispyrimas arba bokso kovomis) moterų varžybose sunkiasvorių (virš 67 kg) klasėje Dominique Bosshart. Daug kanadiečių atletų įvairiose varžybose pateko į geriausiųjų (bet nemedaliuotų) nuo 4 iki 10 vietos laimėtojų dešimtukus.

"Žodis gatvėje" festivalis arba Toronto jau 11-toji metinė knygų mugė užtvindė Queen West gatvę knygomis ir žmonėmis nuo University iki Spadina skersgatvių paskutinįjį rugsėjo sekmadienį. 150,000 lankytojų per visą popietę nuo 12 iki 6 valandos galėjo aplankyti 270 knygų, žurnalų bei dienraščių kioskų, gauti žinomos kanadiečių rašytojos Margaret Atwood autografa, sutikti ir daugiau autorių, poetų, knygų leidėjų, užsisakyti pigesne kaina žurnalų; vaikai galėjo klausytis pasakoriaus Robert Munsch, užsiminti įvairiais žaidimais. Mugėje buvo taip pat paskelbta ir Toronto knygos premijos (\$8,000) laimėtoja, kuri šiais metais buvo Camilla Gibb už knygą *Mouthing the Words*. Tai novelė apie nebylę mergaitę, kuri su šeima apie 1970 metus imigravo į Torontą ir kovodama su savo neįgalia užmezgė draugystę su įsivaizduotais draugais. Autorė, prašyta tarti porą žodžių dalyviams, mandagiai atsakė, sakydama, kad jai mieliau rašyti, negu kalbėti. G.K.

Skautų veikla

• Spalio 14 d. vyks registracija po Maironio mokyklos pamokų. Taip pat ten veiks Tiekimo skyrius, kur bus galima užsisakyti skautų uniformą ir pirkti uniforminius ženklus. Primenam tėveliams, kad pagal LSS nuostatus, tik užsiregistravę skautai-tės gali dalyvauti vasaros stovyklose.

• Šių metų skautų Kūčios bus gruodžio 17 d., 3 v.p.p. Toronto Lietuvių Namuose.

• Jau yra nustatytos 2001 m. "Romuvos" stovyklos datos. Prasi-dės rugpjūčio 5 d. (sekm.) Giluikai, liepsnelės, paukštytės ir vilkiukai suvažiuoja rugpjūčio 11 d. (šešt.). Prašome šias datas pasižymėti savo kalendoriuose. M.R.

• "Rambyno" ir "Šatrijos" tūntai spalio 1 d. pradėjo žiemos sezono veiklą. Iškilmingai su vėliavom dalyvavo šv. Mišiose Lietuvos kankinių šventovėje. Giedant "Angeliukų" chorui, vad. muz. N. Benoitienės, Mišias atnaujo ir gražų pamokslą pasakė klebonas prel. J. Staškevičius. Skaitinius skaitė sl. Janušonis, aukas nešė skautės-tai, jas apibūdino L. Bražukaitė.

Po Mišių Anapilio salėje vyko iškilminga sueiga. Sueigos komendantas vsl. V. Ruslys raportavo tūntininkams, ir buvo įneštos vėliavos. Tūntininkas sveikino visus sugrįžusius iš atostogų, stovyklų ir keplionių, pabrėždamas viltį, kad patirti išpuščiai praturtins šių metų veiklą ir tėveliai mielai prisidės. Išakymuose paskirti vadovai – DLK Vytauto vilkiukų d-vės globėjas sk. vy-tis V. Šimkus, dr-kas vyr.sl. V. Ruslys, adj. sl. D. Sonda; DLK Mindaugo sk. d-vės d-kas s. R. Kalendra, adj. sk.v. M. Sungaila, pavad. sl. kai T. Jonaitis ir S. Simonavičius, globėjas vsl. fil. dr. A. Dailydė; DLK Gedimino prityr. sk. d-vės globėjas s. fil. A. Simonavičius pa-

Sportas

"Aušros" žinios

– Keturiadešimt penkto sporto sezono veikla jau prasidėjo. Dar galima registruoti jaunimą nuo 4 iki 19 m. Kaina \$75, šeimai \$150. Informacijos visais reikalais teikia Rūta Jaglowitz 622-9919 arba Larry Hurst 905 279-7386.

– Treniruočių šią savaitę nebus. – Prasidėjus parapijos persikėlimui, visų komandų treniruotės vyks Etobicoke mokyklų salėse.

Plaukimo pirmenybės

ŠALFAS-gos centro valdybos pranešimu, Šiaurės Amerikos baltiečių plaukimo pirmenybės įvyks š.m. spalio 28, šeštadienį, "Etobicoke Olympium", 590 Rathburn Rd., Etobicoke, Ont. M9B 2T7, Canada. Val. p.p. Kviečiama dalyvauti visų stilių lietuvių, latvių ir estų plauki-kus. Amžiaus klasifikacija – pagal amžių – varžybų dieną. Registracija iki spalio 13 šiuo adresu: Modris K. Lorbergs, 73 North Heights Rd., Etobicoke, Ont. M9B 2T7, Canada. Tel. 416-626-7262 namų. Faksas: 416-395-3346. E-paštas: Modris Lorbergs@ntel.tdsb.on.ca Kanados lietuviai gali krepintis adresu: Mrs. Catherine Jotautas, 35 Cumberland Dr., Brampton, Ont. L6V 1W5, tel. 905-457-7664 namų, faksas: 905-457-5932. E-paštas: Caromire@aol.com Inf.

Olimpiados atgarsiai

Atrodo, kad nebereikia nei prezidentui, nei ministeriams, nei parlamentarams važinėti po pasaulį ir atstovauti Lietuvai bei ją garsinti. Mūsų olimpinė krepšinio komanda, net nelaimėjus aukso, o tik bronzos medali, išgarsino Lietuvą sudrebin-dama JAV "Dream Team" nenu-galimą. Visi pasaulio laikraščiai, radijo ir televizija nesigailėjo gerų žodžių ir pagyrimų lietuviams krepšiniukams. JAV laikraščiai staciai tyčiojosi iš saviškių ir rašė, kas būtų buvę, jeigu būtų dalyvavę Arvydas Sabonis, Artūras Karnišovas ir Žydrūnas Ilgauskas, kurie dėl susi-žeidimų negalėjo dalyvauti.

Vilniuje olimpiečius sutiko val-džios atstovai ir didžiulė minia ger-bėjų o Žvejų gatvę bus pavadinta Olimpietų vardu. Kaune išgudytus olimpiečius pagerbė miesto vadovai ir žaidynių prizininkams buvo įteik-ti aukso žiedai.

Tarptautinio olimpinio komi-teto (IOC) prezidentas J. A. Sama-ranch viso olimpinio judėjimo var-du pasveikino Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) vadov-us su puikiais mūsų šalies sportininkų laimėjimais.

Vyriausybės, Kūno kultūros ir sporto departamento bei Finansų ministerijos atstovai susitarė, kad pinigai sportininkams bus išmokėti iki spalio 20 dienos. Piniginiai pri-žai olimpiečiams (Lt): krepšinio rinktinė, treneriai, gydytojas ir ma-sažuotojas – 1,800,000; šaulė Daina Gudzinčienė – 400,000, treneris – 200,000; disko metikas Virgilijus Alekna – 400,000; dviratininkė Diana Žiliūtė – 150,000, treneris – 75,000; irklautojos Birutė Sakic-kienė ir Kristina Poplaskaja – 300,000, treneriai – 150,000; boks-ninkas Ivanas Stapovičius – 37,500, treneris – 15,000; baidarininkas Alvydas Duonėla – 30,000, treneris – 15,000; imtynininkas Mindaugas Ezerkis – 20,000, treneris – 10,000; Gydytojai, masažuotojai, sporto specialistai – 341,750. Šios Lietuvos sportininkų pergalės vyriausybei kainuos 3,999 mln. litų.

ŠACHMATAI: Seattle įvyku-siose JAV čempionate moterų var-žybose tarp dešimties dalyvių nuga-lėtoja tapo 3-jus metus JAV gyve-nanti Vilniaus šachmatų mokyklos auklėtinė 33 metų K. Baginskaitė, varžybose surinkusi 6.5 taško iš 9 galimų. Jai atiteko \$8,000 (JAV).

SKRAIDYMAS: Kinijoje, Vuk-siano vietovėje, pasaulio akrobatinio skraidymo 14-ojo tarpsnio "Grand Prix" varžybų nugalėtoju vėl tapo garsusis Lietuvos lakūnas vilnietis Jurgis Kairys.

FUTBOLAS: Europos jauni-mo futbolo čempionato atrankos varžybose Lietuvos rinktinė pirmąsias rungtynes išvykoje pralaimėjo Rumunijos komandai 0:2 o an-trąsias Šiauliuose laimėjo prieš Gruzijos rinktinę 2:1. 2002 Pasaulio čem-pionato atrankos rungtynėse Kau-ne Lietuvos rinktinė pralaimėjo Gruzijos rinktinėi 0:4 ir savo grupę-je užima paskutinę vietą. V.P.

vad. ps. P. Petrauskas; Herkaus Montės j.s.k. įgulio vadas j.p.s. E. Birgiolas, pav. ps. A. Šileika.

"Šatrijos" tunte iš pareigų pasitraukė paukštyčių globėja ir vyr. sk-čių programos vedėja s. A. Puzerytė-Viskantienė; jos vieton paskir-ta ps. K. Dambraitė-Janowicz; iš liepsnelių ir giliukų d-vės pavaduo-tojos pareigų pasitraukė pl. K. Pet-rauskaitė ir paskirta tunto meno ir sporto instruktore. J. ps. K. Janavi-čiūtė paskirta j. sk-čių "Baltijos" laivo vade, o udrųjų vadove pas-kirta g. V. Kulikauskaitė. Sueiga baigta skautų vakarine malda "Ateina naktis". Draugovių sueigos vyks kas antrą šeštadienį po Mairo-nio mokyklos pamokų. F.M.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 118 milijonų dolerių

MOKAME

3.65% už 30-89 d. term. indėlius	4.20% už 90-179 d. term. indėlius
4.70% už 180-364 d. term. indėlius	4.85% už 1 m. term. indėlius
5.10% už 2 m. term. indėlius	5.15% už 3 m. term. indėlius
5.20% už 4 m. term. indėlius	5.30% už 5 m. term. indėlius
4.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	5.10% už 1 m. GIC invest. pažym.
5.35% už 2 m. GIC invest. pažym.	5.40% už 3 m. GIC invest. pažym.
5.65% už 4 m. GIC invest. pažym.	5.60% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.80% už RRSP & RRIF ind. (var.rate)	5.10% už RRSP & RRIF 1 m. term. ind.
5.35% už RRSP & RRIF 2 m. term. ind.	5.40% už RRSP & RRIF 3 m. term. ind.
5.65% už RRSP & RRIF 4 m. term. ind.	5.60% už RRSP & RRIF 5 m. term. ind.
3.00% už OHOSP (variable rate)	2.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.
5.50% už JAV dolerių 1 metų GIC	2.50% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.

IMAME

už asmenines paskolas nuo.....	8.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)	
1 metų.....	7.70%
2 metų.....	7.75%
3 metų.....	7.85%
4 metų.....	7.95%
5 metų.....	8.00%
– su keičiamu nuosimčiu.....	6.75%

DUODAME

- asmenines paskolas iki \$250,000
- mortgicijus iki 95% įkainoto turto
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgicijus

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SAŖKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELEŲ ČEKIAI • PINIGINIŲ PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONIŲ ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!

GALETE PATIKRINTI BAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SAŖKAITAS APLANKYDAMI MŪSŲ TINKLAPĄ: www.parama.net
Elektroninis paštas: parama@total.net

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APRADAU NARIAMS IR GVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ PERGIUNTAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) I LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINIŲ MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antradienį, trečiadienį, nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M9X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiami lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

PAŽADU JUMS

24 valandų

tarnybinės paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašu skambinti šiandien

tel. 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

Queen Travel International Ltd
133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS I VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

I LIETUVĄ KELIONES praušio geriausiomis kainomis ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių.

TEIRAUKITĖS APIE GERIAUSIAS SEZONO KAINAS

Kviečiu prisijungti prie 13 dienų maldininkų kelionės į Prancūziją, Ispaniją ir Portugaliją (aplankysite Liurdą ir Fatimą). Skrydis, transportas Europoje, viešbučiai (du asmenys kambaryje), pusryčiai ir vakarienė, mokesčiai, įėjimai – viskas už 2575 kan. dol.
Išvyka – 2001 m. balandžio 28. Informacines anketas gausite pas Algį Medelį. Galiu atsiųsti. Užsiskaitant įmokama \$200.00.

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau X-PRESS paštu. Toronto įstaigoje būnu trečiadieniais tarp 11 ir 17 valandos. **ALGIS MEDELIS**

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų gimesis iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį.
PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Jaunieji giesmininkai ir muzikantai

Nauji muzikiniai užmojai ir tam besiruošiantis mūsų jaunimas

GABJA PETRAUSKIENĖ

Dainuoti – tai džiaugtis. Giedoti – tai dvigubai melstis! Apie dvigubą malda ne vienas esame girdėję iš savo tėvelių bei senelių kaip paskatinimą stoti ir savo parapijos chorą. Kalbant su ilgamečiais parapijos choristais, dažnai girdėti pasitenkinimas: „Va, šį sekmadienį tikrai gerai pagiedojome – dvigubai pasimeldėme!“ Šią bendruomeninę malda skatinančią dvasią norisi perduoti ir mūsų jaunimui. Bendras giedojimas pagyvina Mišių liturgiją, sujungia visus jos dalyvius, pakelia dvasią virš kasdienybės ir padeda įsijungti į žodžių esmę labiau nei paprastai, daug kartų kartotas žodis.

Giedojimas teikia džiaugsmą ne tikai giedančiam, bet ir giedojimo klausančiam. Giedojimas sutelkia, sudaro nuotaiką, padeda įsijungti. Šis bendras muzikos išgyvenimas yra vienas kertinių akmenų, kuris mūsų jaunimą ir parapijinę bendruomenę. Giedojimas praturtina liturgiją ir padaro ją ypatingą šventę, kuria visi dalyviai gali džiaugtis. Tai didžiulis dvasinis penas, kuriuo praturtėjame visi. Tai reikšminga dovana vienas kitam.

Neseniai šio laikraščio puslapiuose pasirodė N. Benotienės straipsnis apie naujus Toronto-Mississauga-Hamiltono muzikinės bendruomenės planus. Vienas jų – didesnis įvairaus amžiaus chorinių vietinių bendradarbiavimas, kuris praplėstų dainininkų akiratį, padėtų susipažinti vienas su kitu bei paskatintų imtis didesnių projektų. Šios iniciatyvos emėsi muzikė Dalia Viskontienė, jai pritarė visos šių apylinkių chorvedės. Bendrą koncertų ruošimą reikalauja įdomas, daug atpildo duodantis darbas, į kurį ketinama jungti ir mūsų jaunimą – nuo pat priešmokyklinio amžiaus iki universiteto studento kėdės.

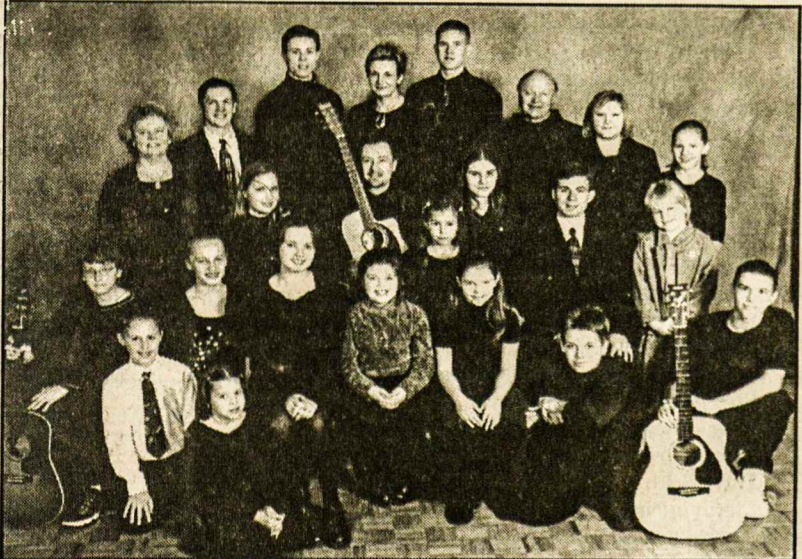
Toronto Prisikėlimo parapijoje jau daug metų aktyviai besireiškianti muzikinė liturgijos vadovė Dalia Viskontienė sekmadienį subūrė įvairaus amžiaus parapijos jaunimą su viltimi juose įdiegti meilę liturgijai, ypač jos muzikinei išraiškai. Vienete

visa cilė įvairaus amžiaus jaunimo ir gitaristų grupė, kuriai vadovauja profesionalus gitaristas Larry Folk.

Kur glūdi šio choro sėkmė, kai veiklusis lietuviškas jaunimas yra apkrautas įvairiais mokslo, angliškojo bei lietuviško gyvenimo reikalavimais? Chorvedė nusprendė neliešti jaunimo laisvalaikio savaitės dienomis – ji daro repetitijas sekmadieniais vieną valandą prieš Mišias. Choro gieda šventovėje kartą per mėnesį nuo rugsėjo iki birželio mėnesio. Mišiose jaunimo vietas gieda šalia altoriaus, arčiau Mišių aukos, o ne gale šventovės. Repertuaras – gyvų, džiugių giesmių, kurias jaunimui yra smagu giedoti.

Šio liturginės bendruomenės jausmo pasilgsta ir chorėli jau palikę abiturientai, kurie dėl darbo ar studijų per metus gyvena kitur. Grįžę namo šventėms (ypač Kalėdoms ir Velykoms) patys prašosi ar negalėtų prisijungti prie šių švenčių apėigų – giedojimo. Šią tradiciją daugeli metų tęsia Prisikėlimo parapijos jaunimo choro abiturientai – broliai ir sesės Arūnas, Vilija ir Rūta Radvikė, Eleutė ir Tomas Skrinckai, Vaiva ir Linas Underiai, Darius ir Indrė Viskontai. Choro šiais metais išleido naują abiturientų grupę: Moniką Ambrozaitę studijoms į Brock universitetą, St. Catharines, Ontario; Viltę Barakauskaitę į Queen's universitetą, Kingstone, Ontario; Emiliją Bušinskaitę į Western universitetą Londone, Ontario; Arvydą Jonušonį, gitaristą į Toronto universitetą; Gintautą Neimną į Ontario College of Arts; Viliją Petrauskaitę į University of British Columbia, Vancouver, BC; Lianą Tamulaitę į Western universitetą, Londone, Ont. Tikimės, kad naujieji choro abiturientai tęs šią gražią giedančios bendruomenės tradiciją ir grįžę namo iš tolimų vietovių jungsis į dvigubą parapijos malda – giedojimą!

Norintys prisijungti savo balsu ar muzikiniu instrumentu, kviečiami kreiptis į chorvedę Dalia Viskontienę tel. 416 762-8098.

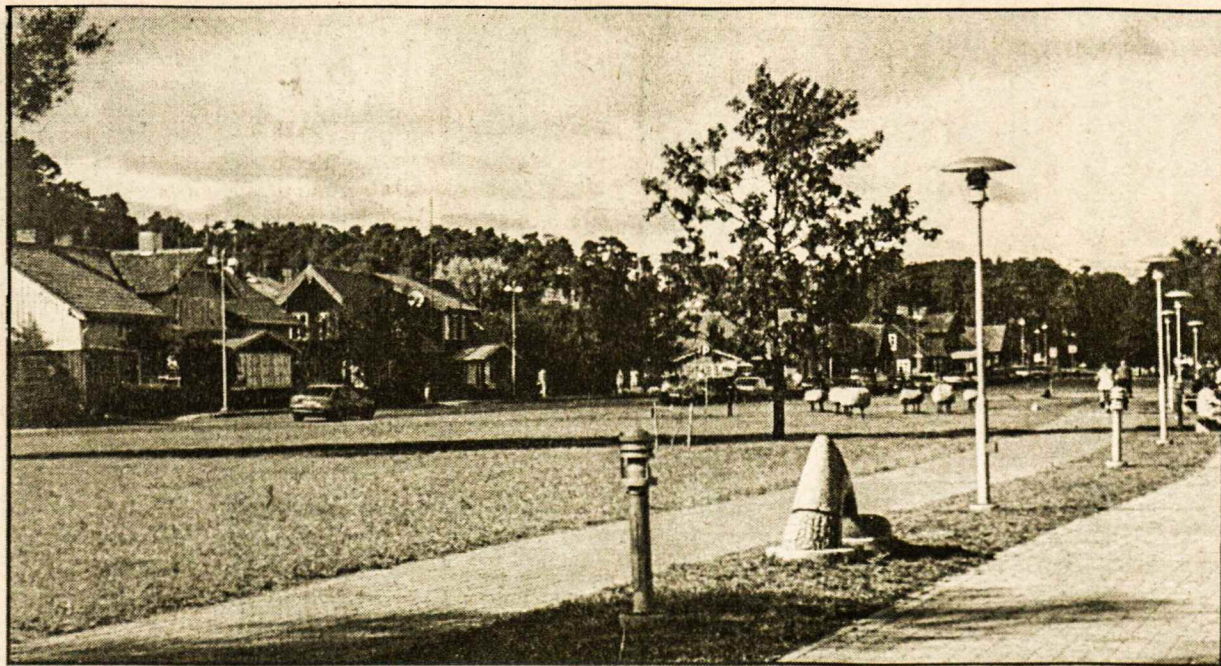

Toronto Prisikėlimo parapijos jaunimo choras su savo vadovais – akomp. D. Radvikė (kairėje), muzike D. Viskontiene ir klebonu kun. Aug. Simanavičiumi, OFM (viršutinėje eilėje), L. Folk (viduryje)

Nuotr. D. Blynaitės

Toronto Prisikėlimo parapijos jaunimo choro gitaristai (iš k.): A. Jonušonis, J. Tarvydas, Larry Folk, A. Petrauskas, S. Simonavičius

Juodkrantė prie Baltijos jūros šių metų vasarą

Nuotr. I. Meiklejohn

Gydo gamta

Vaisto nuo visų ligų ieško senovės Egipto, sumerų, Tibetų žyniai, viduramžių alchemikai, bet filosofai. Naudojami modernūs tyrimo metodai, tokio vaisto uoliai ieško ir dabar. Bet visas darbas čia pernėk, tokio vaisto dar niekam sukurti nepavyko. Tačiau, kaip bebūtų keistur, šis vaistas jau gana seniai yra mūsų pačių rankose. Apmadu tik, kad juo dar toli gražu nepašalinkama naudojamsi. Bet kas gi tai per vaistas?

Nors žodžiais šis vaistas nusakomas paprastai, tačiau jis yra sudėtingas: tai vidinio pasaulio (sielos) ir jo išorinio apvalkalo (kūno) saugojimas nuo kenksmingų veiksmų bei procesų, sistemingas psichinių-fiziologinių organizmo funkcijų lavinimas bei treniravimas, gyvenimo ritmo ir saiko laikymasis.

Kaipgi reikėtų šį „vaistą nuo visų ligų“ vartoti? Kai dėl savęs saugojimo, tai visų pirma tenka pasakyti, jog tokia taisyklė jokių būdu nereikšima, kad čia

siūloma slėptis nuo stipresnių psichologinių ar fizinių dirgiklių, konfliktų, neigiamų emocijų bei jausmų, kitų kasdieninių gyvenimo sunkumų. Apeiti arba peržengti per negeroves, pabėgti nuo jų, kaip ir nuo savo šešėlio, dažniausiai net ir neįmanoma. Todėl, norėdami apsaugoti save, o ypač savo vidinį pasaulį, turėtume visų pirma išsiugdyti vadinamąjį psichologinį imunitetą, kuris tačiau nėra lygus abejingumui, tai didžiausias blogybei, dėl kurios patenkama į Dantės „Dieviškoje komedijoje“ aprašyto pragaro giliausius požemius.

Psichologinį imunitetą galime įgyti laikydamiesi tikėjimo, teisingumo, sąžiningumo ir gėrio tiesų, prieš kurias, pasak rašytojo, Tuštybių mugės vingrybės iš tikrųjų tampa smulkmeniškomis, paviršutinėmis, beprasmiškomis ir, svarbiausia, nepašalina mums bei artimiesiems dvasinių nuospaudų, randų. Pastarieji visada sutrikdo dvasi-

SKAITYTOJAI PASISAKO

PADRASINIMAS

Šviečiant „Tėviškės žiburiais“ kelią į Lietuvą, sveikiname gerb. laikraščio redaktorių kun. dr. Pr. Gaidą, leidėjus visą jo štabą ir bendradarbius 50-mečio proga 1949-1999 m. Esate dar pačioje jaunystėje ir stiprybėje. Linkiu ir toliau tęsti šią spausdinto žodžio kultūrinę tradiciją. Jūsų skaitytojas ir bendradarbis –

Vytautas Šeštokas, Los Angeles, CA.

Pastaba. Priedu savo auką Sukaktuvių proga už kiekvienus metus po dolerį.

LIETUVIŲ KAPINĖS

Kai palydžiu savo parapijietį ar parapijetę į Sv. Jono kapines Mississaugoje, prisimenu ir ten palaidotą tų kapinių steigėją a.a. kun. Petrą Ažubalį. Mes, „Dievo paukšteliai“, karo aukos, atblovę į Kanadą, tuometinę Anglijos valdomą dominiją, buvome pasmerkti dingti kaip šešėliai, užklydę ieškodami globos. Supratome, kad turime burtis į lietuviškus vietus – organizacijas ir parapijas, nes gyvendami pavieniui neišvengiamai išnyksime svetimųjų jūroje. Atsirado lietuviškos organizacijos ir parapijos, bet reikėjo, kad tas būrimasis nenutrūktų su mirtimi. Tai įvykis kun. P. Ažubalis įsteigė ir lietuviškas kapines. Tai jis atliko nepaisydamas visokių varžtų, draudimų iš oficialių įstaigų pusės. Tai ne tik jo – kapinių steigėjo, bet ir plačiosios lietuvių visuomenės laimėjimas.

Kun. Juvenalis Liauba, OFM, Hamilton, Ont.

MIRŠTANTI IŠEIVIA

Prieš 50 metų dauguma iš mūsų atvykome į šį kraštą su lagiminėmis, kuriuose buvo daugiausia prikauta lietuviškų knygų. Mums buvo svarbūs lietuviška knyga ir lietuviškas žodis. Per 50 metų dauguma mūsų knygų mylėtojų iškeiliavo į kitą pasaulį, o dar vienas kitas likęs iš anos kartos brangina lietuvišką knygą ar laikraštį, juos dar prenumeruoja ir skaito.

Šiais laikais naujieji ateiviai, atvykę į šį kraštą, nesidomi mūsų leidžiamais laikraščiais. Knygų kios-

kai per mėnesį parduoda vos porą knygų, gautų iš Lietuvos. Išeivijoje beveik nepasirodo naujų knygų, o seniau pasirodžiusių niekas neperra. Gaila, bet atrodo, kad už dešimties metų neliks nė vieno spaudos kiosko. Gana neaiški ateitis ir leidžiamiesiems čia laikraščiams. Kai buvome ekonomiškai nepajėgūs, negalėjome cento spaudai, o kai praturtėjome, tai nusipirkti laikraštį už dolerį, jau atrodė per brangu. Gaila priaugančio jaunimo, kuris nesidomi lietuviška spauda, net ir leidžiama anglų kalba, kurioje tiek daug informacijos apie tėvų kraštą. Jaunimo organizacijos vargu ar skatina lietuvių, nes susirinkimuose daugiausia kalbama anglų kalba.

Stasys Prapakas, Toronto

SPAUDA LIETUVOJE

Jūsų laikraštis „TŽ“ yra vienišas, kur dar galiu kai kada savo mintis išsakyti. Jis visada toks solidus, rimtas, įdomus. O Lietuvos spauda pilna intrigų, šmeižtų, pigių sensacijų. Mūsų rajone einantys trys laikraštukai visi „raudoni“ tapo. Ir tas vienišas sąjūdžio laikraštukas „Gėlupis“, dabar raudonųjų rankose. Lūdna.

B. Jonienė, Prienai

KOMPENSACIJOS REIKALU

Š.m. liepos mėnesį abu Vokietijos parlamento rūmai priėmė įstatymą dėl vienkartinės pinigines kompensacijos asmenims, kurie Antrojo pasaulinio karo metu buvo priverstiniai darbininkai Vokietijoje (Zwangsarbeiter) („Ostarbeiter“).

Apgailėstainai tarp kompensacinių asmenų sluoksnių susidarė išpūdis, kad mirusiųjų priverstinių darbininkų įpėdiniai visais atvejais nepaveldi teisės į šią vienkartinę kompensaciją. Tačiau iš tikrųjų yra kitaip. Tais atvejais, kai buvęs priverstinis darbininkas mirė vėliau negu 1999 m. vasario mėn. 15d., jo įpėdiniai turi teisę gauti tą kompensaciją, kurią mirusis būtų gavęs, jei nebūtų miręs. Paveldėjimo teisių tvarka yra to Vokietijos įstatymo (straipsnis 13/1) nustatyta sekančiai:

a) žmona (vyras) ir vaikai lygiomis dalimis; b) jei nėra žmonos (vyro) ir vaikų – anūkai ir anūkės; c) jei taip pat nėra anūkių ir anūkių – tada broliai ir seserys; d) jei ir broliai ir seserys nėra – tada testamentu išvardinti įpėdiniai.

Mano kuklia nuomone yra labai svarbu, kad buvę priverstiniai darbininkai ir darbininkės „TŽ“ skaitytojų gretose būtų apie šią reikalingą teisingai informuoti.

Pagarbiai – Advokatas Josef Griliches, J.D. 245 East 11th Str., New York, NY 10003, USA

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

115 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 Tel.: 905 271-7171
(į vakarus nuo Hurontario)

NAUJAS ERDVUS KABINETAS
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village

DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas

Dr. S. Dubickas

2373 Bloor St. West

Tel. (416) 763-5677

ORTODONTAS

(Orthodontist)

DR. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)

416 769-2526

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

5110 Dundas St. W.

(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7

LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

- * Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą *
- * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
- * Dokumentų vertimą * Iškvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą *
- * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems *
- * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas *

Tel: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

MARGUTIS

PYSANKA - V.M. Inc.

4134 Dundas St. West,
Toronto, ON, M8X 1X3
Tel. (416) 233-4601
Fax (416) 233-3042

Reguliarūs maršrutai siuntiniams jūra
ir lėktuvu tiesiai į Vilnių.

Greitas ir garantuotas
siuntų pristatymas Lietuvoje.

Nemokamai surenkame siuntas
iš Jūsų namų.*

Tel: (416) 233-4601

*Gatija kai kurie apribojimai.

WALTER V. DAUGINIS INSURANCE - DRAUDIMAS

KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE
300 North Queen St., Suite 105N
Etobicoke, Ont. M9C 5K4
(šiaurinė pusė Queensway; prieš Sherway Gardens)
Tel. 416 622-5305 arba 1-800-463-5305
Faksas 416 620-7584

Marius E. Rusinas, CLU CFP

(Certified Financial Planner)

RESP, RRIF, LIF
ANNUITY, RRSP

Patarnauju visose pensijų srityse
Net Worth Financial Planning Inc.
1576 Bloor Street West
Toronto M6P 1A4
(priešais Lietuvių Namus)
416 588-2808

Seimo rinkimai

PRANEŠIMU IŠ VILNIAUS, pradiniai Lietuvos seimo rinkimų duomenys rodo, kad buvusio Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko socialdemokratinė koalicija gavo 31.25% balsų, Naujoji sąjunga (socialliberalai) – 19.51%, Lietuvos liberalų sąjunga – 17.25%, Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai) – 8.58%. Kiti žymiai mažiau. Vienmandatinėse apygardose vyrauja Lietuvos liberalų sąjunga; po jos – LDDP.

TORONTO

Anapilio žinios

– Ateinantį savaitgalį bus renkama antroji rinkliava Pasaulio misijos Anapily, Vasagoje ir Delhi.
– Pirmosios Komunijos pasirušimui vaikučiai registruojami sekmadieniais vakarienoje, o šokiadieniais – klebonijoje tel. 905 277-1270.

– Mūsų parapijos KLB moterų draugijos skyriaus susirinkimas bus spalio 15, sekmadienį, tuojau po 11 v.r. Mišių Anapilio parodų salėje.

– Rudeninė kapinių lankymo diena bus lapkričio 5, sekmadienį. Mišios bus Lietuvos kankinių šventovėje 3 v.p.p. Pamokslą skaitys kun. Juozas Žukauskas, OFM. Autoaikštėje bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto VI. Pūtvio kuopos šaukliai. Mokyklinis autobusas kapinių lankymo pamaldoms važiuos nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilin 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos įprasta sekmadienio tvarka.

– Anapilyje veikiančio Kanados lietuvių muziejaus-archyvo lankymo valandos sekmadieniais: nuo 10.30 v.r. iki 6 v.v.; pirmadieniais: nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. Muziejaus vedėja – dr. Rasa Mažeikaitė. Muziejaus tel. 905 566-8755.

– Toronto arkivyskupijos įstatas Santuokos reikalui: norintieji tuoktis turi susitikti su savo parapijos kunigu ir tuo reikalu su juo pasikalbėti bent vienerius metus prieš numatomą santuokos datą bei atlikti reikiamą santuokai pasirušimą. Jei kuris iš būsimųjų tuotuokinių jau yra kokia nors forma tuokęsis anksčiau (išskyrus nalyštės atvejį), tai kunigas negali su juo tartis dėl santuokos datos, kol nėra gautas santuokai leidimas iš arkivyskupijos.

– Mišios spalio 15, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Juozą ir Oną Balūnų; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 3 v.p.p. už Ignatavičių šeimos mirusių; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje, spalio 14, šeštadienį: 3 v.p.p. už a.a. Verą Jocienę.

Aukojo "TŽ"

\$114 – P. Kalpokas; \$50 – E. Kalasauskas, V. Šestokas, T. Bogušas, S. Gotcheldas, prel. V. Balčiūnas; \$47 – A. Ambraška; \$25 – E. Stepaitytis; \$20 – J. Astas, A. Ulbavičius; \$17 – E. Filek; \$14 – D. Slyžs, J. Astrauskas, A. Povilaitis; \$10 – S. A. Stonkus, A. Trečiokas, J. Vėlyvis, Z. Saurazas, J. Belazaras, J. Skladaitis, V. Gulbinas, G. Kaufmanas; \$7 – T. Timmerman, Z. Malo, P. Yonelinas, A. Sakalas, G. Taoras, C. Žilionis; \$2 – A. Janušonis.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$60 – V. Žurauskas; \$55 – P. Kuzmienė, E. Kudžma; \$53 – S. Markus, S. Kilikauskas, J. Gasperas, Tėvai Jėzuitai (Klivlandas), O. Yčas, J. Žadeikis, J. Virpša, R. Pilipavičius, A. Ambraška, J. Katkauskas, K. Meškauskas, D. Mitkienė, dr. J. Pikūnas, S. Rajeckas, V. Valinčius, P. E. Raudys, G. Wade, E. Ališauskienė, J. Nešukaitis, A. B. Samsonas, J. Baliukis, J. Ščiukas, M. Salčiūnas, K. Norkus, B. Vytas, I. H. Stasiulis, B. Pangonis, kun. dr. V. Skilandžiūnas, dr. K. G. Ambrozaitis.

Rėmėjo prenumeratą už dvejus metus atsiuntė: S. Čeponienė. Garbės prenumeratą atsiuntė: \$100 – J. J. Zenkevičiai; \$70 – R. Vaitkevičius; \$65 – J. Zdanys; \$63 – A. Žilinskis, dr. R. Slavickas, D. Rocca, J. Jurgutis, S. Gotceitas, dr. V. Gotceitas, A. Arelis, J. Kalėda, V. Dubickas; \$62 – I. Tauteras.

Nuoširdus aciu už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliariai prenumeratą, prideda ir auką.

GAMYKLAI reikalingi darbininkai. Valandinis atlyginimas – \$7 pradžiai. Pristatytai asmeniškai 201 Don Park Rd., Markham, ON.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį, spalio 8, pamokslus per visas Mišias sakė svečias kun. Algis Kildušis, Vilkauskio vyskupijos Žvirgždaičių parapijos klebonas.

– Kun. Juozapas Žukauskas, OFM, kuris buvo įšventintas kunigu rugsėjo 17 d., Lietuvos pranciškonų provincijolo kun. Benedikto Jurčio, OFM, paskirtas ir Toronto arkivyskupo Alojzo kardinolo Ambrozič patvirtintas šios parapijos vikaru.

– "Atgaivink" programos pasikutinė dalis prasidėjo praeitą sekmadienį, spalio 8. Jos tema – "Pašaukti evangelizuoti".

– Ši savaitgalį spalio 14-15 d.d., parapija švenčia savo padėkos savaitgalį. Šeštadienį vyks metinė parapijos vakarienė. Meninę programą dalį atliks Čikagos "Dainavos" ansamblio vyrų oktetas. Sekmadienį Mišios, veiklos nuotraukų paroda, vaišės, užsiėmimai vaikams ir jaunimui. Visi kviečiami dalyvauti.

– Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas vyks spalio 27-28 d.d. Daiktus prašom atvežti į salę bei kuriu tos savaitės dieną. Labai prašoma, ypač jaunesnių, prisidėti darbu.

– Spalio 11 d. palaidota a.a. Teodozija Trakymienė, 86 m. Giminių Kanadoj neturėjo. Lenkijoje mirė šimtametė a.a. Katarina Staškevičienė, torontietės Irenos Matušaitienės mama.

– KLB moterų draugijos šios parapijos skyriaus susirinkimas vyks spalio 29, sekmadienį po 11.30 v.r. Mišių parodų salėje.

– Parapijos persikėlimo vajui iki šiol suaukota \$1,567,626. Dabaratinės parapijos nuosavybės pirkėjas, po to kai jo statybos planus atmetė Toronto "Committee of adjustment", apeliavo į "Ontario Municipal Board", kuri lapkričio 21 d. išklausys jo bylą ir padarys sprendimą. Tikimasi teigiamo sprendimo.

– Mišios sekmadienį, spalio 15: 8.15 v.r. už a.a. Adelę ir Praną Vaserius; 9.15 v.r. už a.a. J. Rusliu- nės atminimui V. Ruslys aukoją \$1000, taip pat po \$1000 aukoją K. Kačiulis ir P. Kriščiūnas (\$2020). Slaugos namų vajeus komitetas dėkoja visiems aukotojams už nuosirdų dosnumą ir paramą Slaugos namams. Slaugos namams aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6P 1A6.

– Norinti gauti daugiau informacijos apie Slaugos namus prašome skaityti E-pašto puslapį, kurio adresas: <http://www.planetecr.ca/~litn/>

Šv. Jono lietuvių kapinėms \$75 aukojė E. Simonavičienė.

Paieškojimas

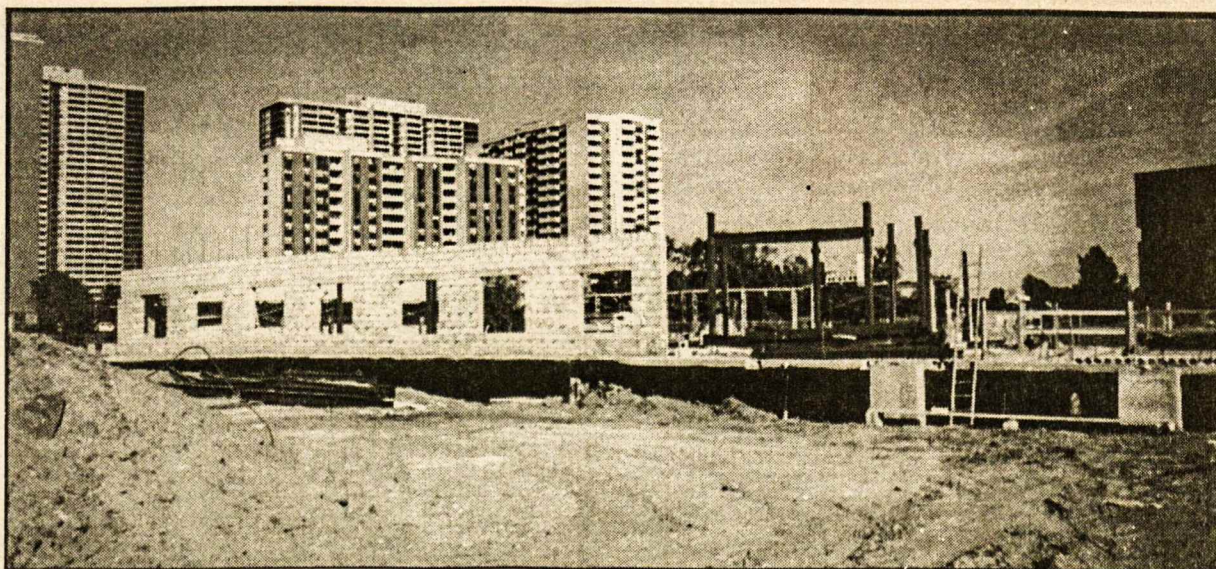
Paieškomi Kanadoje gyvenantys Petrė Stibrys (Stirbienė) arba Raimundas Stibrys. Ieško Paulina Dabkienė (a.a. Stepono Dabkaus našlė) – adr.: Mokyklos g-vė (be nr.), Veiviržėnai, Lithuania. Ieško svarbiu – nuosavybės Lietuvoje – reikalui. Prašo atsiliepti duodamu adresu.

SKUBIAI reikalinga auklė dviem vaikams, kuri gyventų kartu (Mississauga) 6 dienas. Atlyginimas \$250 savaitėi. Skambinti bet kurio laiku tel. 905 823-8210 arba 416 568-0554.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

IRENA RENTELIENĖ
Pirkimo-pardavimo atstovė
Tel. (905) 270-8840 - įstaigos
(905) 507-6608 - namų
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo klausimais. Mielai ir sąžiningai paliausiu.
Nemokamas namų įvertinimas

Century 21
Destination Real Estate Inc.
Kęstutis (Ken) Raudys B.A.
Associate Broker
Tel. (416) 239-8881 (24 val.) darbo
(416) 231-2367 namų
E-mail: kraudys@idirect.com
Kai jūs pirksite arba parduosite namus per Kęstutį Raudį, jūs galėsite gauti kelią nemokamai naudodami "Air Miles reward miles".

Lietuvių slaugos namų Toronte statyba jau gerokai pažengusi. Tikimasi, ji bus baigta 2001 m. rudenį
Nuotr. T. Stanulio

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOS

SUVAŽIAVIMAS

įvyks 2000 m. spalio 28 d.

Hamiltono Jaunimo centro salėje, 58 Dundurn St. N.

8.30 v.r. – REGISTRACIJA (tarybos nariams ir svečiams \$20).

9 v.r. – PRADŽIA. ORGANIZACINIAI REIKALAI. SIMPOZIUMAS: "Tautos kryžkelės" – dalyvauja adv. P. Žumbakis (Čikaga), dr. K. Ambrozaitis (Čikaga) ir jaunesnės kartos prelegentai (Kanada). GRUPINĖS DISKUSIJOS.

6 v.v. – UŽDARYMAS.

SUVAŽIAVIME DALYVAUS IR KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS NARIAI

KLB KRAŠTO VALDYBA

Baltiečių vakaras Otavoje, kuris buvo numatytas rengti š.m. spalio 18 d., pasikeitus aplinkybėms, atidedamas iki ateinančių metų gegužės mėn. Inf.

Kanados lietuvių katalikų kultūros draugijos "Žiburiai" metinis susirinkimas įvyks š.m. spalio 26, ketvirtadienį, 7.30 v.v. "Tėviškės žiburių" patalpose.

Dienos šviesos taupymo laikas baigiasi spalio 29 d. Naktį iš šeštadienio į sekmadienį laikrodžių rodyklės atsukamos vieną valandą atgal.

Lietuvių Namų žinios

– Spalio 8 d. svetainėje pietavo 216 asmenų. Svečių knygoje pasirašė – R. Ratavičienė, Otterville, A. Aleliūnienė, Delhi

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai aukoję: a.a. A. Kulnienės atminimui V. Kulnys \$500 (\$2160), Catherine ir David Fleet – \$100; a.a. J. Rusliu- nės atminimui V. Ruslys aukoją \$1000, taip pat po \$1000 aukoją K. Kačiulis ir P. Kriščiūnas (\$2020). Slaugos namų vajeus komitetas dėkoja visiems aukotojams už nuosirdų dosnumą ir paramą Slaugos namams. Slaugos namams aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6P 1A6.

– Norinti gauti daugiau informacijos apie Slaugos namus prašome skaityti E-pašto puslapį, kurio adresas: <http://www.planetecr.ca/~litn/>

Šv. Jono lietuvių kapinėms \$75 aukojė E. Simonavičienė.

Paieškojimas

Paieškomi Kanadoje gyvenantys Petrė Stibrys (Stirbienė) arba Raimundas Stibrys. Ieško Paulina Dabkienė (a.a. Stepono Dabkaus našlė) – adr.: Mokyklos g-vė (be nr.), Veiviržėnai, Lithuania. Ieško svarbiu – nuosavybės Lietuvoje – reikalui. Prašo atsiliepti duodamu adresu.

SKUBIAI reikalinga auklė dviem vaikams, kuri gyventų kartu (Mississauga) 6 dienas. Atlyginimas \$250 savaitėi. Skambinti bet kurio laiku tel. 905 823-8210 arba 416 568-0554.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

Punia Construction Ltd. NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

• ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus
• IRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves
• STATOME: verandas, tvoras
• DENGIAME stogus.
GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ
Skambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
tel. (905) 848-9628
(pager) (416) 609-5108

Nelės Paltinienės ir Eugenijaus Ivanausko

KONCERTAS

TORONTO LIETUVIŲ NAMUOSE.

2000 m. lapkričio 12, sekmadienį, 2.30 v.p.p.

Bilietai prie įėjimo: \$12, pensininkams ir studentams – \$10.

HAMILTONO JAUNIMO CENTRE.

2000 m. lapkričio 14, antradienį, 4 v.p.p.

Bilietai prie įėjimo: \$10.

PROGRAMOJE:

Vėliausios estradinės solinės dainos, duetai, deklamacijos ir t.t. Koncertą veda Kauno aktorė, deklamuoja Stefa Navardaitienė.

Muziką ruošia Arvydas Paltinas.

Visus kviečia dalyvauti –
LN Kultūros komisija ir LVŠF "Globa"

LIETUVIŲ SLAUGOS NAMŲ VAJAUS KOMITETAS

KVIEČIA VISUS DALYVAUTI

EITYNĖS/WALKATHON

spalio 21d., 10 v.r.

Nuo Lietuvių Namų, 1573 Bloor St. W. į Slaugos namus 3060 Bloor St. W. ir atgal. Norintieji dalyvauti eitynėse turi pasiimti eįjko ir rėmėjų lapus Lietuvių Namuose, tel. 416 532-3311. Eįjkai, nužygiavę maršrutą, bus pavašinti alumi ir sumuštiniais LN "Lokyje". Visas pelnas skiriamas Slaugos namų statybai.

IEŠKOME rusiškai kalbančios auklės, kuri gyventų kartu ir prižiūrėtų namą ir 2 vaikus. Skambinti Aleksandrai tel. 416 417-7706 arba 905 763-0071.

DĖL PAŠTO VĖLAVIMŲ galima kreiptis skambinant tel. 416 979-8822 arba 1-800-267-1177. Palikti adresą su pašto kodu. Kuo daugiau bus užregistruota adresų, kuriems vėluojasi laikraščio pristatymas, tuo bus atkreiptas didesnis dėmesys.

LORNE PARK MUZIKOS MOKYKLA

įsikūrusi 1996 m. Mississaugoje

PRIMA NAUJUS STUDENTUS |

Pianino • Dainavimo
• Gitaros • Teorijos •
Vaikučių 3-6 m. amžiaus
muzikos klases

Dėl platesnės informacijos
prašome skambinti
DEIMANTEI GRIGUTIENEI
TEL. (D.) 905-278-3309
(N) 905-848-9628

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei patalysų bendrovė, atlieka įvairius staliaus, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

FIERA FOODS/BAKERY DELUXE, iškilų kepiklos produktų įmonė, siūlo darbo gamybos proceso linijoje (operation line). Mes patiriame staigų firmos augimą ir esame verčiami tuoj pat ieškoti daugiau darbo jėgos. Geros galimybės visiems. Siūlome konkurencinius atlyginimus. Esame pasirošę tinkamus darbininkus apmokyti gerai atlikti savo pareigas. Kreiptis asmeniškai nuo pirmadienio iki penktadienio, 9 v. ryto – 5 v.p.p. laiku. Adresas: 50 Marmora St., Toronto (Wilson Ave. – Weston Rd.).

SPAINETTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

MONTREALQUE

Vyskupas Paulius Baltakis, OFM, atsiuntė laišką, kuriuo dėkoja už gražiai suorganizuotą Aušros Vartų parapijos 50 metų sukakties minėjimą. "Jei ne Tėvų Jėzuitų išvykimas iš Montrealio, šventė būtų buvusi visai džiugi" – rašo vyskupas. Jis tikisi, kad naujojo dvasios vadovo paskyrimo reikalai greitai išsispres, ir parapija grįš į normalų gyvenimą.

Katalikės moterų spalio 1 d. seselių namuose buvo susirinkusios aptarti savo veiklą. Susirinkimui pirmininkavo skyrus pirm. Genovaitė Kudžmienė, sekretoriavo Irena Valkauskienė. Kalbėtasi einaisiais reikalais, buvo skatinamos narės važiuoti į Kanados katalikų moterų skyrių atstovų suvažiavimą, įvyksiantį spalio 21 d. Toronto Prisi- kėlimo parapijoje. Metinė šventė

gruodžio 3 d. nutarta švesti savo tarpe, bet per Atvelykį bus vėl ruošiamas Vėlykų stalas.

Montrealio lietuvių žvejojų-medžiotojų klubas "Nida" rengia sezono uždarymo pietus spalio 22, sekmadienį, 12 val. Aušros Vartų parapijos salėje. Meninę programą atliks Vyrų dainos vienetas, vadovaujamas muz. Aleksandro Stankevičiaus. Po to karšti pietūs ir kiti priedai. Pietuose žada dalyvauti ir visi penki Lietuvos karininkai, studijuojantys prancūzų kalbą.

A. a. Vytautas Barauskas, 87 m. amžiaus, mirė rugsėjo 30 d. gedulinės pamaldos spalio 6 d. Aušros Vartų šventovėje. Po to kūnas sudegintas. Vytautas priklausė šaukliai ir yra buvęs Aušros Vartų parapijos komiteto narys. Liko žmona. B.S.

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

D E K O J A M E už pasitikėjimą pavedant mūsų įstaigai Jūsų apdraudas PER 45 METUS

Esame apdraudę 75% Montrealyje gyvenančių lietuvių. KVIECIAME VISUS KITUS APSIDRAUSTI. Dėl kainų ir mokesčių išsiaiškinkite sutarsime.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Tel. (514) 722-3545 Fax: (514) 722-3546

Aukos Kanados lietuvių fondui

Pradėjęs veiklą 1962 metų rugsėjo mėn. 16 dieną, Kanados lietuvių fondas augo narių skaičiumi bei įnašais. Šiuo metu sąrašuose yra 2336 nariai, iš kurių apie pusė jau iškelia vėlyvą amžinybę. Įnašai – kapitalas \$3,118,000.00. Per paskutinius dešimt metų gaunamų pajamų vidurkis – apie \$110,000.00 metams, išdalinamas lietuvių reikalams Kanadoje ir paramai Lietuvoje. Šiais metais iš 1999 metais gautų pajamų paskirta:

KLB krašto valdyba	\$31,000
Lietuvių muziejų-archyvų	6,000
Dešimtajam Liet. jaunimo kongresui	4,000
Laikraščiai "Tėviškės žiburiai"	4,000
Laikraščiai "Nepriklausoma Lietuva"	2,000
Chorui "Volungė" (Toronto)	1,500
Vyrų chorui "Aras" (Toronto)	500
Prisik. parap. vaikų chorui	350
Anapilio vaikų chorui "Angeliukai"	350
Aušros Vartų par. chorui (Montreal)	750
Pensininkų chorui "Daina" (Toronto)	250
Chorui "Pašvaistė" (London)	200
Liet. kam. orkestrui "Lyra"	400
Teatru "Aitvaras" (Toronto)	500
Teatru "Aukuras" (Hamilton)	600
Sp. klubui "Tauras" (Montreal)	200
Sp. klubui "Kovas" (Hamilton)	1,000
Vyr. krepšinio komandai "Gintaras" (Toronto)	500
Sp. klubui "Tauras" (London)	200
Pasaul. liet. šaudymo varžyboms	750
Taut. šokių ansamb. "Gintaras" (Toronto)	2,000
Taut. šokių ansamb. "Gyvatara" (Hamilton)	1,000
Ateit. A. Stulginskio kuopai (Hamilton)	200
Skauciu tuntiui "Šatrija"	500
Skauciu tuntiui "Rambynas"	500
Skauciu tėvų komitetui	500
Skauciu stovyklavietei "Romuva"	2,500
Stovyklavietei "Kretinga"	500
Prisik. parapijos persikėlimo vajui	1,000
Aušr. Vartų parapijos knygai (Montreal)	750
Jūrinės knygos fondui	300
Lietuvių Namų kult. komisijai	250
Radio pusvalandžiui (Montreal)	250
Radio pusvalandžiui (Toronto)	250
Liet. žurnalistų sąjungai	250
Aukš. lituanistiniam kursams	600
Toronto filatelistams	100
Prisik. parapijos skaitykiai	250
Kanados liet. jaunimo sąjungai	2,000

Parama Lietuvoje

Alytaus vaikų namams	2,500
Komunizmo nusikalt. tirti komisijai	5,000
Lietuvos Euch. kongresui	5,000
Dvasinės pagalbos jaunimui centrui	1,000
Vilniaus krašto mokykloms	1,000
Karaliaučiaus Mokytojų sąjungai	500
Suvalkių kr. lietuvių sambūriui	500
Lietuvių Namams Vilniuje	500
Lenkijos lietuvių draugijai "Lituanika"	250
Laikraščiams "Dienovidis"	500
"Žiengala"	300
"Rytas", "Apžvalga", "Elektrėnų žinios" po	200
"Lietuvių gados" – Gudijos lietuviams	500
Pagal gautus studentų prašymus Kanadoje, išdalinta \$8,600.00	
Per Vytauto Didž. universitetą Kaune išdalinta \$1,250.00. Per Vilnijos draugiją – \$1,200.00 ir Lenkijos Lietuvių bendruomenę \$1400.00.	Inf.

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
Fondas
Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KLF kapitalas daugiau kaip 3,0 milijonai – tai Kanados lietuvių įnašas! Kasmet gaunamas pelnas (daugiau kaip \$100,000) skirstomas lietuvių išlaikymui Kanadoje (KLB, kultūrinės bei jaunimo organizacijoms, studentams) ir paramai Lietuvai (vaikų prieglaudoms, tremtinių reikalams, jaunimui).